

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**VRBIS|| HIEROSOLIMÆ|| QVEMADMODVM EA CHRISTI||
tempore floruit, & suburbanorum eius brevis.||
descriptio.||**

**Adrichem, Christiaan van
Coloniae Agrippinae, 1585**

VD16 A 298

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64394)

et inquit
et populi ibeo
II. Afferte mihi
frum et pacifica
olocustum

quod in dicitur et
nupte preparasti dñs regni
uum super israhel in sem
ternum Sed nequiqui
regnum tuum ultionem
surgit Neque sunt dñi

et exiit

as

ul unus annu

re coepisset: du

nis regnauit su

Et elegit sibi

illa desit.

in fac duomila

phorum

populus post lau

et phylister cong

ad preliandum c

triginta milia ci

et sex milia equum

quum uilquis si

que est in rore m

et ascendentes c

Th. 4923.

in pueris et pueris sunt plerumque
faciliter ad emendationem
in virtutibus suis in bonis artibus, quod
non facit nec illis obediunt propter
quod hoc dicitur est a
non aliter videtur ludimagi
sicut pariter et de hora cido ut
ita pueri facit in iugum
in virtutibus suis artibus. Nam
proponit volui. &

Difficili,

Anno clb. Is. LXXXV.

phorum

Dilap

Ant et

hi ho

to obti

Cum

holoc

bat

um

in unum

caritatis

as

ul unus am

re corpissit

nis regnavit si

Et elegit fil

factus

suus post qua

in unum

qui suis preceptis obtemperant, saltem ad eversionem
 pervenire possunt, cum in virtutibus suis in bonis actibus, quibus
 qui suis preceptis odio habent, neque illis obediunt, propter
 raro in bonos convertuntur. Quare hoc sum dicendum est a
 doctis hominibus, quod si non aliis dicuntur, sed magi
 suos amare quidem debemus, sicut parentem, et proinde et
 non minus illos suscipimus, ita preceptores debemus in primis
 discipulorum floribus laudari, cum virtutem suam actibus
 recte nobis ad monitionem dantis proponunt volumus. Et quasi fuerit
 unumquemque super quod aliquando sumus edificanda, Repremam
 obtemperare debemus in monitionibus, ubi
 m. 149

Anno cl. 15. LXXXV.

MS L
50

VRBIS
HIEROSOLIMÆ
QVEMADMODVM EA CHRISTI

tempore floruit, & suburbanorum eius brevis.
descriptio.

DE LOCIS ITEM QVÆ IESV
CHRISTI ET SANCTORVM PASSIONE AC
gestis nobilitata sunt, aliarumque insigniorum historia-
um brevis Commentarius. Omnibus Christianis
lectu utilis, sacrae verò Scripturae interpretibus
necessarius.

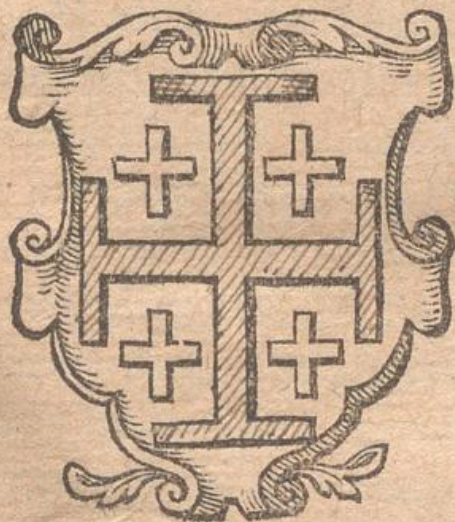
ADIVCNTA EST TOPOGRAPHICA DE-
lineatio ad viuum æneis formis expressa, cui
numeri toto libro notati exactè
respondent

CHRISTIANO ADRICHOMIO DELPHO AVCTORE

Editio altera ab auctore aucta & emendata.

Quantum hoc in opere præstitum sit, cognosceat lector
si istud cum aliorum elucubrationibus

liber societatis conferat. J. v. Laderbornæ.

S.I 14.

COLONIAE AGRIPPINAE,

Excudebat Gerardus Campensis.

Anno cl. b. LXXXV.

REVERENDIS-

SIMO ET SERENISSIMO DOMINO

Ac Principi D. ERNESTO, S. Ecclesie Colonienſis
& Archiepiſcopo, ſacri Rom. Imperij per Italiam & Archi-
cancellario, Principi Electori, Eccleſia Leodiienſis, Epiſco-
po, Hildeſſemenſis, Friſingenſis, & Monasterienſis,
Eccleſiarum & Adminiſtratori, Principi in Stabel,
Rheni Palatino, Superioris & Inferioris Baua-
ria, VVeſtphalie, Angarie, & Bullioni,
Duci, Marchioni in Francimont
& ceter.

V M IERVSALEM

vetuſtiſſima illa vrbs, ve-
luti vnica phœnix ſpecia-
li prærogatiua cæteris,
quę ſub Sole ſunt à Deo
altiùs honorata, ideoque
merito totius Mundi primaria, nobiliſ-
ſima, ac celeberrima ſit, Sereniſſime Prin-
ceps, operæ precium duxi ad Dei gloriã,
& illuſtrandam ſacrę Scripture ac Paſſio-
nis Chriſti intelligentiã, ex ſacris Biblijs,
Ioſepho, Hieronymo, & alijs probatę fi-
dei auctoriſ, nec nō ex veteri maiorum
traditione, genuinam ac veram eius, tem-
pliq; in ea totius terrarum Orbis ſpecio-
ſiſſimi formam deſcribere. Hęc enim eſt
vrbs illa immortalī laude digna, quã ſin-

A 2

gule

gulæ ferè sacrarum literarum paginæ cō-
mendant. quā Catholicę Ecclesię diu no-
ctuque in Psalmis, hymnis, & lectionibus
decantant. Hæc, insignis ille locus est,
quem elegit Dominus. in quo solo, Deo
sacrificare, & agnum paschalem comede-
re Iudæis licitum erat: in quo etiam iux-
ta legis mandatum omnes & singuli tri-
bus vicibus in anno, nempe in festis Pa-
schæ, Pentecostes, & Tabernaculorum,
ante conspectum Dei apparere, ipsiq; mu-
nera offerre tenebantur. Quā Iesus Chri-
stus Dei filius, nec non Propheta, Apo-
stoli, alijq; viri pietate eminētes, non so-
lū sacris pedibus calcarūt, & cælestium
verborum tonitru, ac miraculorum ful-
mine illustrarunt; sed suo effuso etiā san-
guine ita nobilitarunt ac sanctificauerūt,
vt eius lapides, si digito terantur, quodā-
modo sanctitatem redolere; ipsaq; tellus,
si manu prematur, sanguinem stillare vi-
debuntur. Vt vel ob has duntaxat causas
exvniuersis Mūdi regionibus nobiles pa-
riter & ignobiles, nō viri tantū, sed mu-
lieres etiam, & patriæ fines, & dulcia lin-
quentes pignora, non sine magno labore
& expēsis multis per mare, per terras, per
truces populos, perque mille pericula ad
hanc visendam maxima animi pietate

DEDICATORIA

conuolare, locaq; sancta Christi sacramē-
tis, & nouæ legis mysterijs insignita visi-
tare & exosculari hætenus consueuerūt.

Hanc igitur urbem magna industriâ in
tabula graphicè ad viuum delineatam,
ac viuidis coloribus depictam, accuratè
breuiterq; descriptam, tuæ Celsitudini
dedico Serenissimè Princeps, qui nobi-
lissimo Bauarorum stemmate progna-
tus, (ex quo antè ducentos septuaginta
annos Ludouicus Bauarus, & postea Ro-
bertus Bauarus Imperatores Romani or-
ti, annis plus minus quadraginta tribus,
summa cum laude imperauerunt) prop-
ter eximias animi tui dotes ad eâ electus
es dignitatem, vt inter Romani impe-
rij, Septemuiros, locum obtineas secun-
dum. Neque verò Princeps serenissi-
me abs re (quâuis exiguum sit quod pro-
fero) neq; in hoc negotio quicquam à no-
mine tuo alienum me facere arbitror.
Nam cum clarissimus & Christianissim⁹
quondam Princeps Godefridus dux de
Bullion perpetua dignus memoria, cum
fratribus suis Balduino & Eustachio for-
ti manu hac vrbe summa cū laude expug-
nata armisque subacta, a Christianorum
Principibus totoque exercitu Rex Ierusa-

Iem creatus; sibi & posteris suis Hierosolymorum Imperium meritò adscripserit; Quis non videt Princeps Serenissime, cum tu tanti ducis & nomen & ducatum possideas, hanc urbem & nomini & Celsitudini tuę optimo iure deberi? Maxime cum olim illud ipsum sensisse eum Principem, qui ex aduersarijs nostris diu post Godefridum Hierosolyma potitus est, non obscuro argumento probari posse videatur. Cum enim amplissimus ille Leodiensium antistes Ioannes ab Heynsberch (qui tùm Atrebatum in pacificatione inter Carolum, septimum Fracię regem & Philippum Brabantię ducem facienda, tùm Aquisgrani in coronatione Frederici tertij ducentis quinquaginta albis equis comitatus, suam magnificentiam abundè declarauit) aliquādo Hierosolymam proficiscens in literis quibus fidem publicam petebat (quò tutius per Turcarum terram, in Palestinam proficisci posset) titulum ducatus Bullionensis expressisset, Turca nomen illud Hierosolymitani Regis esse agnoscens atq; horrens, fidem dare noluit. Hac igitur ratione persuasus Reuerendissime Praesul & Domine clementissime hanc meā qualemcunque

DEDICATORIA 7

que vrbis Ierusalem descriptionem, eius-
q; veram in tabula depictam imaginem
tibi nuncupo atque dedico: cōfidens exi-
guum hoc beneuoli animi mei pignus
quod pia mente offero, quò inter graues
variasq; diuersarum rerum curas, glorio-
sissimam hanc urbem, templumq; splen-
didissimum inspiciendo, ac Saluatoris
nostri passionem contemplando animū
reficias & oblectes, pro ingenita mentis
generositate tibi gratū acceptumque fo-
re. Deus Opt. Max. tuam Celsitudinem
quàm diutissimè seruet incolumem.

Coloniæ Agrippinæ è nostro Mu-
seo, Anno à nato Christo
cl. l. LXXXV.

*Reuerendissimæ Illu-
strissimæq; Celsitudi-
ni tua*

Deuotiss.

*Christianus
Adrichomius
Delphus.*

A

4

IN

IN NOVAM ET ABSOLVTAM
VRBIS HIERSOLYMITANAE

topographicam & historicam descriptionem, la-
bore & industria Docti & venerabilis viri,

D. Christiani Adrichom Delphensis

Bataui, ex ipsis antiquitatibus

erutam. & in lucem

prolatam.

MICHAELIS AB ISSELT AMORFORTII
Carmen.

Dilacerant varia mortalia pectora cura
Terrarum in multas tracta retracta plagas.

Dum proficiscuntur spacioſa per aquora Mundi,

Dum populos varios regnaq; adire volunt.

Quid iuuat Aegyptum ſpectare? quid oſtia Gangis?

Aut Antropophagos currere ad occiduos?

Arctoas ſedes, Boaq; noſcere regna,

Infula in Ionio quotq; natant pelago?

Hæc oculos paſcunt, animos haud paſcere norunt.

Si deſit pietas, ſcire quid iſta iuuat?

ſpectatum i potius loca quæ veſtigia Chriſti

Sacrârunt, roſeo picta cruore Dei.

I potius Solymas, ſine ſumptibus ire, pedemq;

Cùm lubet haud laſſum mox reuocare licet.

Tanta Adrichom nuper peperit tibi commoda Delphus,

Cui Chriſtus tribuit nomen & ingenium.

ſumptibus hic magnis, magnisq; laboribus offert

Antiquas Solymas Lector amice, nouas.

Quæ trux Chaldaus, quæ Titus & Itala pubes

Mænia deſtruxit, nunc reparata vides.

Hanc

Hanc urbem quondam Omnipotens è millibus vnam
 Elegit, sacram iussit & esse sibi.
 Hic lex, hic Templum, Dominoq; hic thura cremari,
 Offerriq; dapes præcipiente solent.
 Hic sua reddebant Vates oracula quondam,
 Doctrinae hic veteris pagina scripta fuit.
 Ex hoc vera fides, doctrinaq; vera theatro
 Prodiit, hic parta est gratia lexq; simul.
 Hic licet insignem Christi spectare palæstram,
 Qua Satana victo lata trophea tulit.
 Quam quò lustrarent sexus vtriusq; frequentes
 Affluere huc turba cum pietate solent.
 Non iam sylvarum, vastiq; adeunda pericla
 Equoris, aut sumptus hic faciendus erit.
 Cuncta Adrichom Delphi picta loca sacra tabella
 Subijciunt oculis conspicienda tuis.
 Cernis vbi Christus Diuini semina verbi
 Sparsit, vbi cœnans pignora sacra dedit.
 Orat ibi; hic capitur; scelerato hic traditur Anna:
 Hic Caiphus, illic tecta Pilatus habet.
 Hic misere innocuus paliuris ceditur Agnus.
 Illic despectus spinea sarragerit.
 Est vbi purpureo flagris laceratus amictu
 Spectandus populo ducitur ante fores.
 Aspicias vt sacro perfusum sanguine Præses
 Condemnat, propriam portat vt Ipse crucem.
 Hic monte excelsa moribundus ab arbore pendet,
 Hic sepelitur, ibi surgit, & astra petit.
 Quid multis? quando mentem deuotio pulsat,
 Siue pati Christum cernere quando voles,
 Ingredere hanc tabulam; durum nec sit tibi Christum
 Per loca supplicij singula quaque sequi.

Afficiere noua quadam dulcedine: multum
 Scilicet inflammat, res ubi gesta, locus.
 Sit liber in manibus, typus obseruetur ocellis,
 Christi mors animo nec cadet alma tuo.
 Quid tibi nunc Auctor tanto pro munere speras?
 Gratia quæque tui, merxq; laboris erit?
 Nec petis humanum quicquam, Mundana nec ambis,
 Postquam animo semper vox sonet illa tuo.
 Migrandum mox Delphe tibi, nunc collige tecum
 Sarcinulas, dicet mox herus, hospes abi.
 Quid vis ergo tibi dabimus? cum tanta requirat
 Gratia restitui munera digna sibi.
 Vis dicam? Domino prece commendabere nostra,
 Ut det mercedem, qui dedit ingenium.
 Calestes ut det Solymas habitare benignus,
 Pingere terrestres qui dedit arte tibi.

ALIVD

11

ALIVD FRANCONIS ESTII
Gorcomij.

ANtiquæ Solymes, terra decora alta Syrißæ,
Mœnia, fatidicis muliùm cantata prophetis,
Isacidùm quondam solia augustissima regum
Lector amice vides, solerte renata labore,
Inq̃, recente typo formam referentia priscam;
Mœnia finitimas non tantùm nota per oras,
Sed quacunq̃, patet terrarum maximus Orbis,
Quà Sol mane diem curru flammante reducit,
Quàq̃, iubar fessus sero iam vespere condit,
Amphitheatralis miñor vt sit gloria fama,
Ac operum est olim quicquid mirata vetustas.
Mœnia primaui post impia facta parentis
In quibus affulcit nostris lux prima tenebris,
Et rediuiua salus agris mortalibus orta est,
Morte palaestrites vbi victa, liuida Christus
Coutriuit pedibus malefuadi colla Ceraßæ,
Et Phlegetontæi spolijs gausus Auerni
Stellantis limen nobis reßerauit Olympi.
Haud impunè tamen Stygijs lymphata Chelydris
Ausu immane nefas vrbs gens incolæ sanctæ,
Demissam calo sobolem, pia pignora Patris,
Spem Diuùm atque hominum, dum funere multat acerbo
Innocuam, & sontem nullo, nisi crimine nostro.
Prodigijs sed enim subito celestibus acta
Vindicis ingentem præsensit Numinis iram:
Vidit per nubes acies certare cruentas,
Atque ense radiare supra delubra minacem,
Plurimaq̃, instantis non vana ostenta ruina.

Armis Troiugenū donec vastata Quiritum,
 Pressa fame, quassata a malis, exhaustaq; tabe
 Aëris haud sani, plebis procerumq; caterua
 Occidit, ac tandem sacra subuersa Sionis
 Illa cadit moles, saxis & saxa reuulsa
 Ardua demissis æquarunt culmina terris,
 Victaq; Romanas timuit Iudæa secures.
 Vix Solymæ veteris quicquam nisi nobile restat
 Nomen, & ad seros prorepens fama nepotes.
 Non tulit immenso Christi perculsus amore,
 Egregiusq; animi, Bataua telluris alumnus
 Christiades Adrichom, proauito stemmate clarus,
 Tam sancti veneranda loci vestigia, rerum
 Tantarum monumenta premi sub nubibus atris,
 Atque oculis animisq; simul subducier ipsis.
 Ast ut apud flores aut Hyblæ, aut dulcis Hymetti
 Peruolitans hic inde legit, conditq; operosis
 Mella sapor a fauis, nulliq; imitabile donum
 Fabricat, & paruis molitur maxima cellis:
 Sic passim veterum delibans scripta virorum,
 Præclarum meditando opus, Diuina coëgit
 Tot portenta simul parua celata tabella.
 Ut fora cum vicis, Regumq; palatia, turres,
 Templaq; mittamus summo fundata Tonanti,
 Mirandum Salomonis opus, terrisq; stupendum;
 Gesta suo quæcunq; loco, numerisq; notata,
 Tam clara sub luce patent, sic ordine certo,
 Ut fieri, non duntaxat cerni, omnia credas.
 Hic videat pius extrema cœnacula mensa,
 Æternosq; suis dantem se fœdere Christum.
 Hic videat funestus ubi, dirisq; sacratus,
 Prodidit in fontem Dominum malefidus Iudas.

Hic

Hic Anna, Caiphaq, domum, ludibria, flagra,
 Quicquid & infesta sub plebe, & iudice passus
 Non aequo, assertor lapsus spesq, vnica nostri;
 Quaq, viam fecit sub pondere pressus iniquo
 Baiulus humani sanctissimus ille reatus;
 Quoq, loco (bonus ab quis parcat fletibus) heu se
 Impendit nobis, & mortem morte peremit,
 Carceris & nostri rupit retinacula victor.
 Chare Adrichom, Delphis non inficiande paternis,
 Quae precor o tantarum opifex tibi premia rerum?
 Laus quando mundana tibi, tibi munera sordent?
 Ipse tibi merces meritum, & gloria fiat,
 A quo nomen habes, pro quo tot adire labores
 Sex lustris tibi dulce fuit, ceu prae pete penna
 Cuncta Palaestina vt vigili loca mente pererrans;
 Lustrares animo, mira q, industrius arte
 Colles & Libani, & semper fragrantis Idumes,
 Melle solum manans, & lacte fluentia regna,
 Abrami prisci promissa Nepotibus arua.
 Ipse inquam merces fiat, qui se tibi totum
 Protensis manibus, nec parco sanguine fuso
 Tradidit, ipse iterum calo rutilante propinet
 Se tibi, & aeterni sociatum vinculo amoris
 Haredem adsciscat patrū per sacula regni.

ALIUD

ALIVD A. M. D.

VRbs vetus, Isacidisq; frequens, & celsa Sionis
 Pergama, tot tripodas vatū, monimenta^q regum
 Sanctorum ostentans, & tot celebrata stupendis
 Veri hominis, veri^q Dei virtutibus olim,
 Relligione potens, & auitis inclyta sacris,
 Inclyta diuitijs, & sancti immania templi
 Culmina, marmoreasq; leuans ad sidera turres,
 Floruit, & tantos olim captauit honores:
 Verūm cheu iacuit iam multis diruta sacris.
 Illam nempè diu funestis cladibus actam
 Decretum Superiorum, & ineluctabile fatum
 Funditus euerfam voluit, pessumq; iacentem.
 Ergò quid ignotas per mille pericula terras
 Arripis, & pelagus diuturna classe fatigas?
 Non etenim Solymorum urbem, nec culmina vises
 Ardua Davidis, neque sacri grandia fani
 Tecta, sed antiqui vestigia paucula sacri.
 Vt tamen intuitu posses lustrare vetustam
 Sanctæ vrbis faciem, & delubri operosa stupendi
 Limina, oliuiferos colles, regumque penates,
 Et nobis veneranda datæ monumenta salutis,
 En tibi subtili studio Compendia strauit
 Ingenio præstans Adrichom, paruoque libello
 Exhibet antiquam Solymūm statuētia formam.

ALIVD

19
A L I V D.

GEORGII VERBVRCH
Delphi.

Ignibus e Argolicis, non hac tibi lector imago,
Offeret in cineres, Pargama versa, suos.
Non Romam rerum dominam, tantisque superbam
Innumeras gentes qui domuere, viris,
Sed Solymam Ducis inuicti certamine claram
Quo perire simul mors, Stygiusque draco
Quae licet in nihilum per plurima bella redacta est,
Barbarico in sacrum mota furore solum.
Att amen vrbs nulli tectis, opibusque secunda
Ausonio nondum milite pressa, fuit.
Delphius hanc Adrichom celatam misit in auras,
Illustre à Christi nomine, nomen habens.
Disposuit que suo cunctos sic ordine vicos,
Mœnia cum portis, templa, theatra, domos:
Omnibus vt palmam facile eripuisse putetur,
Et summam laudem promeruisse sibi.
Quod citò percipiet nulla licet arte politus,
Hunc modò cum reliquis, conferat ipse typum.
Explicat historicis breuiter loca singula scriptis,
Christus vbi penas, supplicumque tulit.
Atque vbi sunt veterum monumenta relictà parentum,
Diuino gesta numine signa rei.
Quae latuere prius vis ergo noscere mira,
Mira liber pandet, quae latuere prius.
Queis non exiguos sumptus fecere videndis,
Iudaam longa, qui petiere via.

Quare

*Quare Adrichom nostri, debent tibi iure nepotes
Multa, quod hoc pacto saecula futura iuuas.
Sed quia contemnis, quicquid miramur in orbe
Terrarum, merces sit tua sola Deus.*

PRAE

P R Æ F A T I O.

Christiano lectori Christiana-
nus Adrichom. S.

V M historiae veri-
tas fundamētum sit
& fidei, & intelligē-
tiae spiritalis, Chri-
stiane lector, rerum autem ge-
starum historia absq; locorum
cognitione ceca sit, eorum verò
cognitio multum lucis tum hi-
storiae veritati, tum spirituali
eius interpretationi præbeat: id-
circo hoc in opere duo summa
diligētia mihi obseruanda exi-
stimaui. Primò, vt Hierosoly-
mę, vrbium omnium clarissime
totoque Orbe celeberrimę, cu-
ius frequētissima in sacris & pro-
fanis historijs fit mentio, veram
ac viuam imaginem, sicut Chri-
sti ætate floruit, perfectamque
templi, fama super æthera noti,
ac æterna memoria digni, for-

Hieron.

tom. 3.

epist. 27.

ad Dard.

*Operis hu-
ius ratio.*

B mam,

nam, ex sacrosancta Scriptura,
& classicis scriptoribus, atq; ve-
rulta fidelium traditione, in ta-
bula Apelleo penicillo ad vn-
guem deliniarem: ac singulo-
rum locorum nomina, origi-
nes, situs, formas, & insignio-
res quasque eorum historias La-
conica breuitate describerem.
Secundò, vt passionis Christi lo-
ca, quæ religiosè à maioribus ob-
seruata, etiam nunc à fidelib.
magna pietate honorantur, suo
queq; loco collocarem, & quid
in vnoquoque perpeffus sit, tan-
quam iam ante oculos gerere-
tur, viuide depingerem: depicta
verò, dilucida breuitate explica-
rem. Hinc enim, quæ quantaq;
nostri causa passus sit, & clariùs
intelligetur, & commodiùs me-
moriam retinebitur. Coeterum
erunt fortasse qui hoc nostrum
studiũ minus probabunt, quòd
pleraq; ex maiorũ traditione ha-
beamus; quibus respondeo, etiã
hïc

hîc locum habere posse insignē
illam S. Hieronymi Ecclesiæ
Doct̃oris sententiam, omnium
Catholicorum ore probatam:

*Traditiones Ecclesiasticas, præsertim quæ fi-
dei non officiant, ita observandas, ut à maio-
ribus traditæ sunt.*

Hieron. 10.
1. Epist. 28.
ad Lucini-
um.

Vt taceam interim nimis teme-
rariū, imò prorsus impium esse,
id nunc tandem velle negare,
quòd piè quod semper, quod ab
omnibus est receptum. Quicun-
que ergò Christi sanguine ablu-
ti, Christianum ab eo nomen ge-
rimus, atque si nomini fides re-
spondeat, & vita à veritate non
dissentiat, Christi meritis & gra-
tia saluandi sumus, credamus
quod incorrupta & veneranda
credidit antiquitas, nullatenus
recedamus ab his, quæ Maiores
nostros sine superstitione cele-
brasse, totius Orbis consensu ad
nos usque deuolutum est. Gra-
taq; animi pietate sæpe ea reco-
lamus loca, quæ passionis Chri-

*Passionis
Christi Epi-
tome.*

sti memoriam salubriter nobis
ingerunt: &, ad quæ hæc tabula
nos manu ducit, fidei mentisq;
nostræ oculis eundem Dei filiū
quasi antè nos præsentem inspi-
ciamus penitusque intueamur
maximo ipsum salutis nostræ
vrgente amore, Paschali coena
in Cœnaculo Sion peracta, in
hortū Oliueti progressum, præ
imminentium afflictionum an-
gustia orare ac sanguinē sudare.
Mox à scelerato Iuda tradi, à Iu-
dæis, vt agnus à lupis, inter cla-
morum armorumque strepitus
truculenter capi, vinciri, trudi
& ad domum Annæ duci. Ibi a
lapa cedi. Inde ad Caiphę pala-
tium trahi, inibi falsò accusari,
dānari, conspui, velari, palmis
pugnisque percuti, ac varijs mo-
dis tota nocte illudi & affligi.
Manè per vrbis medium ad Pi-
lati edes rapi. Hinc ad Herodis
palatium abduci iterumque ac-
cusari, ab eo sperni, illudi, ac
morio.

morionis instar cādida veste indutum, per aliam ciuitatis viam ad Pilatum reduci. Ibi denuò multorum criminum accusari, nudari, dirè flagellari, purpura indui, spinis coronari, variè derideri, conspui, vellicari, alapis & arundine percuti: sicque tractatum populo ostēdi, ac morti adiudicari. Deinde graui cruce oneratū, acerbis & cruētis gressibus populo omni spectante, per magnam ciuitatis partem, perque portam iudiciariam, & extra urbem per arduam & petrosam viam, furētis militum violentia trahi, tundi, vrgeri, & ad Caluarię montem perducī. Ibi rursus nudari, lassum felle potari, ipsoque meridie cruci adfigi, affixum in altum erigi. In cruce autem per tres horas suspensum conuicijs modisque varijs irrideri, sitientem aceto potari, denique eum, qui vna sanguinis gutta Mundum saluare poterat, per

Num. 21. c.

Ioan. 3. b.

Cant. 3. d.

Thren. 1. d.

Exod. 25. d.

Hebr. 8. b.

quinque vulnerum riuos suam
toto cū sanguine vitā nobis ef-
fūdere. In huius sanè rei figurā,
olim serpentem encum à Moy-
se in deserto erectum, aspicere
debebant ij, qui sani & salui esse
desiderabant. Ad hoc etiam
spectaculum Pater coelestis fi-
deles quasque animas euocans:
Egredimini, inquit. filiae Sion, & videte
Regem Salomonem: imò plusquam
Salomonem, in diademate, quo co-
ronauit illum mater sua: natura qui-
dem illa mater, corde autem
sæua eius nouerca, Synagô-
ga. Similiter & Christus in cru-
ce pendens clamat: O vos omnes
qui transitis per viam, attendite, & videte si
est dolor sicut dolor meus.

Nec solū ad considerandum
& meditandum hæc, sed & ad
imitandum Deus in sacra Scri-
ptura spirituali sensu interpre-
tata nos hortatur, cū ait:
Inspice, & fac omnia secundum exemplar,

quod tibi in monte monstratum est.

Omnia siquidem vitæ præcepta,
quæ

quæ saluator noster toto prædi-
 cationis suæ tempore tum ver-
 bo tum exemplo nos docuit:
 ea vno passionis die in seipso ex-
 pressit. Quare si Christum non
 solum verbo, sed etiam opere i-
 mitari voluerimus ex viua ip-
 sius in monte Caluarię crucifixi
 effigie, veluti ex aureo libro, qui
 nobili trium electissimarum
 linguarum titulo insignitus, &
 lanceę, clauorum, spinarum, ac
 flagrorum calamis in purissima
 Agni immaculati membrana,
 purpureo eiusdem sanguine
 conscriptus est, docti pariter &
 illiterati facili compendio per-
 fectam Theologiam, saluber-
 rima Medicinę remedia, sum-
 mam Iuris ac iustitię peritiam,
 Artiũ liberalium scientiã, Veræ
 humilitatis, obediētię, pietatis,
 charitatis, patiētię, omniũ deni-
 que virtutũ perfectissima quęq;
 addiscere, & ad Christi, amorem
 atque imitationem inflammari
 possumus.

Liber *xxv-*
ageros.

*Contempla-
tio Consi-
xi.*

Ioan. 19. e.

*Amb. in Lu.
ca. cap. 23.*

Ioan. 19. f.

Luc. 23. f.

*Hieron. 10.
1. epist. 13.
ad Paulin.*

Sic B. Dei genetrix stans iux-
ta dominicam crucē, non solū
corpore, sed & corde per fidem
(quæ in ea non vacillauit) filij
sui vulnera pijs spectabat oculis
eaque conferens in corde suo,
adeò confortata est, vt iam, quē
admodum Ambrosius ait, pro
humani generis salute etiam
mori esset parata. Sic Ioannes
Crucifixi latus lancea aperiri,
atque inde manare sangui-
nem & aquam fixis oculis & vi-
dit, & testimonium eius per-
hibuit: qua quidem considera-
tione tantum profecit, vt hinc
tandem absolutissimus Theolo-
gus, Sanctissimæque Trinitatis
aquilinus Contemplator euase-
rit. Sic latro cū crucifixum
videret & audiret, mox ad Chri-
stum conuersus, ipsumque cōfi-
tens, homicidij poenam (inquit
ille sacri nominis Heros) fecit
martyrium, & crucem mutauit
paradiso. Sic & Cēturio ex hoc
specta-

spectaculo tantum fidei accepit
robur, vt sub cruce inclytus fa- *Marc. 15. d.*
ctus sit Christi Confessor, & po-
stea etiam Martyrio, vt ait Chry *Chrysoft. in*
sostomus, sit coronatus. Quin *Matt. c. 27.*
& Thomas crucifixi vulnera
conspiciendo & contrectando *Ioann. 20. g.*
ita fide illuminatus est, vt Chri-
stum & Dominū & Deum suū
clare profiteretur. Hæc cum ita
se habeāt, & amor vt magnes at-
trahit ferrum, ita amorem alli-
ciat, quis est quæso, quem tam
vehemens Christi amor, imò ar-
dor, ac flamma, non afficiat, in-
flammet atque accendat? Quis
cū morienti Christo omnes
compatiantur creaturæ, Sol ob-
scuretur, velum templi scinda-
tur, terra moueatur, petræ rum-
pantur, sepulcra aperiantur,
mortui resurgant; Quis dico nō
admirabitur, quis non obstupe-
scet solos duros & induratos
Adæ filios, quorum causa mo-
riebatur; hoc tanto beneficio
non moueri? Ada.

Adamas durissimus ille lapis,
hirci sanguine; ferrum ignis ca-
lore emollitur; & Christiana
pectora plusquam adamantina
& ferrea, Christi nec sanguine
nec igne emolliuntur? at Dei fi-
lium rursus sibi metipsis cruci
figunt, ostentui habent, concul-
cant, & sanguinem testamenti
pollutum ducunt?

*Hebr. 6. b.
10. c.*

Ecquid dignius obsecro, quid
iustius, quid equius ac salutari-
us esse nobis posset, quam ut sic
amantem redamaremus, atque
amatum imitemur? Nam si
quid hac in re difficile, si quid
graue videtur, illud amor, sua-
ue iugum Domini, leue ac faci-
le reddit: leuis est enim labor
omnes amanti: ac iuxta celebrē
illam S. Gregorij sententiam,

*Gregor. in Nihil adeo graue est, quod non equani-
quadam e- miter toleretur, si Christi passio ad memo-
pistola. riam reducat. Parua enim tole-
ramus, si recordemur quā du-*

ra

ra verba, duriora verbera, durissima supplicia pro nobis ille passus sit, qui in capite tulit coronam, in oculis velamen, in auribus conuicia, in ore fel & acetum, in facie sputa & alapas, in genis vellicationem, in humeris crucem, in corde moerorem, in visceribus concussionem, in corpore flagella, in membris extensionem, in manibus & pedibus perfossionem, denique à capite ad pedum plantas vsque innumera sustinuit vulnera & dolores.

Esai. 1. 6.

Vnde sicut quondam amaræ aque Mara, iniecto à Moyse ligno in dulcedinem versæ sunt: ita omnis nostra tribulatio, si Christi crux adhibeatur, dulcescet, eiusque fel in mel conuertetur. Harum enim saluatoris nostri afflictionum meditatione fides illuminatur, spes roboratur, charitas inflammatur, virtutesque omnes augentur.

Exod. 15. 4.

Quam,

*Augustin. in
lib. de virgi-
nitate.*

Quamobrem non minus verè,
quàm piè ignitis verbis ad idi-
psum nos prouocans Ecclesiæ
lumen D. Augustinus, *Inspice,*
inquit, vulnera pendentis, sanguinem
morientis, precium redimentis, cicatrices re-
surgentis: caput habet inclinatum ad osculan-
dum, cor apertum ad diligendum, brachia ex-
tensa ad amplexandum, totum corpus expo-
situm ad redimendum. Hac quanta sint cogi-
tare, hæc in statera vestri cordis appendite, ut
totus vobis figatur in corde, qui totus pro no-
bis fixus fuit in cruce. hucusque Au-
gustinus. Vnde non semel hæc
meditatum esse sat sit, iuuat vsq;
recolere: decies, imò milies re-
petita magis ac magis iuuabunt
In cuius salutari passionis con-
templatione etiamsi multum
proficiamus, nunquam ad perfe-
ctam eius cognitionem perue-
niemus, sed semper nobis supe-
rerit, quod quæramus: cuius ple-
na cognitio cælesti patriæ reser-
uatur. Interim in his die nocte-
que cōtemplari, in his ociari ac
negociari, in his gloriari ac to-
tos

1589

PRÆFATIO. 29

tos esse: his inuigilare, his indormire, his immori, Christianissimum ac maximè salutare est. Vale.

Loci aliquot sacræ Scripturæ
in laudem Ierusalem.

Threnorum II. c.

Hæcine est vrbs perfecti decòris, gaudium vniuersæ terræ?

Ezechielis. V. b.

Hæc dicit Dominus Deus: Ista est IERUSALEM, in medio gentium posui eam, & in circuitu eius terras.

II. Paralippomen. VII. c.

Elegi locum istum mihi in domum sacrificij.

Psalmo. LXXIII. c.

Deus autem Rex noster ante sæcula, operatus est salutem in medio terræ.

Isai.

Isai. II, a. Mich. IIII. a.

*De Syon exhibit lex, & verbum Domini
de IERUSALEM.*

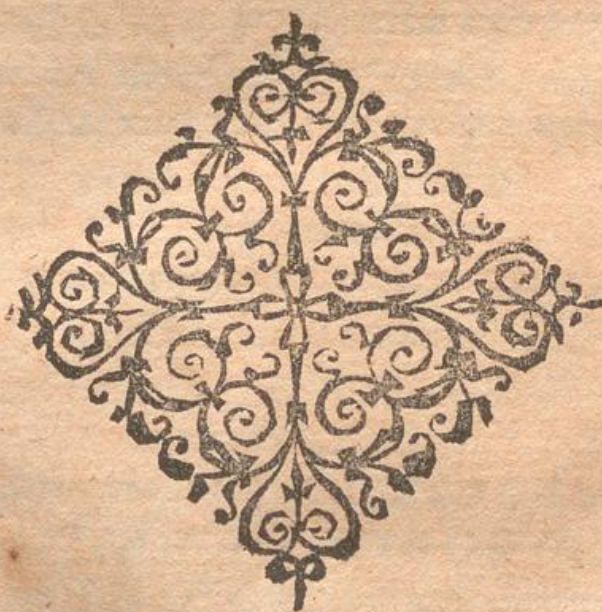
Apocalyps. XXI, a.

*Vidi sanctam ciuitatem IERUSALEM
nouam, descendentem de caelo, à Deo para-
tam, sicut sponsam ornatam viro suo.*

Tobiae XIII. b.

IERUSALEM ciuitas Dei, luce splen-
dida fulgebis, & oēs fines terra adorabunt te
Nationes ex longinquo ad te veniēt: & mu-
nera deferentes, adorabūt in te Dominum, &
terram tuam in sanctificationem habebunt.
Nomen enim magnum inuocabunt in te.
Maledicti erunt qui contempserint te, &
condēnati erunt omnes qui blasphemauerint
te Benedicti q̄, erunt, qui edificauerint te.
Tu autem letaberis in filijs tuis, quoniam om-
nes benedicentur, & congregabuntur ad Do-
minum. Beati omnes qui diligunt te, & qui
gaudent super pace tua, & qui videbunt cla-
ritatem IERUSALEM. Porta
IERV.

IERUSALEM ex sapphiro & smaragdo edificabuntur: & ex lapide pretioso omnes circuitus murorum eius Ex lapide candido & mundo omnes plateae eius sternetur: & per vicos eius ALLELUIA cantabitur. Benedictus Dominus, qui exaltauit eam, ut sit regnum eius in saecula saeculorum super eam. Amen.

TO THE
HONORABLE
THE VICE-CHANCELLOR
OF THE UNIVERSITY
OF PADERBORN
IN THE CITY OF
PADERBORN
GERMANY

THE UNIVERSITY OF PADERBORN
PADERBORN

THE UNIVERSITY OF PADERBORN
PADERBORN

I E R V S A ³³

LEM SICVT CHRI-
STI TEMPORE FLORVIT,
ET SVBVRBANORVM, INSIGNIO-
rumque historiarum eius bre-
uis descriptio.

SIMVL ET LOCORVM,
QVAE IESV CHRISTI ET SAN-
ctorum passione gestisq, decorata, ac religio-
se à maioribus obseruata, & quasi per manus
posteris tradita, adhuc pia à Christianis ve-
neratione coluntur, succinctus Commenta-
rius: per omnia cystrarum numeris sua nunc
edita & ad vnum expressa topographi-
ca delineationi conformis ac
respondens.

CHRISTIANO AD RICHOMIO
Delpho Auctore.

I.

ERUSALEM,
ciuitas Dei electa,
sancta, & gloriosa,
fundata in monti-
bus sanctis; loci e-
minencia, cæli soli-
que fœlicitate cun-

C

ctas

Loci origina-
les, vbi hæc
plerumq,
pleniùs fu-
susq, tracta-
tur.

Psal 47. a.

& 86. a.

Matt. 4.

a. 5. f.

*Psal. 73. c.**Ezech. 5. b.**38. d. Hiero.**ibidem.**Iosep. lib. 3.**bell. Iudaic.**cap. 2.**Deut. 16. c.**17. b.**Psal. 47. 4.**Tren. 2. e.**Genes. 14. d.**Ioseph. lib. 7.**antiq. Iuda.**cap. 3. & l. 7.**bell. Iuda.**cap. 18.**Genes. 10. c.**Iosue. 10. e.**15. b. 18. c. d.**Iudic. 1. b.**19. c.*

ctas Mundi vrbes superans, in totius Orbis & Iudææ medio, ceu centrum & vmbilicus terre, sita est: & tanquam Regia inter omnes accolas, velut caput in corpore, eminet, splendidisque ædificijs sicut Sol præ cæteris lucet. Tantaque gloria illustratur, vt singulari quodam priuilegio vnicus olim fuerit electus à deo locus: ac non tantum fidelis cuiusque animæ, verum etiam electæ militantis Christi in terris ecclesiæ, denique & beatæ illius in cælo triumphantis exstiterit figura. Vrbs perfecti decôris, gaudium & exultatio vniuersæ terræ. Hæc circa annum à Mundo creato, bis millesimū & vigesimum tertium tempore Abrahami à Melchisedec rege condita. Hebraicè SALEM, Græcè verò SOLYMA vocata est: atque ab eo quinquaginta annis possessa videtur. Quam deinde Iebusæi, à Iebuseo filio Chanaan prognati, occupauerunt: à quibus IEBVS, & IEBVSAEVM aliquādū dicta est. quo tempore eius regem Iosue occidit. Tenuerunt autem eam Iebusæi annos octingentos & viginti quatuor. tantumq; vrbs fidebant firmitati

IERUSALEM

35

mitati, vt Dauide rege ipsam oppug-
nauero, per contemptum cecos, clau-
dos, ac mutilos in mœnibus colloca-
rint, dictitantes hos ad arcendum ho-
stem sufficere.

2. Reg. 5. b.
1. Par. 11. b.
Ioseph. lib. 7
antiq. cap. 3

At Dauid cum diuina ope adiutus
ciuitate potit^{us} esset expulsis Iebusæis,
eam per circuitū reedificans, arce mu-
niens, & inhabitans, totius eam Iudææ
prouinciæ Metropolim, ac Regni ca-
put fecit: atque deinceps IERUSA-
LEM, quasi IEBVSSALFM, b. ele-
mento euphonię gratia in r. mutato,
Græcè autē inflexo vocabulo HIE-
ROSOLYMA appellata est. Sunt ta-
men qui scribunt à templo, quod So-
lomon in ea magnificentissimum cō-
struxit, Hierosolymam quasi Hieron
Solomonis nuncupatam. Nam Græci
ἱερόν templum vocāt. Succedēte tem-
pore Salomon alijq; reges iuda mag-
nam ei accessionem adiunxerunt, il-
lamq; validissimis portis, turrib. mu-
ris, & fossis; item templo, palatijs, prę-
clarissimisq; ædificijs ita munierunt,
atq; exornauerūt, vt totius Orbis in-
ter vrbes miraculū esset ideoq; silen-
tio magis quàm infimo sermone ho-

Hieron. tom.
3. de locis
Hebra. lit. l.
Euse. Euāg.
prap lib. 9.
3. Reg. 3. a.
5. 6. 7. 9. 10.
& cater.
Ioseph. li. 8.
antiq. ca. 2.
& 5.

C

2

noranda

Ioseph. con. in lapide excisam, sexaginta pedū pro-
Apion. lib. 1. funditate, latitudine verò ducento-
Strabo Geographia l. 16 rum & quinquaginta. in qua commo-
 rabantur hominum circa centum &
 quinquaginta milia. Verū cū prin-
4. Regū. 16. cipum populiq; impietas non modò
6. 21. a. c. 24 templum idolorum abominationib⁹
a. 25. profanasset, sed etiam sanguine in-
 noxio crudeliter effuso urbem ad os
2. Par. 28 d. vsque impleuisset, Diuina ultione
33. a. 36. c. vnā cum Templo, principibus & po-
 pulo per Nabuchodonosor Babylo-
 niæ regem (Dei autem flagellum) ita
Mich. 3. d. funditus euerſa, ac septuaginta annis
Ierem. 25 c. desolata fuit, vt Sion quasi ager araretur,
26. f. 29. c. & Ierusalem quasi aceruus lapidū
 esset, & mons templi quasi excelsa sil-
Hiero. 10. 3. uarum: vtq; interea, teste Hierony-
trad. Hebr. mo, nec auis volauerit, nec bestia per-
in 2. Par. 15. trāſierit per eam. Posthæc templo dun-
1. Esd. 1 2. taxat ægrè extructo, portis, turribus
3. 4. 5. 6 & mœnibus carens, à Iudæis de Baby-
 lonica captiuitate reuerſis annos sexa-
 ginta

IER VSALEM

7

ginta tres inhabitata est. Cæterum à Neemia intra dies quinquaginta duos, ambitu triginta trium stadiorum, portis, turribus, validoque muro cincta; & postea à Machabæis, Herode, & alijs, perquam magnificè publicis ac priuatis ædificijs ornata, pristino nomine ac statu annis quingentis & viginti quatuor gloriosa & populosa claruit: vicos, propter domorum frequentiam ac densitatem, habens multos & angustos. Quo tempore ibi, ceu in theatro, Iesus Christus salutem nostram operatus est: atque inde, velut à centro, Apostoli Euangelicam prædicationem, in vniuersum terrarum Orbem diuulgauerunt.

Sed Titus Cæsar Romanus in occisionis Christi vindictam anno post Christum passum trigesimo octauo, eam muro triginta noue stadiorum triduò circundedit, ac Iudæos ex omni tribu festum Paschæ ibi celebrantes, vrbe velut in carcere conclusit. Vnde vrbs illa toti mundo admirabilis, facta est & spelunca latronum, & sepulcrum mortuorum. Nam intestinis cædibus, fame, peste, & gladio, vn-

Neem. 1. 2.

3. 4. 5. 6. 7.

1. Mach. 12.

e. 13 b. 14. f.

Iosép. 6. be. 6

Iosép. 1. bell.

15. & cæter.

Psal. 73. c.

Isai. 2. a.

Mich. 4. a.

Actor. 1. b.

Mar. 16. d.

Psal. 18. a.

Iosép. 6. bell.

13 & 7. bel.

14. 17. & 18

C

3

decies

Luc. 19. g.

*Euf. in Chron.
nic. & Hist.*

*Eccl. lib. 4.
cap. 6.*

Hier. in loc.

Act. Apo. li.

H.

Nicep. 3. Hi

sto. Eccl. 24

Broca. in de

scrip. locorū

terra sancta

itinere. 6. b.

decies centena Iudæorum milia in ea perierunt. Ipsamque urbem totam ita funditus Tituseruit, ut qui ad eam accessissent, habitam aliquando esse, vix crederent. Tres autem turres Herodianas, nempe Hippicum, Mariamme, & Phaselum, quæ tam magnitudine, quam pulchritudine præter alias eminebāt, ciuitatisque eam muri partem, quæ eas ab occidenti cingebat, inconcussa reliquit tūm ut esset castrum Romanis militibus illic custodiæ causa relinquendis, tūm ut posteris indicarent, qualem urbem, quāue munitissimam, Romanorum virtus obtinuisset. Sed post annos sexaginta quinque, Iudæis rursus rebellantibus, Aelius Adrianus Imperator multa eorum milia deleuit, ac turres illas cum relicto muro penitus destruxit, iussitque ciuitatem aspergi sale. quo facto, iuxta Saluatoris Oraculum, nō est relictus visibis lapis super lapidem. Ciuitatemque, pomerijs eius plurimum contractis, denuò extruens, vniuersum montem Sion, vnā cum Palatio Salomonis, Regine, & domo saltus Libani: itē Portam anguli, & castrum Affy-

IERUSALEM.

39

Assyriorum, totumq; eum borealem
angulum, ad portam sterquilini &
Portam Ephraim vsque, vrbis ambitu
exclufit: montem autem Caluariæ, &
Sepulcrum Domini, quæ prius extra
mœnia fuerant, vrbis muro septen-
trionali inclufit; & in fronte eius por-
tæ, quâ Bethleem ibatur, fuem in mar-
more fculpsit, Iudæis eidem fubiectis,
hoc modo fignificans, eos Romanæ
fubiacere poteltati: quibus & edicto
interdixit, ne amplius urbem illam
introirent, aut ex loco quopiam ex-
celliore eminûs afpicerent, eamq; de-
inceps à fuo præ nomine AELIAM
CAPITOLIAM nûcupari voluit.
Post hæc verò à Christianis inhabita-
ta, & Patriarchali fede in fignita, fuc-
ceffu temporis recepto nomine IE-
RUSALEM, annis quingentis in
in Christiana Religione floruit.

Porro anno à Chrifto nato fexcēti-
fimo trigefimo fexto, à Saracëis in Ae-
gypto regnâtibus capta, & annis qua-
dringētis fexaginta tribus poffeffa fuit

Deinde anno Chrifto millefimo
nonagefimo nono, à Christianis, du-
ce Godefrido de Bullion, qui & pri-

Vilhelm.

Tyr. hiftor.

bell. fac. lib.

14. cap. 12.

Jacob. vuri.

cap. 55.

Onuphr. in

Chron. Ec-

clefiast.

Vuilhel Tyri

archiep. hi-

fto. bel. facri

C

4

mus

*lib. 8. cap. 5**18. 19. 20. 21**& l. 9. ca. 1.**2. & 9. lat.**de Vitiac**cap. 20.**B. Salign in**epi. ad Ioan.**à Lotharin**gia Cardin*

mus vrbis murum transcendit, Idibus Iulij magna fortitudine ac summa vi expugnata est, feria sexta, hora nona, eadem scilicet die & hora, qua Christus mortuus est. tantaque per ciuitatis plateas, vicos, & angiportus, ac ipso in templo, tùm ciuium, tùm eorū qui ex vicinis oppidis & suburbanis in eam confluxerant, facta est strages, tantaque sanguinis effusio, vt nemini nisi per interemptorum funera transitus pateret, ac talos tenus in occisorū sanguine graderentur, vtque ipsi victores à plâta pedis vsque ad verticem cruore maderent. Qui vrbe potiti, armis ac fordib. depositis, loca venerabilia, Christi præsentia, passione, resurrectione, & ascensione sanctificata, à fidelib. qui in Ierusalem habitabant, sibi ostensa, nudis vestigijs mira deuotione diebus septem circumierunt & deosculati sunt. Octaua autem die vnanimiter ducem Codefridum elegerunt, ac Regem Ierusalem creauerunt. At vir Deo plenus, humilitatis causa, corona aurea, Regum more, in sancta ciuitate noluit insigniri: ea contentus, & illi reuerentiam exhibens, quam

IERVSALEM.

41

quam humani generis Imperator, in eodem loco vsque ad crucis patibulū pro nostra salute spineam deportauit Sic itaque IERVSALEM à Christianis recuperata, ab eisdem per octoginta octo annos retenta fuit. Postea anno nimirum millesimo, centesimo octogesimo septimo secunda Octobris, feria sexta dissidentibus (proh dolor) inter se Christianorum principibus, à Salahadino Aegypti Soldano per deditionem recepta est, sub eo pacto vt liceret Christianis tantum efferre, quantum quisque suis humeris posset, qui eam tenuit annis trecentis & triginta. Anno autem Domini millesimo quingentesimo & decimo septimo à Selimo Turcarum Imperatore inuasa, eodem murorum ambitu à Turcis etiamnum possidetur: qui eā Cuzumobarech, siue Codsbarich, hoc est, urbem sacram nominant. A prima itaque eius fundatione, in præsentem vsque Christi annum millesimum quingentesimum octogesium quintum, fluxerunt anni ter mille, quingenti, & viginti duo.

C

5

LOCI

Basil. Herol.

Bell sacri cō

tinuat. lib. 2.

cap. 7. & lib

6. cap. 10.

Matth. Pal-

merius in

chronic.

Massæus in

chronic.

Onuphr. in

chronic.

LOCI INTRA VRBEM.

PRIMA PARS VRBIS

2.

Psal. 2. b. 25

a.

Ioel. 2. a. 3.

d. Ioseph. 6.

bell. 6. & 15

antiq. 14.

Nicep. 8. hi-

stor. Ecc. 30.

Brocard. iti-

ner. 6. b.

Salign. tom

6. cap. 6.

Isai. 14. g.

Basi. Herol.

bell. sacri co-

tin. lib. 1.

ca. 8.

2. Re. 5. b. 1.

Paral. 11. b.

15. a.

MONS SION,
qui alias MONS
DOMINI, item
& MONS SAN-
CTVS dicitur, ce-
teris montibus mul-
to est excelsior, &

in prolixitate directior: in modum
theatri forma semicirculi urbem toto
australi tractu ambiens. ac veluti specu-
la in eminenti, solida, & prærupta un-
diq; rupe Diuinitus fundatus, plani-
ciem habebat oppidi instar: amœnus-
que existens valde, cæli excellentiam
& delicias repræsentabat. Cuius ver-
ticem primo Iebusæi valida arce, am-
bitum verò eius firmis altisq; muris,
portis & turribus munierunt. Quos
cum Dauid rex expulissent, arcem
& cir-

MONS SION.

13

& circumquaque muros, portas, ac
turres multo munitiores reddidit,
monitisque planiciem intrinsecus in
plateas & vicos distinxit, atque inibi
sibi ac suis heroibus fortibus domos
ædificavit, vocavitque CIVITA-
TEM DAVID. Quæ etiam à Io-
sepho CIVITAS SUPERIOR,
& PARS SACRA appellatur.

Eundem montem Machabæi per cir-
cuitum reædificantes, solidis mu-
ris ac turribus altissimis munitissi-
mum fecerunt: ita ut vi nunquam,
sola verò fame capi poterat. ubi &
multæ angustæ viæ, & frequentes ci-
vium ædes positæ erant. De monte
hoc iuxta Prophetarum oracula lex
ac lux Evangelicæ veritatis exiit, &
velut ab ipso capite, in omnium gen-
tium salutem, per totum Mundi cor-
pus effusa est. Quem cum Romani
Dei nutu (seditiosis subitaneo quo-
dam timore hinc inde à muro diffu-
gentibus, & in cloacis se occultan-
tibus) præter spem & sine sangui-
ne cepissent, in angustias viarum
strictis gladiis fusi, vnumquemque
obuium, nullo habito discrimi-
ne,

Psal. 47. b.

86. a.

Ioseph. 6. bell.

6. & 1. bel. 1

1. Mac. 4. g.

Ioseph. 7. bel.

15. & 16.

Isai. 2. a.

Mich. 4. a.

Isai. 49. b.

Luc. 2. e.

Act. 13. g.

Ioseph. 7.

bell. 16.

ne, trucidabant, domosque totas, cum omnibus qui eò confugerant, igne admoto concremabant, multas verò vastates domos quas præde causa penetrassent, integras mortuorum familias, & plena (quos fames consumpserat) mortuis tecta offendebant, tetrum autem aspectum illum abhorrentes, vacuis manibus egrediebantur, ac rursus obuios quosque transfigendo, & angusta viarum cadaueribus obstruendo, totam ciuitatem sanguine diluebant, quæ (Iosepho teste) cruore adeò fluebat, ut pleraque incensorum, cædium largissimus sanguis extingueret. Porro ingruens nox cedes quidem minuit, incendium verò auxit. Postero autem die Titus intrò ingressus, & alia, & ciuitatis munitiones ac turrium cautes miratus est, quasi tyranni per dementiam spontè deseruerant. Conspecta denique solida earum altitudine, itemque magnitudine subtilique singulorum lapidum compagine, quantumque paterent vel quantum erigerentur, Deo, inquit, planè adiuuante pugnauius, & Deus eraqu

MONS SION.

45

qui detraxit ab istis munimentis Iudæos. Nam quæ hominum manus, aut quæ machine aduersus istas valerent? multa quæ eiusmodi cum amicis collocutus est.

Ceterum postea mons iste vrbe licet exclusus, iterum edificijs ornatus, & inhabitatus fuit. Nunc autem extra urbem eorum ruinis plenus, pro maiori parte incultus iacet.

LOCI MONTIS

Sion.

3.

ARX SION, antiqua & munita, in vertice montis Sion condita, & instar coronæ eum cingens, tutum erat PRAESIDIUM pro decore & defensione ciuitatis & templi: ac quasi tantæ urbis Capitolium. In hac prius habitauerunt Iebusæi. Quos David vieiciens

H

4. Re. 13. b.

2. Reg. 5. b. eijciens, arcem occupauit, & accipi-
7. a. 11. a. b. ens, ab Hiram rege Tyri lapides, li-
3. Reg. 1. e. gna, & artifices, ædificauit ex ea fir-
1. Paral. 11. b. mum sibi PALATIVM, & domū
17. a. cedrinam, ac Solium Regium. In qua
 quidem arce deinceps ipse Dauid, alij-
 que Reges Iuda habitauerunt, ac ea
 pro regni sede vfi sunt. Ideoque arcta
 militum custodia assiduè seruabatur
Iosep. 6. bell. & passim vocata fuit Arx, Regia, &
6. Domus Dauid; aliàs Sedes, Solium, &
Ierem. 17. d. Thronus Dauid; item Aula, & Do-
Luc. 1. c. mus Regis, & cæt. In hac arce crudelis-
Aristeas lib. simus tyrannorum Antiochus Syrie
de 72. inter. rex, qui Græco vocabulo ἐπιφάνης.
1. Mac. 1. d. id est, Illustris dictus, potius ἐπιφανής.
1. Mach. 13. hoc est, Infans, dici meruit, posuit
g. 14. f. præsidium gentium: vnde tempore
 Machabæorum diu multumque Iu-
 dæos afflixit. Quas cum Simon Ma-
 chabæus fame ad deditionem compu-
 lisset, arcemque ab idolorum fordi-
 bus mundasset, intrauerunt in eam
 cum ramis palmarū, cymbalis, nablis,
 hymnis & canticis: & collocauit in ea
 viros Iudæos ad tutamen ciuitatis &
 regionis. Nunc verò eius ruinæ tan-
 tum visuntur.

CAR-

4.

CARCER REGIVS, cum turri excelsa, quæ eminebat domo Regis. In hoc carcere Ieremias, eò quòd urbem capiendam prophetaret, fuit clausus: & tandem ex eo capta vrbe, per Nabuchodonosor liberatus est.

*Neem. 3. f.
Ierem. 32 a.
39. 6. 40. a.*

S.

CÆSAREVM, & AGRIPPIVM. Regia domus, quam Herodes Ascalonita in superiori ciuitate sibi extruxit: ædificauit enim in regia sua duas ædes maximas ac pulcherrimas, marmore & auro fulgentes, quibus ne templum quidem vsquam conferri posset, easque Cæsaris Augusti, & Agrippæ generi eius, suorum amicorum vocabulis, vnam Cæsaream, Agrippiam alteram nominauit.

*Ioseph. 15.
ant. 11. & 1.
bell. 6. &
6. bell. 6.*

E

COENA

6.

*Matt. 26. b.**Mar. 14. b.**Luc. 22. b.**Ioan. 13. 4.**Luc. 24. f.**Ioan. 20. e.**Ioan. 20. f.**Act. 1. b. c. 2**4. c.**Hiero. 10. 1.**epist. 27. ad**Eustoc. vir.**& to. 3. epi.**1. ad Paulin.*

COENACVLVM SION, situm circa medium montis Sion, magnum, stratum, & ornatum erat. in quo Christus in vltima Cæna agnum Paschalem cum Apostolis comedit, eorum pedes lauit, & mensæ accumbens sub panis viniq̃ue speciebus corporis & sanguinis sui sacramentum instituit. Inibi die resurrectionis (ianuis clausis ingressus) stans in medio discipulorum, eis sui lateris, manuum & pedum vulnera conspicienda præbuit, & coram illis comedit: deinde inflando dedit eis Spiritum sanctum, simul & potestatem remittendi & retinendi quorumcunque peccata. Octauo post die hic Thomæ Apostolo lanceæ & clauorum vestigia videnda & palpanda exhibuit. Isthic & post ascensionem Domini Matthias in Iudæ proditoris Apostolatū sorte subrogatus est. Ibidem die Pentecostes Spiritus sanctus vehementi cum sonitu, ignearum linguarum specie

LOCI MONTIS SION. 49

specie super centum viginti credentes descendit: ac prima Petri concione ter mille Iudæi conuersi sunt & baptizati. Ibidem Iacobus frater Domini, cognomento Iustus, primus Hierosolymorum episcopus ab Apostolis est creatus: atque Stephanus, & reliqui sex, diaconi sunt ordinati. Ibidem Apostoli primum celebrasse Concilium: & in sua diuisione, Apostolicum Catholicæ fidei Symbolum condidisse videntur.

Eodem hoc loco Helena Constantini Imperationis mater amplissimum longè lateque extruxit templum, in cuius postico Cœnaculum circumclusit. Quo in templo ætate Hieronimi ostendebatur marmorea illa, COLVMNA, cruore Domini infecta, ad quam in domo Pilati vinctus fuit & flagellatus: cuius pars nunc monstratur in monte Caluariæ, pars altera olim Constantinopolim translata, nunc Romæ in S. PETRI basilica Vaticana seruatur. Porro in præfato Cœnaculi loco postea ædificatum est monasterium Franciscanorum siue minoritarum: qui

D

ibi

Niceph. lib.
2. hist. Eccl.
cap. 3.

Act. 6 b. 15 a

Niceph. 8.
hist. Eccl. 30

Hier. tom. 1.
epist. 27. ad
Eustoch.

Brocard. iti-
ner. 6. b.

Breidëb. die
12. Iul. a. b.

Salig. to. 7. c
2. & 3. Pasc

die 18. 2. 183.
184. 227.

50 LOCI MONTIS SION.

ibi per aliquot sæcula diurnis nocturnisque officijs Deo ministrauerunt. Cæterum anno Christi millesimo quingentesimo sexagesimo primo turcæ (Franciscanis in aliud Cœnobium intra urbem translatis) ex eorū monasterio Palatium sibi fecerunt: locumque hunc in tanta habent veneratione; vt non nisi discalceati eum intrent.

7.

Eccle. 24. b. **C**YPRESSI montis Sion valde excellentes: quarum liber Ecclesiasticus mentionem facit.

8.

Ioan. 18. c.
Thren. 3. d.
Breid. 12.
Iul. 4. **D**OMVS ANNAE Pontificis, foci Caiphæ, in qua Christus ab Anna de discipulis & doctrina sua interrogatus, cum se publicè coram omnibus docuisse responderet, ob id à ministro alapa in maxillam percussus est. Vbi postea fabricatum est templum SS. Angelorum,

LOCI MONTIS SION. 51

gelorum, in quo etiamnum Græci monachi Christiani habitant, & sacris officijs Deo seruiunt.

Pasc. d. 193.

9.

DOMVS FORTIVM. in qua olim fortes & heroes Dauidis habitabant. vbi etiam, ceu in Palæstra, athletæ & pugiles exercitij causa digladiationibus certabant.

*Neem. 3. d.
Liran. ibid.*

10.

DOMVS B. MARIAE *Niceph. 2.*
VIRGINIS, in qua post *hist. eccl. 3.*
lij sui mortem cum Ioanne & 21.
Apostolo habitauit: vbi & *Eusebius in*
eam anno post Christi ascensionem *chronic.*
decimo quarto mortis soluisse debi- *Vuilhe. Tyr.*
tum, atque hinc in cælum migrasse, *bell. sacri. lib*
veterum traditiones & scripta habent. *8. cap. 5.*
Quæ quidem domus deinde facta est *Breid. 12.*
Ecclesia B. Mariæ, totius Mundi pri- *Iulij. 4.*
ma. Quæ per Romanos destructa, *Sal. 10. 7.*
alia eodem in loco à Christianis ex- *ca. 2.*
structa fuit. quâ decòram fuisse, eius *Pasc. d. 181.*
ruinæ hodie etiam probant. ipseque

D 2

locus

52. LOCI MONTIS SION.

locus, ne vlla maculetur immundicie, stratis ordine lapidibus adhuc cingitur.

II.

2. Reg. 11. a.
23. d.

DOMVS VRIAE, vnus ex fortissimis militib. Dauidis. cuius vxor Betſabee in fonte (qui etiamnum ibi ostēditur) sese lauans, sua pulchritudine Dauidem, è solario domus Regiæ ipsam conspicientem, pellexit ad adulteriū.

I2.

Iose. 6, bel. 6

FORVM SVPERIVS. à quo & superior ciuitas aliquoties forum superius vocabatur.

I3.

Act. 21. g.
22. a.

GRADVS ARCIS seu caſtri. in quibus stans Paulus Apostolus, pro se causam dixit.

I4.

Nem. 3. d
12. 6.

GRADVS SION. per quos in ciuitatem Dauid ascende batur.

Iose. 15. an-
ti. 14.

I5.

4. Reg. 21 d

HORTVS REGIS, qui & Hortus

LOCI MONTIS SION. 53

Hortus Oza dicebatur. in quo Manasses & Amon reges Iuda sepulti sunt. *Neem. 3. d.*

16.

MELLO VORAGO ac *Basil. Herol*
vallis profunda & lata valde, *1. bell. sacr. 8*
quæ montem Sion à ciuitate
inferiori discernebat: atque à *Broc. itin. 6.*
porta aquarum, occidentem versus
usque ad portam piscium extendeba-
tur. Ab hac voragine David mon- *2. Reg. 5. b.*
tem Sion per gyrum ædificauit ac mu- *1. Par. 11. b.*
niuit. Huius concauitatem Salo- *3. Reg. 9 c. 11*
mon, vt commoda esset platea, (vnde *e.*
etiam Platea portæ aquarum vocatur) *Neem. 8. ad*
cœquauit eamque ædificijs ornauit, *2. Par. 32. b.*
quæ collapsa ab Ezechia restaurata
sunt. Hic Ioas rex Iuda à suis seruis in
descensu Sela occisus est. Iosephi aut
ætate hæc vallis Tyropœon appella-
batur, in quam vt idē scribit, domus
creberrimæ desinebant: eratque latif-
sima, & habitationibus hominum fre-
quentissima. Verum nunc vorago *Bro. itin. 6 b*
ipsa tota repleta est, relictis tamē prio-
ris concauitatis vestigijs.

D 3

PA.

17.

*Neem. 3. e**Mat. 26. a. f**27. a.**Mar. 14. a. e**15. a.**Luc. 22. a. f.**23. a.**Ioan. 18. e.**Pasc. d. 19. 4**Thren. 3. d.*

PALATIVM CAIPHAЕ,
 & summi cuiusque Pontificis,
 amplum & angulare. in quo ha-
 bitavit olim Eliasib sacerdos
 magnus. In hoc palatio Iudæorum
 Principes congregati, inter sese consul-
 tabant, quomodo IESVM dolo ca-
 perent & occiderent: quibus ibidem
 à Iuda triginta argenteis est venditus.
 Postea etiam à Petro hic ter est nega-
 tus, & coràm Caipha in sacerdotum
 & seniorum Concilio à falsis Iudæo-
 rum testibus accusatus. quibus cum
 nihil responderet, à Pontifice adiura-
 tus, vt diceret, an esset *CRISTVS*
DEI FILIVS, cum id confitere-
 tur, quasi blasphemiae conuictus, Pon-
 tifice à Concilio sententiam exigen-
 te, sexaginta sex (vt scribunt) seniores
 condemnauerunt eum esse reum mor-
 tis: & respondentes dixerunt, *REVS*
EST MORTIS. Quapropter mox
 à ministris in faciem est conputus, o-
 culis velatus, palmis pugnisque cæsus,
 & prophetizare iussus, ac tota nocte
 varijs modis illusus, multisque blas-
 phe-

LOCI MONTIS SION. 55

mijs vexatus. Nullus mortalium in hac vita cognoscet, quæ quantaque hîc nocte illa perpeffus fit, Mane verò iacto Iudæorum principes hîc rursum conuenerunt, vteum morti traderent: vincumque abduxerunt, ac tradiderunt Pilato Præsidi. Hoc loco postmodum Helena Imperatrix Petro Apostolorum Principi pulchrum constituit templum, quod posteri S. Saluatoris nuncupauerunt. idque nunc Armeni professione Christiani tenentes, sua in eo sacra Deo peragunt.

*Niceph 8 hist
eccl. 30.*

*Breid 12 Iul
a.*

Sal. to. 7.

ca. 2.

*Pasch d 194
195. 196.*

18.

PISCINA SION. quæ grandi opere constructa est. *Neem. 3 d.*

19.

PONS SION. quæ per vallem è ciuitate superiori ad templum transitus erat. *Iose. 15 ant.
14. & 7. bell
13. 15.*

20.

PORTAE sion. quas diligit Dominus super omnia tabernacula Iacob. *Psal. 86. a.*

D 4

POR-

21.

2. Par. 23. d.

PORTA SUPERIOR. per quam Ioas, cum in templo Rex Iuda esset coronatus, Iudeorum Principibus stipatus, in Palatium regum Iuda ductus est.

22.

3 Reg. 26. 11

g. & ceter.

2. Par. 24.

d. & 26 d.

Neem. 3. d.

Iose 7 ant 16

& 13 ant. 15

& 16 ant. 7

Act. 2. e

Nicep 8 bist

eccl. 30

Breid. 12.

Iul. a

Salto 7 ca 2

Pasc. d. 184

SEPULCRUM DAVIDIS, una cum agro Regalium sepulcrorum, quod in ciuitate Dauid magnifice in sublimi collocatum erat. in quo ipse Dauid, Salomon, alijque Reges Iuda, item Ioiada Pontifex, sepulti sunt. In hoc monumentum Salomon in sepultura patris sui Dauid maximas intulit diuitias. Quod postea Hircanus Pontifex & dux aperiens, tria milia talentorum argenti inde extulit. Postmodum verò Herodes Ascalonita, Iudæorum rex, & ipse auferens ex eo thesauri vim magnam, cum flamma inde exiliens duos satellites eius extinxisset, ab incepto destitit: & ad expiandum se, ipsum monumentum candido marmore,

LOCI MONTIS SION. 57

re ornauit. quod longo tēpore ibi per
manfit. Vbi poſtea Saraceni eccleſiam
ſibi conſtruxerunt, quę etiam num ex
tat: locum quę hunc mirę colunt ac
venerantur: nec Chriſtianorum quen
quam illuc introire permittunt.

23.

SEPULCRVM S. STE-
PHANI protomartyris, Nico-
demi, Gamalielis præceptoris
Pauli Apoſtoli, & Abibonis filij
eius. quorum corpora, cū plus mi-
nus trecentis ſexaginta annis prope
Hierofolymam, in valle (vt videtur)
Ioſaphat, in obſcuro ac ſordido loco
iacuiſſent, ſub Honorio Imperatore
cæleſti reuelatione monſtrata, inuen-
ta, effoſſa, & ſuaui odore fragrantia,
non ſine miraculis ſumma celebra-
te hīc prope Cænaculum & vrbis mœ-
nia honeſtiùs tumultata ſunt.

Act. 8 a. 5.

f. 22: a

*Beda in mar
tyrol.*

Breni. Rom

Vuilhel. 8

bell. ſacr. 5

Breid. 12.

Iul. a

Sal to 7 ca 2

Pasc. d 18. 4

24.

TABERNACVLVM SION,
pellibuſtectum, quod Dauid
rex fecit, & in colle montis Sion, qui

2 Reg. 6 c 7

a.

1. Par 16. d.

D 5

Gabaon

58 LOCI MONTIS SION.

Hierō. ibid.

3. Reg. 9. a.

2. Par. 5. a.

Iose 7 ant. 4.

Breid. 12.

Iul. a.

Pasc. d. 184.

Gabaon, collocavit, ac in eo arcam Domini maxima veneratione reposuit. constituitque sacerdotes & leuitas, qui iugiter per singulos dies, & vices suas coram arca Deo ministrarent. quæ annis quadranginta quatuor ibi mansit: donec à Salomone in templū transferreretur. In ibi & Dauid pro adulterio & cæde Uriæ agens pænitentiam, septem Psalmos, quos pænitentiales appellamus, composuisse dicitur. Vbi modò Indiani claustrum sibi fecerunt: in quo, ritu suo, Christo feruiunt.

25.

Zac. 14. c.

TORCVLARIA REGIS. in quibus Regium vinum exprimebatur.

SECUNDA PARS VRBIS.

26.

Psal. 9. c.

72. d.

Zach. 9. b.

ILIA SION, sic appellata, quòd è mōte Siō velu nasci videbatur; que & CIVITAS INFERIOR vocabatur, altera vrbis pars

LOCI FILIAE SION. 59

est: cuius frequens in sacra Scriptura & Iosepho fit mentio.

LOCI FILIAE SION.

*Iose 6. bel. 6
& alibi passim.*

27.

ACRA MONS, in inferiori ciuitate olim eminens & vndique decliuis erat: cuius altitudinem postea Simon Machabæus, non intermisso per triennium neque die neque nocte populi labore, humiliorem fecit ac complanauit, vt solum templum omnib. in vrbe locis celsius emeretur.

*Iose. 13. ant.
9 & 6 bell 6
7. & 7. bell.
13. 16.*

28.

AMPHITHEATRUM, id est, Circus speculatorius, totus vndique rotundus, (qualis aliquando octoginta hominum milia capere poterat) vbi populus gladiatorum & bestiarum pugnas spectabat, quem Herodes senior, primus omnium Hierosolymis in campo, sumptuoso opere conspicuum exædificauit. in quo ad spectatorum delectationem luctatores, & gladiatores pugnabant: vel leo-

*Ioseph. 15.
ant. 10.*

60 LOCI FILIAE SION.

leones, pardi tauri vrsi, apri, lupi, aliæ-
ue bestiae ferocitate eminentes, mo-
dò inter se, modò cum damnatis ho-
minibus committebantur. Vnde per-
multi capite damnati, aut in bellis ca-
pti, illic cum feris pugnando mortem
oppetere cogebantur. Quo tempore
Circus arena spargebatur, tùm ne gla-
diatores diffluerent, tùm, ne pugnan-
tes occisorum cruore foedarentur, vel
ne cruor sparsus spectantibus esset hor-
rori.

29.

*Iosep 15. ant
14 & 18 ant
8. Itē 1 bell.
3. 4 16 & 6.
bell. 6. & ali
às sēpē.*

ANTONIA ARX firma
& munita valdè, à septentrio-
ne templo adiacens. quæ olim
ab Hyrcano Machabeo in ru-
pe quinquaginta cubitis alta, & vndi-
que abrupta, extructa, & Turris Baris
vocata est. Hanc Pontifices à Ma-
chabæis orti vsque ad Herodem inco-
luère: vbi in cella ad hoc ipsum stru-
cta, sacra Pontificis stola seruabatur,
præfecto arcis accedente ibi lucernam
quotidiè. Herodes maior regnum a-
deptus cum hanc arcem oportuno lo-
co cohibendis ciuibus, ne quid rerum
noua-

LOCI FILIAE SION. ⁶¹

nouarum per seditionem molirétur, sitam esse | deprehenderet eam magno sumptu instaurauit: & intus Regia magnifica instar Palatij & ciuitatis formata, & per quatuor angulos quatuor turribus excelsis (quarum tres quinquaginta, quarta verò septuaginta cubitis eminebat) communiuit, vnde totum templum videri poterat: eam-que in gratiam M. Antonij triumui-ri amici sui ANTONIAM denomi-
minauit. In qua Romani milites cum armis semper excubabant, obser-
uantes ne quid noui populus festis diebus in templo committeret. Et sic templum ciuitati, templo autem Antonia castrum erat.

30.

ARCHIVVM, hoc est, tabu-
larium, vulgò Cancellaria. do-
mus scilicet, in qua vrbis & ci-
uium acta, item chartæ publi-
cæ ac creditorum rationes custodie-
bantur. quam seditiosi, fugientibus
inde custodibus, incēderunt, vt cūcta
creditorum documenta disperderēt.
omnes

iosep 2 bell.
17 & 7 bell.
13.

62 LOCI FILIAE SION.

omnesque debitores sibi adiungerent.

31.

Iose. 12.

ant. 6.

1. Mach. 1 d

Dan. 8. c. 11.

e. 12. d.

Iose 13 ant 9

ARX ANTIOCHI Epiphanis, alta & valida quam post multorum ciuium cædem, vr-
bis & templi direptionem, pul-
cherrimorumque ædificiorum incen-
sionem; in inferiori vrbe super Acram
montem edificauit, ac firmis muris &
turribus muniuit, ei que Macedoni-
cos milites præsidij loco imposuit, ad
mixtis illis ex apostatis Iudæis selce-
stissimis quibusque: à quibus iuge sa-
crificium triennio est ablatum: ipsa-
que ciuitas annis viginti sex plurimū
vexata fuit. Deinde verò Simon
Machabæus arcem hanc expugnauit
& diruit.

32.

Act. 4. a. 5.

d.

Iose. 6. bel. 6

CARCER CIVITATIS
publicus, in quo Apostoli à
Iudæorum primoribus inclu-
si, noctu ab angelo educti sūt.
hunc Iosepho Betiso vocare videtur.

COENA.

33.

COENACVLVM ANGV- *Neem. 3.g.*
LLædita domus Angularis, vbi
publicæ fiebant cœnæ.

34.

CRYPTA subteranea, ab Anto- *Ioseph. 15.*
nia ducens in templum, quam *antiq. 14.*
fecit Herodes senior imponensei tur-
rim: vt per eam occultè posset intra-
re templum, si quid per tumultum
contra Regem vellet nouare populus
quæ etiamnum extat mirabilis & lata
sic quòd sexcēti equi in ea commodè
locari possent. *Breid. 14.*
Iul. 4.

35.

CVRIA, Hebraicè Gafith di- *Iose 6 bel. 6.*
cta, quæ in inferiori vrbe anti- *& 7. bel. 13.*
quo ciuitatis muro coniuncta *Exod. 18.d.*
erat. in qua septuaginta Sena- *Hieron. 10.3*
tores & Iudices ordinarij, qui à Iudæis *epist. 25. ad*
Sanhedrim, Græcè Synedrium, Lati- *Fabiolam.*
nè autem Concilium seniorum & Se- *mans. 11.*
niores populi vocantur, Reipub- *Num. 11.c.*
licæ negocia curabant, iura dabant,
ambigua & grauiora, etiam alia-
rum

64 LOCI FILIAE SION.

Deut. 17. b

Act. 4. b 5 g

Act. 6. d 7. g

rum ciuitatum, iudicia definiebant, lites & controuersias dirimebant, & capitalia iudicia ferebant exceptis duntaxat difficultatibus, ambiguitatibus, & causis Diuinæ legis Iudaicæque religionis quas summus Pontifex & sacerdotes determinabant. In hoc Consistorio Apostoli examinati, flagris cæsi, & prædicare prohibiti ibant gaudentes à conspectu concilij, quòd digni habiti essent pro nomine Iesu contumeliam pati. Ibidem S. Stephanus coram cōcilio stans, facieque Angelica fulgens; intentis in cælum oculis, vidit cēlos apertos, ac gloriam Dei & Iesum stantem à dextris Dei. vnde impetu eiectus extra ciuitatem, lapidatus est.

Iose 2 bel 17

36.

DOMVS ANANIAE Pontificis. quam tandem seditiosi inflammauerunt.

Breid 26.

Sal: 10: 8.

ca: 6:

Iac. vitri

cap. 58.

VVilh. 11 be

37.

DOMVS S. ANNAE auia CHRISTI, in qua, vnà cum Ioachim coniuge suo, cū festa Hieroso-

LOCI FILIAE SION.

65

rosolymis ageret, hospitabatur: ubi & vterque obiit. Hic B. Maria virgo concepta est: atque ibidem passionis Christi tempore mansit. Vbi postea pulchrum in honorem S. Annę ædificatum est templum. quo nunc Turcæ turpiter abutuntur.

*fac. 1. & 15.
bell. fac. 26.
Pasc. d. 197.*

38.

DOMVS DIVITIS EPVLONIS, in inferno, iuxta Euāgelicam historiam, sepulti: in qua ipsum habitasse fama à maioribus tradita ad nos peruenit. quæ alta muris, etiamnum Christianis peregrinis monstratur. Vnde constat Euangelium de diuite epulone & Lazaro hulceroso (cuius etiam nomen ibi exprimitur) non parabolam, sed rei gestæ esse historiam.

Luc. 16. e.

Breid. 14.

Iul. a.

Sal. 10. 8. ca.

6.

39.

DOMVS MESSA. cuius in quarto Regum volumine fit mentio.

4. Reg. 11. a.

40.

DOMVS NATHINAE
E ORVM

Neem. 3. g.

66 LOCI FILIAE SION.

ORVM, qui ligna & aquas in templo ministrabant.

41.

Luc. 14. a.

DOMVS PRINCIPIS Phariseorum, in qua Christus hydropicum suo tactu sanauit: atq; in conuiuio tùm suo hospiti, tùm inuitatis salutis monita dedit.

42.

3. Reg. 7. a

10. c. d.

2. Par. 9. d e

Isai. 22. c.

Iose. 18. ant.

5. 6. 7.

Hier. 10. 3 e

pist. 33. ad

Suniam &

Fretelam.

Ecclesi. 2. a.

DOMVS SALTVS LIBANI; longa centum, lata quinquaginta, alta triginta cubitis. quam Salomon splendide & opulētissimè de polito marmore, lignis cedrinis, auro atque argento decoratis, ac desuper tecto plano cum deambulatorijs (vt & cætera domorum tecta in Palæstina fabricari solent) extruxit intus verò viuidis variarum arborum & plantarum picturis tā artificiosè ornauit, vt earum folia agitari quodammodo viderentur. plantauitque iuxta eam nemus & viridaria cuncti generis arboribus confita, fontibusque irrigua, necnon viuarua ac piscinas fodit, in quibus eum
omnis

LOCI FILIAE SION. 67

omnis generis feras, aues & pisces continuisse probabile est. Erat autem domus hæc, domus epularum, & armamentarium, in quo arma bellica, item vnguenta, pigmenta, & aromata conservabantur. quin & ducenta scuta aurea equitum, & trecetę peltę aureę peditum, quę fecit Salomon, in domo hac ab ipso reposita sunt. cuius etiam reliqua omnia vasa erant aurea. quod se Rex & nobiles ferijs Reipublicę negotijs peractis conferebant, atque epulis, lusibus, & obambulationibus animum oblectabant.

Liran. in. 3.

Reg. 7. 4.

43.

DOMVS SIMONIS Pharisei, quę adhuc ostenditur in qua Christus mensę accumulans Magdalene peccatrici, iam pænitenti, ipsius pedes lacrymis riganti, capillis tergenti, osculanti, vngenti, multumque amanti, multa peccata remisit.

Luc. 7. f.

Breid. 14.

Iul. a.

Salig. to. 8.

ca. 6.

44.

DOMVS VERONICAE angularis. Hic Veronica line-

Briden. 14.

Iul. a.

E 2

um

*Sal. to. 8.**ca. 7.**Pasc. d. 210.**Bethl. inde-**script. locor.**passion. Chri-**sti. feria. 5.*

um capitis sui peplum dedit Christo, quo faciem suam tergeret: cui Dominus faciei suae imaginem perfecte impressit, ei que in amoris sui pignus reddidit. Quod in hodiernum usque diem Christi facie insignitum, Romę in S. Petri Basilica, in Vaticano monte per Constantinum Magnum extructa, grandi honore asseruatur: ac stans diebus populo ostenditur.

45.

Iere. 39. b.

DOMVS VVLGI. vbi iaculationibus se exercebant, & publica cōuiuia celebrabāt ac epulis, lusibus, & ambulationibus animum reficiebant.

46.

*Iose. 13. ant.**20. & i. bell.*

3.

FORVM MAGNVM, quod in vrbis medio, Antoniae arci adhaerebat. in quo Alexander Iudeorum rex & Pontifex octingentos Iudaeos) vxoribus in conspectu ipforum, & liberis in conspectu etiam matrum, necatis) crucifixit: idque spectaculum ipse suis cum concubinis

LOCI FILIAE SION.

69

nis in Antonia arce epulans potansq;
prospectabat. propter quam crudeli-
tatem Crucida cognominatus est.
Eodem in foro Herodes maior cum
Parthis, Antigonum in regnum redu-
cere cognantibus, magno praelio con-
flict. Porro cum in obsessa per Ro-
manos Ierusalem iam fames totis re-
gnaret habenis, totasque domos ac fa-
milias depasceretur, & tecta plena es-
sent mulieribus exanimatis, atque in-
fantibus; viarum autem angusta seni-
bus mortuis: (quippe coria scutis de-
tracta, cinguli, calceamenta, & fœ-
num, matribus denique proprii filij
afsi, cibuserant) adolescentes ac iuue-
nes turgidi, velut vmbra mortuo-
rum, per hoc forum versabantur, &
ubi quem casus occupauerat, deci-
debant. Cumque superstites ob mul-
titudinem eos sepelire, in sepulchrorum
verò foetorem ferre non possent, in
urbis valles eos ex muro præcipita-
bant. Quas circumiens Titus ubi
plenas cadaueribus vidit, altamque
faniem tabefactis corporibus defluen-
tem, ingemuit: & extentis manibus
Deum testabatur, factum illud suum

Iose. 14. ant.

22. Itē 1. bel

11.

Iose. 6. bell.

14. & 7.

bell. 7. & 8.

E 3

non

70 LOCI FILIAE SION.

non esse. Contumaces enim Iudæi pacem sæpius oblatam respuerant.

47.

FORVM RERVM VENALIVM, quod in superiori inferioris ciuitatis parte situm erat: vbi pisces ac variæ merces vendebantur. Hoc in foro S. Iacobus maior, frater Ioannis, cum suo Spiculate, qui eum ad martyrium ducebat, primus Apostolorum ab Herode Agrippa capite truncatus, cum sanguine vitam profudit. In cuius honorem sibi postea insigne erectum est templum; quod nunc Iacobitæ Armeni inhabitant, atque in eo Christum suo more colunt. Idem hoc forum iubente Floro Præfide milites Romani diripuerunt, ac passim obuios trucidauerunt: atque in vniuersas infilientes domos, cunctos in ijs habitatores interfecerunt.

Act. 12. 4.

Euseb. 2 hist. eccl. 9.

Nicep. 2. hist. eccl. 12.

Breid. 12 Iulij. 4.

Sal. 10. 8. ca. 4.

Pasc. d. 181.

Iosep. 11. ant. 2. & 2. bell.

14. 15. 16.

FORVM

LOCI FILIAE SION

71

48.

FORVM SCRVTARIVM.
vbi scruta, hoc est, attritæ vfu
vestes, ac veteramenta omnifa-
ria vendebantur.

Neem. 3. 8.

49.

GYMNASIVM, id est, schola
gentilitatis. quam Iudæorum
pseudopontifex Iesus, qui gen-
tilium more Iason vocari ma-
luit, alijsque apostatæ Iudæi, Antio-
chi Epiphanis permissu sub ipsius arce
contra templum ædificauerunt, in qua
populus leges & ritus gentium doce-
batur, & iuueutus in Græcorum Phi-
losophorum studijs ac disputationi-
bus instituebatur: vbi & nudi atque
oleo vincti in gymnicijs luctationibus
in bellicis certaminibus, ludisque sce-
nicis se exercebant. Eodē in super loco
dicti apostatæ EPHEBIAM, hoc est,
prostibulum formosorum iuuenū
constituerunt, & pulcherrimos quos-
que epheborū in lupanaribus pone-
bāt, vbi turpia fœdaq; cōtra naturam
peccata exercebātur. Quapropter mul-
ti à Dei lege ad gētiles ritus, mores vicī

*1. Mach. 1. b
& 2. Mach.
4. b. 6.*

E

4

aque

aque defecerunt, venundati ut facerent malum: ita ut & quidam sacerdotum relicto templo Dei que cultu, palæstrica exercitia discerent. hinc etiam inter Iudæos diuersæ ortæ sunt sectæ, Pharisei nempe, Sadducei, Essæi, & cæt.

S^o.

*Lira. in
Neem. 3. g.*

HABITACVLA SACERDOTVM. quorum domus ab exteriori parte muro claudabantur: à parte autem anteriori habebant aspectum versus templum.

Sⁱ.

*4. Reg. 11. a.
Ioseph. 20.
antiqui. 15.*

HABITACVLVM SCVTARIO RVM, antè occidentem templi porticum extructum ubi primò Iudæi, postea milites Romani in festiuitatibus stationes habebant ad templi custodiã.

S².

*Iose. 15. ant.
10. & 17.
ant. 9. 10. 13.
14.*

HIPPODROMVS, hoc est, Circus oblongus muris septus, qui contra meridionalem regionem templi situs erat, in quo

LOCI FILIAE SION.

73

quo equi cursu, agilitate, & velocitate
exercebantur: & athletæ spectante
populo cursu Pedestri, equorum, bi-
garum, trigarum, quadrigarum,
hastiludio, aliaue dimicatione certa-
bant. vbi Herodes rex in Augusti
Cæsaris honorem quinquennale cer-
tamen instituit, propositis victoribus
magnis præmijs. Idem moriturus è to-
ta ditione sua cuiusque vici nobilio-
res Iudæorum, minaci edicto pœnam
capitis intentante non parentibus,
conuocatos, in hoc circo fecit conclu-
di, vt post mortem suam omnibus il-
lis ibi occisis, etiam inuita omnes Iu-
dæa, omnisque domus illi illacrijma-
ret.

S 3.

MONS MORIA, qui alibi
terra visionis, & mons templi,
atq; mons filiæ Sion dicitur,
orientali ciuitatis muro pro-
pè adiacens, excelsus, saxosus, & vndi-
que præceps atque decliuiserat. In hoc
monte Abraham immolans filium
suum Isaac, loco eius arietem corni-
bus inter vepres hærentem obtulit.
Cuius rei imago (vt hoc obiter contra
nostri

Item. 1.
bell. 21. &
2. bell. 2.

Gen 22. a.

Mich. 3. d.

1 Mach. 13 g

16. d

Isa. 10. g. 16 a

Iosep 15 ant

14 et 6 bel 6

Hierony. in

Ge 22. & in

2. Par. 3

citatur a cō-

cil. nicen. 2.

act. 4.

nostri temporis imaginum ofores
annotem (etiam tempore Gregorij
Nysseni in usu fuit. De hac enim ima-
gine, in oratione pathetica de pictura
sic ait: vidi sepius inscriptionis imagi-
nem, & sine lacrymis transire non po-
tui, cum tam efficaciter ob oculos po-
neret historiam. Hunc ipsum mōtem

i. Par. 21. c.

Iose 7 ant 13

2. Par. 3. a.

36. d.

Dauid ab Orna Iebusæo sexcentis si-
clis auri emit: & extracto in area eius
altari, holocaustū Deo obtulit, quod
ignis è cælo consumpsit. Eodem in
monte postea Salomon templum Do-
mino, magnitudine & pulchritudine
excellentissimum ædificauit. Quod
post annos quadringentos quadra-
ginta & vnum à Nabuchodonosor de-
structum, & septuaginta annis desola-
tum, Zorobabel restaurauit. Idēque
post annos quingentos octoginta sex
à Tito demolitum, ac plusquam tre-
centis annis desolatum, eodem in mō-
te, multum tamen per Romanos com-
planato, tandem Christiani reedifica-
uerunt. Quod postea à Saracenis, &
iterum à Christianis, rursūque à Sa-
racenis occupatum, modo à Turcis
possidetur.

Broc iti 6. b

Sal. to. 8.

cap. a.

MVRVS

LOCI FILIAE SION

75

S4.

MVRVS PRIMVS, qui & Iose. 6. bel. 6
antiquus dicitur, tū propter 7 & 6.
valles imminentemq; his de-
super collem, in quo firmissi-
mè Dauidis & Salomonis, aliorumq;
regum largissimis impensis operi in-
sumptis, structus erat, tum etiam pro-
pter sexaginta turres, in quas diuide-
batur, validus & robustus erat valdè.

S5.

OPHEL, quam Iosephus O-
phlā nominat, erat turris enor-
mi altitudine quasi nubi. cap.
inferēs, atque ARX munita, fir-
mo muro cincta, templo propinqua
extra murum tamen, qui habitationē
sacerdotū claudebat. In huius muro
Ioatham rex multa construxit. Atque
Manasses eousq; vrbis muros repara-
uit. In hac habitabāt Nathinēi. In hanc
fugiens Manahem tyrannus,
captus est & occisus. Hāc
tandem Titi mili-
tes combus-
serunt.

2 Par. 27.

b. 33. c.

Neem. 3. f.

11. c.

Lira. in Ne-
em. 3.

Iose 2. bel 18

& 6. bel. 6. 7

& 7. bell. 13

PALA

1. Mach. 13.
g. Ios. 17. at.
14. & 20.
ant. 15. Itē
2. bell. 2. 16
17. & 7. bel.
15.

PALATIVM MACHABAEORVM, in præcelso loco ad occidentem templi ab eis ædificatum. ex quo urbem, & quæ in ea fiebant cōtemplari volentibus, pulcherrimus & delectabilis patebat prospectus. Quod postcā Agrippa rex insigni amplitudine in Aulā Regiam sibi extruxit : vndē è suo triclinio quicquid in templo ageretur, spectabat. Quamobrem Iudæorum primates excelsum parietem ædificauerunt supra exedram templi interioris, ad Solē occiduū sitam, qui Regis prospectum impediēbat. Id indignē tulit tam Rex Agrippa, quā Festus provinciæ Præses : qui etiam præcepit eis parietem diruere. At illi rogauerunt, vt liceret sibi legatos ea de re ad Neronem Imperatorem mittere, dicentes se non posse viuere, si quid demoliretur de templi ædificijs. Quo impetrato, miserunt Ismaelem summum Pontificem, & Helchiam gazophylacem, simul & decem de suis primatibus. Nero autem, vxore sua Poppea pia femina

na

LOCI FILIAE SION

77

na pro Iudæis deprecante, & veniam gesti operis condonauit, & parietem sic manere permisit.

S7.

PALATIVM PILATI, & Præsidum Romanorum, quod ab aquilone Xysto & Antoniaæ adhærens, omnibus ciuitatis ædibus multò amplius, pulchrius, & eminentius erat: & ad minus viginti octo marmoreis gradibus ascendebatur. Hic cum Christus à Principibus populoque Iudaico, quod populum peruerteret, tributa dari Cæsari prohiberet, se Christum Regem diceret, quodque seditiosus esset, falsò accusaretur, ac crucifigendus, postularetur; huiusmodi sententiæ forma, vt ex vetustis annalibus prolatum inuenimus, à Pilato ad virgas condemnatus est: *Iesum Nazarenum virum seditiosum, & Mosaicæ legis contemptorem, per pontifices & principes suæ gentis accusatum; expoliare, ligare, & virgis cedere. I licitor, expedi virgas. Quapropter à militibus Pilati in atrium Prætorij ductus, coram vniuersa cohorte est nudatus, ad colum-*

Psal 37.d.

& 72. b.

Isa: 1. b 50 c

53. b. 63. a.

Mat. 27.

Mar. 15. a.

Luc. 23. a.

Io 18. e. 19. a

Breid. 21 Iul

Sal. to. 8. ca.

7. Pasc. d.

98. Beth.

ser. 4.

lumnā ligatus, & crudelissimè flagris verberatus, totoque corpore vulneratus ac laceratus. Deinde chlamyde purpurea circumdatus, spinis dirè coronatus, arundine in dextra data, irrisoriè ut Rex salutatus, & genu ante eum flexo adoratus, varijs modis illusus, consputus, genis vellicatus, alapis cæsus, ac super coronatum fauciumque caput arundine percussus. Quo loco in tantarum pænarum Christi venerationem, speciosum postea à Christianis exstructum fuit templum. Nūc autem habitat ibi Præses, qui Turcæ nomine Hierosolymis dominatur.

Prædicti domus Pilati gradus Romam postmodum translati, etiam nunc sunt pro foribus templi S. Iohannis Lateranensis, in Cælio monte à Constantino Magno ædificati, atque à Romanis Scalæ sanctę appellantur, locusque in eis olim Christi sanguine conspersus, cancellis est opertus. & quia Christus tempore passionis per eas bis ascendit, magna animi pietate viri ac mulieres flexis genibus easdem assiduè ascendunt.

PALA-

58.

PALATIVM REGINAE.
quod Salomon propè palatium
suum ex pretiosis ac politis lapi-
dibus pro vxoris suæ Pharaonis
filix, habitatione heroicè ædificauit.

3. Reg. 7. b.
9. d.
2. Paral. 8. c.
Iose. 8. ant. 5

59.

PALATIVM SALOMO-
NIS, magnum & pulchrum ni-
mis. quod in parte australi mō-
tis Morix pro habitatione sua è
candido marmore & lignis cedrinis,
multis columnis suffultum, magnifi-
cè sumptuosissimèque tredecim an-
nis ædificauit: ac præterquam quod vn-
dique admirabili auri atque argenti
splendore exornauit, eius quoque v-
niuersa vasa fecit aurea. Eodè in loco
postea Christiani reges Ierusalè pala-
tiū suū habuerūt atq; ibidè ordo mili-
tiæ templi initium sumpsit.

3. Reg. 9. a.
10. d.
2. Par. 8. a. 9
e.
Ios. 8. ant. 5
Broc. itin. 6
b.

V Vilhel. 12.
bell. sac. 7.
Vitriac. c.
65.

60.

PISANVM CASTRVM, validis
fossis & turribus cinctum. quod
in occidua ciuitatis parte à Christianis
Pisarū Italiæ oppidi incolis, tempore
quo terræ sanctæ tenebāt dominiū, cō-

Sal. to. 7. c. 7

structum est. vbi primò Pisani, deinde Saraceni, nunc verò Turcæ à terræ sanctæ peregrinis sacrilegum accipiūt tributum.

61.

2. Reg. 20. a

2. Par. 32. a

g.

Ecc. 48. c.

Broc. itin. 6.

b.

PISCINA INTERIOR, grandis, quam Ezechias rex fecit in medio ciuitatis ad aquilonem templi. Fontis enim huius aquas è superiori fonte Gion per subterraneos canales introduxit in urbē, & fecit eas scaturire in piscina hac: edificauitq; ed eam puteum, vt totam irrigaret ciuitatem. ne populus in obsidione positus aquæ laboraret penuria.

62.

Ioan. 5. a.

Broc. itin.

6. b.

PISCINA, quæ vocatur Græcè PROBATICA, hoc est, ouina seu pecualis, eò quòd oues, aliæque decudes litandæ, in ea lauebantur: Hebraicè autem Bethesda, (corruptè Bethsaida) id est, domus effusionis, quòd aquæ pluuiæ ad eam confluebant, sita inter portam vallis & templum, ampla & præcipua erat piscina totius vrbs, quinque porticus

LOCI FILIAE SION.

81

cus habens. quam Rex Salomon fecit pro ministerio templi, atque hinc à Iosepho stagnum Salomonis nominatur: in hac enim piscina Nathinæi lauabant hostias, quas tradebant sacerdotibus in templo offerendas. Huius aqua certis temporibus ab Angelo Domini mouebatur, & qui post eius motum primus descēdebat in eam; à quacunq; detinebatur infirmitate, sanus fiebat. ideòque in porticibus eius iacebat multitudo magna languentium, cæcorum, claudorum, aridorum, expectantium aquæ motum. ex quibus Christus sanauit hominem qui triginta octo annos languerat. Tempore Hieronymi ostendebātur gemini lacus quorum vnus hibernis pluuijs solebat impleri: alter mirum in modum rubens, quasi cruentis aquis, antiqui in se operis signa testabatur.

Sal. 10. 8. c.

h. 6

iose. 6. bel. 6

Ioan. 5. a.

Pasc. d. 192.

*Hie. to. 3 de
loc. he. lit. B*

63.

PISCINA VETVS. vnà cum amne qui ex eo per totam ciuitatem decurrens in torrentem Cedron defluit.

Isai. 22. c.

iose. 7. bell.

24.

F

PONS

64.

*Iose. 14. ant.
8. & 15. ant.
14. & 1.
bell. 5.
Item 2. bell.
15 16. & 7.
bell. 6. 13.*

PONS & Porticus cum portis, per quem è Xysto & ab Antonia trans vallem Cedron patebat accessus in templum. quem primò fautores Aristoboli contra Pompeium: postea seditiosi contra Florum, ne per Antoniam templum occuparetur interciderunt.

65.

Neem. 12. c.

PORTA CVSTODIAE. sic dicta, quòd aliqui Regis stipatores, Rege templum ingresso, custodiam ibi agerent.

66.

*Neem. 3. g.
Lira. ibidem
& in Ierem.
31. g.*

PORTA EQVORVM. sic nominata, quòd homines ad illum vsque locum equitare poterant: sed inde dimissis equis, in templum pedites procedebant. à quo loco incipiebant Habitacula sacerdotum.

67.

Iose. 6. bel. 6

PORTA ESSENORVM. quæ ab Essenis nomen habes, in antiquo ciuitatis muro sita, erat

PORTA

68.

PORTA PRIOR. cuius Zacharias mentionem facit. *Zach. 14. b.*

69.

PORTICVS COLUMNARVM, antè Palatium Salomonis sita, quæ quinquaginta cubitis longa, riginta verò cubitis lata erat, & validis suffulta colūnis: in qua Salomō iudicia cōmunia tenebat *3. Reg. 7. a. Lira. ibid.*

70.

PROBATICA, hoc est, FORVM PECVARIVM, ubi oues, boues, aliæq; pecudes sacrificandæ, sub dio aut in macello venales erant. *Ioan. 5. a. Aug. ibid.*

71.

REGIA BERNICES Regina, sororis Regis Agrippæ. *Actor. 25. f. 26. g.* quæ cum fratre D. Paulum Cæsareæ coram Festo perotantem *Iosep. 2. bel. 15. 16. 17.* audiuit. & postea Hierosolymis vota Deo soluens, nudipes ante tribunal coram Floro in ciues sæuiente, frustra pro eis deprecata est.

F 2

RE

72.

Iose. 5. bel. 9

REGIA GRAPTE cognata Izatæ regis Adiabenorū, quam ipsa sibi ædificauit. In qua postea Ioannes dux seditionum degens, suas ibi pecunias & tyrannidis spolia deposuit.

73.

*Ios. 20 ant. 2**& 6. bel. 7.**& 7 bell. 13.**Euseb. 2. hi**stor. eccl. 12**Orosius li. 7.**cap. 6.**Act. 11. d.*

REGIA HELENÆ, quæ in Acræ medio eminebat. Hæc Adiabenorū, gentis ultra Euphratem habitantis, existens Regina, à gentilismo ad Iudæorum religionem conuersa, Hierosolymam habitatum commigravit. ubi Christiana facta, cum magna illa fames (quam Agabus futuram prædixerat) sub Claudio Cæsare in vniuerso terrarum Orbe, maxime verò in Iudæa vigeret, suis impensis magnam frumenti vim ex Aegypto delatam, Hierosolymæ egenis distribuit.

74.

Ios. 6. bel. 7.

REGIA MONOBAZI regis Adiabenorū, filij Helenæ, quæ in oriëntali ciuitatis parte sita erat

TEM.

75.

EMPLVM DO-
MINI, alias Do-
mus Domini, &
Sanctuarium di-
ctum. quod Salo-
mō Rex pacificus
ex præparata à pa-
tre suo Dauide materia, & ex electis,
sectis, ac politis saxis & lignis de Liba-
no monte succisis, plusquam centum
quingenta trium milium hominū
opera in monte Moria, sine vllō secu-
ris aut mallei sonitu, septennio exedi-
ficauit, vsque adeò intus & extrā ful-
genti auro sumptuosum ac magnifi-
cum, vt totius Mundi miraculum ha-
beretur. De cuius admirabili excellē-
tia nihil dici potest, quod non sit in-
fra eius dignitatem. Hoc templum,
cum id Salomon dedicaret, nubes &
gloria Dñi impleuit: & ignis è cælo
missus sacrificia in eo oblata deuora-
uit. & DEVS oraculo tū respondit:
*Sanctificaui domum hanc. & elegi locum
istum mihi in domum sacrificij. Quod ad
introitum templi huius attinet, is con*

3. Reg. 5. 67

8. a. 9. a.

2. Par. 2. 3.

4. 5. d. 7. a. c

Ios. 8. ant. 3.

*Aristaas lib.
de 72. inter-
pretib.*

tra ac nunc moris est, ad Solis ortum, posteriora verò eius ad occasum respiciebant, vnde & hic sacerdotes vnà cum reliquis Iudæis ad occidentem versi orabāt & dei cultum summa cū reuerentia peragebant, donec Regum populiq̃ue Iudaici impietate idolorū spurcitijs aliquoties profanaretur, quod aliquoties factum esse, sacræ historiæ commemorant: vbi etiam celebris memoria est, quod post annos à prima eius fundatione quadringentos quadraginta & vnum, Dei vltione per Nabuchodonosor Babylonix regem penitus est combustum destructum, ac septuaginta annis desolatum. Deinde verò, vt ibidem narratur, illustris Iudæorum dux Zorobabel de quadratis & dolatis lapidibus, lignisque imputribilibus eodem in monte annis quadraginta & 7 bell. 10. sex templum magnificè instaurauit. Et hoc etiam tantæ erat æstimationis, vt per vniuersum Mundum honoraretur, ac vndique maximis Regum & principum muneribus honorarijsque illustraretur. Quod post annos

4. Reg. 25. b

2. Par. 36. d.

1. Esd. 3. 5. 6

Ioan. 2. d.

2. Mach. 3.

a. c.

Ios. 2 bell. 17

Et 7 bell. 10.

1. Mach. 1. f.

4. e. 6. a. f. g

13. g.

nostrecentos quinquaginta quatuor
 ab Antiocho Epiphane rege Syriæ spo-
 liatum, iterumque idôlis pollutum,
 tertio contaminationis anno fortis-
 simus Iudæorum dux Iudas Ma-
 chabæus purgavit: ei que vasa au-
 rea & Dei cultum restituit. ac ne
 iterum à gentibus contaminaretur,
 in modum Castri altis fossis, fir-
 mis & excelsis muris, ac fortissimis
 pulcherrimisque portis & turribus
 per circuitum muniuit. in quo à cen-
 tum & viginti millibus gentium diu
 obsessus expugnari non potuit. Cen-
 tesimo autem ferè post anno, cum id
 inclytus Romanorum dux Pompe-
 ius Magnus oppugnans, magna vi ex-
 pugnaveretur, in ipsa irruptione duo-
 decim Iudæorum milia in eo inter-
 fecta sunt: ipse verò Pompeius vnà
 cum suis comitibus vsque ad san-
 cta sanctorum ingressus, mensam,
 candelabrum, aliaque cuncta ex au-
 ro ibi fulgentia, & in sacræ pecu-
 niæ thesauris duo talentorum mi-
 lia inspiciens, nihil eorum eth-
 nicus ille princeps præ pietate
 F 4 atti.

Ios. 14. ant. 8
& 7. bell. 4.
9.

Strabo Geo-
graph. li. 16.
1. Mach. 6.
d. f.

Ios. 14. an. 8
& 1. bell. 5.

te attigit: sed sequenti post excidium
 die ædificauit templum purgare, & legit-
 ima ac solennia sacrificia celebrare
Iosep. 15 ant mandauit. Hoc ipsum templum po-
14. stea relapsum Herodes Ascalonita Iu-
 dæorum Rex annis nouem cum dimi-
 dio, sumptuosis ædificijs reparauit &
Aggai. 2 b. exornauit. Et iuxta Aggai quidem
 prophetæ vaticinium (vt & ecclesia
Hier to. 1. præfertur Synagogæ, & auro legis, san-
Epist. 26 ad guis Euangelij pretiosior est) maior
Fabiolam. fuit gloria templi huius secundi, quā
 fuerat primi: eo quod Christus sua
 præsentia, doctrina, & miraculis hoc
Luc. 2. d. g. glorificauit. In eo namque puer à pa-
 rentibus oblatus est. In ibi in medio
 doctorum sedit. In eius pinnaculo à
Mat. 4. a. Diabolo est tentatus. in eo sæpè concio-
 natus, atque à Iudæis est vexatus. Quæ
 quidem omnia vt multum ad templi
Ioan 7. 8. 10. gloriam faciunt, ita nihil ei contule-
& ceter. runt, quin id ipsum templum, anno, à
 fundatione sua sub Zorobabel, quin-
Iose. 7. bel. 9 gentesimo octuagesimo sexto, per Ti-
10. & 18. ti Cæsaris milites post dubium cruen-
 tumque conflictum maxima fortitu-
 dine ac violentia est expugnatum. ac
 circum altare holocausti tanta Iudæo-
 rum cedes facta est, vt per gradus tem-

pli, torrentis instar, interfectorum sanguis proflueret. ipsumque templum in primo prælij furore per militum quendam, Diuino quodam motum impetu, non expectato cuiusquæ edicto, sed inuito Cæsare face est incensum: illoque incendio, opus omnium quæ visa aut audita sunt maxime admirabile totiusque Orbis ornamentum, decimo mensis Augusti die concrematum est: eodem videlicet mense & die quo primum à Babylo- nijs templum fuerat combustum. Cumque vorax flamma vndique strideret, Cæsar cum suis ducibus intro ingressus, & sanctum templi, & quæcunque illic erant aspexit; ea quidem fama quæ apud alienigenas erat meliora, iactatione verò & opinione domestica non minora. quod eodem iubente postea est dirutum, & omnino solo equatum. Verum enim verò post annos sexaginta quinque Iudeis denuo rebellantibus, & eodem hoc loco templum restituere volentibus, Aelius Adrianus Imperator quinquaginta & octo eorum myriades, hoc est, quin- quiescentena & octoginta milia vno

F 5 die

*Eus. in chro-
nic. & 4 hi-
stor. eccl. 6.
Niceph. 3 hi-
sto. eccl. 24
Dion. Oros.
lib. 7. cap. 13*

Mar. 13. a.
Ruffin. in Eu
seb. hist. ecc.
lib. 10. ca. 37
38. 39.
Socr. 3. hist.
eccl. 17.
Theodorit. 3
hist. eccl. 17.
Sozomen. 5
hist. eccl. 21.
Nicep. 10. hi
stor. eccl. 32
33.

die interfecit, & residua Hierosoly-
 morum ædificia prorsus destruxit,
 atque montem Moria, in quo tem-
 plum ædificatum fuerat, multum
 complanauit & in planiciem redegit,
 eiusque rudera & terras in vallem Io-
 saphata ac torrentem Cedron proiecit,
 ne vrbs montis & templi præsidio con-
 fisa, Romanis amplius rebellis esset.
 quin & in Iudæa arces quinquaginta
 diruit, & vicos nongentos octoginta
 ferro & igni vastauit. Sed Impera-
 tor Iulianus Apostata post annos du-
 centos viginti septem vt Christi ora-
 culum, quo de templo prædixerat
 non mansurum lapidem super lapi-
 dem, falsum esse ostenderet, data
 Iudæis ex publico ærario pecunia,
 mandauit eis templum de integro
 restaurare, ibique iuxta Moyse legem
 sacrificare. Læti ob hoc Iudæi ex om-
 nibus Mundi prouincijs Hierosoly-
 mam confluxerunt, ac Christianis a-
 trocia comminantes, peritos archite-
 ctos, lapides, ligna, calcem, gyp-
 sum, cementum, omnemque mate-
 riam, & instrumenta ad ædificium
 necessaria compararunt, argenteos,
 quo-

quoque fieri curarunt ligiones, palas
& sportas: locumque ipsum splen-
didè purgarunt, tanta alacritate, vt
eorum etiam mulieres monilia sua
omnia in structuram eam impende-
rint, ac rudera è loco gremijs suis ex-
portarint. Cumq; apertis & purga-
tis iam fundamentis, postero die ædi-
ficationem inchoaturi essent, nocte ea
vehemens procellosæ tempestatis ven-
tus calcem, gypsum, ac materiam to-
tam longè latèque disperfit. Insuper
terræ motus ingens vniuersa veterum
templi fundamētorum saxa excussit
ac dissipauit, ædes omnes templo vi-
cinas disturbauit, per multosque Iu-
dæos oppressit. Cùm autem qui su-
pererant mane iterum ædificare aggre-
derentur, ignis cælo demissus, item-
que flamma è templi fundamentis
erumpens, plures quàm antea Iudæos
vel operi instantes, vel qui spectatum
eò venerant, consumpsit: atque
malleos, securas, ferres, ligones,
denique omnia opificum instru-
menta per totum illum diem incen-
dio in cineres redegit. Iudæis ad-
huc pertinacibus, proxima no-
cte

Et fulgens Crucis signum in cælo apparuit, omniumque Iudæorum vestes cælitus Crucis figuris signatæ & (tanquã cælustellis) impletæ sunt: quas cum illucescente die eluere delereque conarentur, id nullo modo poterant. Sicque deterriti & confusi inaniter cæpta simul & locum relinquerunt. Eorumque impio conatu Diuinum oraculum nõ modò factum irritum, sed vel maximè impletum atque confirmatum fuit.

*Vuilhe. Tyr.
lib. 8. histor.*

Et Iudæis quidem hac ratione ab incepto opere repulsis, Christiani nihilominus eodem in loco ædificare non timuerunt. Opere enim rotundo & Græco labore ex magnis, sectis, & politis lapidibus, præcellenti forma amplum & præaltum, plumboque tectum ibi templum erexerunt quod per aliquot sæcula Patriarchali cathedra decoratum, ac vero puroque Dei cultu celebre: tandem à Saracenis inuasum, ac spurco Mahumeti cultu annis quadringentis sexaginta tribus contaminatum fuit. Porro anno Christi millesimo nonagesimo nono
idem

idem hoc templum, muro licet, & turribus, & portis validioribus apprimè communitum, à Christianis, duce Godefrido de Bullion, forti animo violenter exqugnatum est: factaque intra templi ambitum decemmilium Saracenorum strage, cuncta eius superficies occisorum cruore redundavit. Quo in loco Godefridus egregium mox Canonorum collegium instituit, eisque ampla sacerdotia, quæ Præbendas vocant: simulque & honesta circa templum domicilia assignavit. qui diurnis & nocturnis officijs ac sacrificijs Ecclesiastico more annis octoginta octo ibi Deo ministraverunt. Quibus transactis; ob perniciosam Christianorum Principum, proh dolor, discordiam, à Saracenis id rursus occupatum est. qui in eius summitate: pro suo more, dimidiæ lunæ formam posuerunt, atque in anteriorum loco ficus & oliuas plantaverunt. Idem à Turcis nunc possessum, detestabili Mahumeti cultu polluitur. à cuius ingressu Christiani capitali Turcarum decreto arcentur. Nam si Christianorum quispiam id intrasse

*belli sacri c.
20. & lib. 9.
cap. 9.
Broc. itin. 6.
b.
Breiden. 14.
Iul. a.
Sal. to. 8. ca.
4. & 8.
Pasc. d. 192.*

trasse fuerit deprehensus, statim aut Christi fidem solenniter cogitur abnegare, aut publicè securi caput submittere.

PRIMA PARS TEMPLI

67.

A N C T V M
SANCTORVM,
quod ob insignē
loci sanctitatem,
etiam Sancta san-
ctorum, item &
ORACVLVM,

Exod. 26. g.

Leuit. 16. g.

23. e.

Num. 19. a.

29. b.

3. Reg. 6. b. c.

d.

2. Par. 3. a. b.

4 d. 5. b.

Hebr. 9. a.

13. b.

Ios. 6. bel. 6.

& Domus interior vocatur, intimum erat templi penetrale & Adytum; longum cubitos viginti, latum totidem. altum verò cubitos centum & viginti. Cuius pauimentum primò marmore stratum, ac desuper tabulis abiegnis vestitum erat, quod laminis aureis tegebantur. Parietes autem de politis facti lapidibus, & intrinsecus cedrinis, vestiti tabulis, laminis quoque desuper operti aureis, (quæ clauis aureis

T E M P L V M

95

aureis erant affixe) Diuino prorsus opere splendebant. in quibus sculpti Cherubim, gemmæ, palmæ, flores, ac cælaturæ picturæque variæ, cæli pulchritudinem repræsentabant. Quin & tectum laminis aureis coopertum, in summo, ne ab insidentibus auiibus pollueretur, aureis verubus horrebat acutissimis. Sacrosanctum hoc Sanctum sanctorum, propter Diuinam loci Maiestatem, semel in anno solus introibat summus Pontifex, idque in festo expiationis. quo die Iudæi omnes ieiunare seque affligere debebant. Tum autem maximus ille Dei sacerdos, Christi personam singulari ritu præfigurans, pro suis totiusque populi peccatis sanguinem vituli extra castra combusti offerebat. Qui si vel somnio pollutus esset, introibat substitutus ab eo vicarius.

(::)

PARTES

*Hiero. to. 3.
epist. 26. ad
Fabiolam de
vest. sacerd.
Liran. in 3.
Reg. 6. & in
Hebraeor. 9.*

ios. 17 ant. 8

TEMPLVM
PARTES SANCTI
SANCTORVM.

77.

Exod. 25. a.

37. a. 40. b.

Num. 17. c.

Deut. 31. g.

Hebr. 9. a.

Iose. 3. ant. 8.

Lira. in Ex-

od. 25. & 26

ARCA FOEDE
RIS, quę Dei mā-
dato de lignis fe-
thim imputribili-
bus in deserto à
Moyse facta, & pu-
ri auri laminis in-

tus & foris contecta, in sancti factio-
rum medio sicut Sol, auri splendore
corusca, fulgebat. Cuius superemi-
nēs pulchritudo est admirāda, potiùs,
quā verbis explicāda, In hac arca sum-
ma cū Religione seruabātur duę tabu-
lę lapideę, cōtinentes decem pręcepta
Dei digito inscripta; item vna aurea
habens manna; & virga Aaron que flo-
ruerat, & liber Deuteronomij. Mansit
arca in hoc loco annis circiter quadrin-
tis triginta: Tempore autem captiui-
tatis Babylonicę Ieremias propheta
eam Dei iussu vnā cum Altari incensi
& Igne perpetuo, in Nebo montis spe-
lunca omnibus ignota abscondisse in

2. Mach. ab

1. d. & 2. a.

Ma.

T E M P L V M

97

Machabæorum libris scribitur. Hebræi verò per Nabuchodonosor in Babylonem translata esse censent.

Quam quidam nunquam reuersam, sed post reditum à captiuitate aliam in eius locum à Iudæis factam esse:

quidam verò cum alijs quinque milibus & quadringentis illis aureis & argenteis templi Hierosolymitani vasis

à Nabuchodonosor in templo Bel Dei sui positam, ac Diuinitus (vt olim in Philistæa) præseruatam, post septua-

ginta captiuitatis annos vnà cum eisdem à Cyro Iudæis reuersuris restitutam esse existimant. Porro post exci-

dium Ierusalem, Titus & Vespasianus Arcam fœderis, & duas tabulas legis, cum virga Moyfi, & virga Aaron;

item Mensam auream, & panes aliquot propositionis, Candelabrum quoque aureum, ac quatuor columnas, è Hierosolymorum templo Romanam traducta, in celeberrimo, quem

insigni pompa de Iudæis egerunt, triumpho, tota vire spectante, inter alia spolia à Iudæis portari fecerunt: Simone Gioræ f feditioforum duce, ac

septingentis Iudæis (qui ex omni captiuo-

G

tiu-

2 Par 36. ab

Dan. 1. a.

1. Esd. 1. c.

3. Esd. 1. c.

Hier. in Ioel

cap. 3.

Iose. 10. at. 3

Iose. 7. bell.

24.

Suetō in vi-

ta Vespasia.

Hier. in Io.

el. cap. 3.

Rodolphus

Langius de

urbis Hiero-

solymæ tem-

pli q, origine

& excidio

lib. 2. cap. 15

tiuorum numero selecti, iuuenili cor-
 poris proceritate ac decore præstabāt)
 captiuis, seminudis, manibusque vin-
 ctis triumphatorem & spolia præce-
 dentibus. Cuius triumphi vsque
 hodie perenne Romæ via sacra, iux-
 ta Pacis templum, extat monumen-
 tum in triumphali arcu, qui est supra
 ecclesiam S. Mariæ nouæ. cuius fronti
 hæc inscripta sunt verba: SEN-
 TVS POPVLVSQVE RO-
 MANVS DIVO TITO DI-
 VI VESPASANI F. VESPA-
 SIANO AVGVSTO. & ob vi-
 ctoriam & perpetuum reliqua
 ob vetustatem non possunt legi. In
 quo etiam arcu ex vno quidem late-
 re ipsum Titum triumphantem, in
 curru qui duobus equis, totidemque
 monocerotibus siue vnicornibus du-
 citur conspiciere licet. Ex altero verò
 latere Arcam fœderis videre est, &
 Candelabrum illud ditissimum sep-
 tem ramorum, & vasa templi, tanquā
 ante cursum Titi portarentur, inscul-
 pta Triumpho hoc peracto, Vespasia-
 nianus vniuersa templi Hierosolymi-
 tani vasa donaria, Romę in Pacis tem-
 plo,

plo, magnificè splendidèque à se ædificato, reposuit: legem verò Iudæorū, & penetralium vela purpurea, in Palatio condita seruari præcepit. Quæ quidem omnia, Arca videlicet, auro tamen nudata, tabulæ legis, virgæ Moyfi & Aaronis, panes quoque propositionis, ac quatuor columnæ, Romæ in ecclesia S. Iohannis Lateranensis adhuc seruantur.

78.

DVO CHERVBIM gloriæ. qui, vt ex Hebraico Paralippomenon textu liquet, instar impuberū puerorum de lignis oliuarum facti, decem cubitos alti, tectique laminis aureis, Angelico relucens splendore stabant ab vtraque parte arcæ. atque expansis alis, vnus tegebant propitiatorium, alijs verò vtrinque tangebant parietem. quorum facies ad domum exteriorem directæ erant; & versis vultibus se mutuo, ipsumque propitiatorium respiciebant.

Exod. 25. b.

37. b.

3. Reg. 6. c.

2. Par. 3. c.

Hebr. 9. b.

Ios. 8. ant. 3.

79.

*Exod. 25. b.**37. a.**Iose. 3. ant. 8*

PROPICIATORIUM aureum, aliàs etiam Oraculum dictum. quod super arcam intra alas duorum Cherubim supra Solis fulgorem auro mundissimo splendens Diuinamque representans Maiestatem, quasi Sedes Dei loquentis erat. vnde oracula & respõsa dabat

SECUNDA PARS TEMPLI

80.

*Exod. 26. g.**29. b.**Leuit. 10. b.**3 Reg. 6 b. a**1. Par. 23. a**24. a. c.*

SANCTVM, quod ob loci dignitatẽ etiã Sancta, & Sanctuariũ; item Domus exterior, & Atrium sacerdotum nominatur, altera templi pars est; longa cubitis quadraginta, lata viginti, alta verò cubitis centum & viginti. quæ quidem altitudo duodecim gradib. ascendebatur. Huius fores aureæ erant. Pavimentum

mentum tabulis abiignis stratum, aureis laminis tegebatur. Parietes eius de lapidibus politis facti, intusque tabulis cedrinis vestiti, aureis de super laminis cooperiebantur: in quibus sculpti Cherubim, gemmæ, palmæ, flores, ac cælaturæ picturæque diuersæ, mira delectatione spectores afficiebant. Supernè verò pulchro opertum tecto, igneo splendore micabat. Ab huius introitu, profani lege arcebantur: soli que Sacerdotes à Rege Dauide ad triginta octo milia recensiti, & in viginti quatuor ordines sorte distincti, illud quotidie intrabant. Qui omni carentes vitio iuxta Davidis statutam hebdomadam per vices à Sabbato vsque ad sabbatum, ab vxoribus, vino, ficercaque sese abstinentes, ac sobrij; feminalibusque liueis pudenda operti; atque extrinsecus linea tunica, quæ balthæo præcingebatur, amicti, & byssinam in capite mitram gestantes, miro ordine, ac maxima cum reuerentia Dei cultum, sacrificia, & preces, peragebant.

2. Par. 3. b.

4. b. d.

Ez. ec. 44. e

Luc. 1. a. c.

Hebr. 9. a. b.

Iose. 8. ant. 3

Et 15. ant. 14

Et 6 bell. 6.

Et 7. bell. 10

Et lib. 2.

contra

Apion.

81.

*Exod. 30. a.**37. d.**Leuit. 2. a. c**d.**1. Mac. 4. f.**Luc. 1. a.*

ALTARE THYMIANA-
TIS siue incensi AVREVM.
quod Dei iussu contra Velum
ante Sanctum sanctorum pē-
dens, collocatum erat. In quo Sa-
cerdotes quotidie manē & vesperi
thymiana, thus, aromata, & similia, in
odorem suauissimum Deo adolebant
Ad huius altaris dexteram stans quon-
dam Gabriel angelus, Zachariæ sacer-
doti thymiama adolenti Ioannis Bap-
tistę conceptionem annunciauit.

82.

*Exod. 25. d.**26. g. 27. d.**37. c.**Leuit. 24. a**10. 3. ar. 10 .*

CANDELABRVM AV-
REVM, quod cum septem
ramis, totidemque lucernis in
meridiano templi latere posi-
tum erat: quę ex oleo purissimo inter
diu noctuque iugiter ardebant, luce-
bant, ac totum Sanctum illumina-
bant.

FONS

83.

FONS aque perennis, qui in de-
xtro templi latere scaturiebat.
Cuius aquam Salomon in Ma-
re geneū & in Concham græcā de-
riuaui: quæ deinde per subterraneos
educta canales, quarto ab vrbe stadio
ad orientem erumpens, in torrentem
Cedron fluebat.

Ezech. 47.

Ioel. 3. d.

Aristæas lib.

de 72. inter-
pret.

Corn. Tacit.

lib. 21. belli

Iudaic.

Pasc. d. 192.

84.

MENSA AVREA, quæ
in aquilonari latere templi
stabat. In qua erant duode-
cim panes propositionis ex si-
mila tritici purissima cocti. Qui, vere-
ribus in sacerdotum cedētibus vsum,
per singula sabbata noui imponeban-
tur. super quos ponebantur duæ phia-
læ aureæ, thure plenæ.

Exod. 25. c.

26 g. 37. b.

Leuit. 24. a

1. Reg. 21. a

Marc. 2. d.

Ios. 3. ant. 9

85.

PONTIFEX, eiusque imago
ac sacer vestitus, quem Diuinam
ac prorsus cēlestem præ se tulisse
magnificentiam, singulæ eius par-
tes nobis demonstrant. Nam sacri-
fitaturus, aut Sancta sanctorum in-

Exo. 28. c.

39.

Leuit. 8. a

16. a. c.

*Ioseph 3. at.**11 & 6. bel. 6**Hieron. to. 3**epist. 26. ad**Fabiola de**vesti. sacer.**dot.**Lira. in Ex-**od. 28.*

gressurus, femoralibus, quibus verenda tegebantur, lineis; & subucula, hoc est, interiori quadam linea tunica, quæ ad pedes vsque demissa erat, induebatur. Extrinsicus verò Tunicam habebat Hyacinthinam cum manicis, eamque talem: à cuius inferiori fimbria septuaginta duo tintinnabula aurea, & alterna serie totidem mala punica, quæ vulgò grànata vocantur, pendebant. Stringebatur autem tunica Balthco, siue Zona, vel cingulo, lato digitos quatuor, texto ex auro: cui ex quatuor coloribus, hyacintho scilicet, purpura, vermiculo, byssoque, diuersi flores ac gemmæ intextæ erant. Supra hæc habebat Ephod, id est, Superhumerales, pallium scilicet pulcherrimum, ex auro, hyacintho, purpura, cocco, & bysso, polymita arte contextum, mira colorum & florum varietate ac fulgore præstringens oculos. In cuius utroque humero erant singuli Lapidēs Onychini auro inclusi, quos Iosephus sardoniches vocat: quorum singulis insculpta erant sena nomina filiorum Israel.

His

His accedebat Rationale iudicij, quod superpectus suum protabat in quo erat doctrina & veritas. Erat verò illud quadratum quiddā, magnitudinis palmi, ex auro, hyacintho, purpura, cocco, byssoque textum. cui in texti duodecim lapides pretiosi & diuersi, ordine natiuitatis insculpta habebant nomina duodecim filiorum Israel. Quin etiam ad hoc genus pertinet Tiara siue Cidaris, quam super caput Pontifex gestabat: quæ ex bysso facta, & hyacinthis coronata, mitræ formam exprimebat. Cuius fronti Lamina aurea, forma semiorbis præfixa, nomen ineffabile Dei tetragrammaton insculptum cum ingenti fulgore exhibens Diuinæ Maiestatis celsitudinem figurabat. Ad hunc ornatum Pontificium etiam referendum puto, quòd dextra manu Thuribulum tenens aureum, fragrantissimo thuris odore Deum colebat. Quæ ut omnia mysteria serāt plena, ita quedam diuina virtute excellebant. Lapis enim ille quem Pontifex in dextero humero ferebat, quoties Deum sacrificijs placasset tantum emittebat

splendorem, vt etiam procul intuentibus cōspiceretur. Et quod nō minori admiratione dignum videtur, duodecim lapides, qui Rationali intexti erant, pugnaturis victoriam prænunciare solebant. Nam priusquam exercitus se moueret, tantus ex eis emicabat fulgor, vt toti populo adesse Deū, opemque & auxilium suum inuocantibus esse allaturum innotesceret. Ceterum tam Rationale, quā onyx, Deo propter legum suarum prauaricationem irrito, deserunt fulgorem emittere annis centum & quinque antē Christi natiuitatem.

68.

Exod. 26. f.

36. d.

2. Par. 3. d.

Ios. 3. ant. 7.

6. bell. 6.

Mat. 37. f.

Mar. 15. d.

Luc. 23. f.

VELVM, de hyacintho, purpura, cocco, & bysso, pulchra varietate contextum, ac intextis ei Cherubim, & omnis generis floribus ornatum, quod ad parietem ante Sanctum sanctorum pendebat. atque in Christi morte à summo mo vsque ad imum scissum est medium.

TER.

TEMPIVM

107

TERTIA PARS

TEMPLI.

TRIVM IV-
DAEORVM,

quod & Atrium
seu Vestibulum,
interius; item Basi-
lica, & Sanctum se-
culare, atque Por-

3. Reg. 6. d.

2. Par. 4. c.

6. b.

Ezech. 40.

c. & ceter.

Hebr. 9. a.

Ios. 8. ant. 3.

& 15. an. 14.

& 6. bell. &

7. bell. 4. 16.

& li. 2. cõt.

Apionem.

ticus Salomonis vocatur, tertia tem-
pli pars est: quæ quatuordecim gra-
dibus ascendebatur. Cuius pavimen-
tum vario marmore tessellatum, in
medio sub dio patebat. & per circui-
tum muro ex tribus ordinibus lapi-
dum diuersorum colorum facto, cin-
gebatur. Cui annexæ erant Porticus
magnæ, latæ, & supra septuaginta cu-
bitos altæ, quas marmoreæ de singu-
ulis faxis viginti quinque cubitorum
altitudinis columnæ sustentabant, &
laquearia cedro expolita tegebant.

Eiusque parietes intrinsecus auro ob-
ducti clarissimè vndique splendebat.
Habebatq; tres portas excelsas, quarum
prima

prima

prima respiciebat orientem, altera meridiam, tertia verò aquilonem: quæ singulæ binis foribus argenteis, altis triginta, & latis quindecim cubitos, claudebantur, occidua verò pars nullam portam habebat, sed perpetuò muro cingebatur. Iudæorum autem atrium ex eo locus iste dictus est, quòd huc intrabant soli Iudæi puri existentes ac casti, & mulieres mundæ (quibus proprius locus destinatus, ac muro discretus, quindecim gradibus ascendebatur. quos B. Maria, cùm à parentibus trima præsentaretur in tēplo, sola ascendisse creditur) ibique orabāt, & verba legis audiebant. Quo in loco Christus sæpè populū docuit: & Iudæi ipsum lapidare voluerunt: & Petrus, sanato claudò ad populum verba fecit: ac quinque milia virorum conuertit. Ante hoc atrium cancello septum, posita erat tabula, literis Græcis & Latinis hanc legem incisam continens: *Omnis alienigena transiens in locum sanctum, moriatur.* Eos verò qui transissent, quamvis Romanus quis esset, Iudæis etiam Romani necare permiserant.

P A R.

Luc. 1. d.

Ioan. 10. e. f.

Act. 3. b. 4. d.

5. c.

Iose. 15. an-

tiq. 14. & 2.

bell. 16. & 6

bell. 6. & 7.

bell. 4.

TEMPLVM
PARTES ATRII IV.
DAEORVM.

109

SS.

ALTAIRE HOLOCAVSTI
AENEVM, quod in atrij me-
dio sub dio erat. In quo Ig-
nis ille perpetuus, olim à Do-
mino, cum Aaron in deserto prima vi-
ce sacrificaret, cælitus in altare demis-
sus, per sacerdotes quotidie lignorum
appositione nutriebatur. In quo
etiam indies mane ac vespere sacerdo-
tes varia animalia mascula, munda, &
immaculata, oues scilicet, boues, ca-
pros, turtures, columbas, & similia,
hoc sacro ac perpetuo igne, addita ei
lignorum strue, in holocaustum & o-
dorem suauitatis Domino tota com-
burebant. Sub tempus verò captiui-
tatis Babylonicæ Ignis iste perpetuus
à sacerdotibus in puteum siccum ab-
sconditus, & post septuaginta captiui-
tatis annos à Neemia sacerdote quæsi-
tus, non ignis inuentus est, sed aqua
crassa: quæ orante Neemia rursus Di-
uinitus est accensa.

Exod. 27. a.

38. a.

1. Par. 4. a.

Leuit. 9. d.

6. b.

Leuit 1.

BOOZ

89.

3. Reg. 7. c.

2. Par. 3. d.

Ios. 8. ant. 3.

BOOZ & IACHIN, duæ columnæ æreæ miræ pulchritudinis, altæ triginta quinque cubitos, quarum circumferentia duodecim cubitos complectebatur. quas Salomon artificiosè fudit, & statuit in porticu templi, vnā quidem à dextris, quam nominauit Iachin; alteram verò à sinistris, quam vocauit Booz. earumque capitellis, in retis modum factis, ducenta mala granata insculpsit, & super earum capita opus in modum lilij posuit.

90.

3. Reg. 7. d.

f. 2. Par. 4. b

Ios. 8. ant. 3.

CONCHA AEREA aliàs, Luter dicta, vas erat magnæ capacitatis, aqua plenum, ad sinistram latus templi, idque septentrionale à Salomone collocatū: cui Cherubim, leones, boues, palmæ, insculpta erant. In quo sacerdotes lauabant animalia in holocausto cremanda, quæ tamen prius per Nathinæos in Piscina probatica lota erant.

DOMVS

T E M P L V M.

III

91.

DOMVS CONCILII, ad meridiem templi sita: ubi erat concilium seniorum.

1. Par. 26. b.

92.

EXEDRAE, quæ aliàs Gazophylacia & Pastophoria vocantur, domuserant laterales, instar turrium longæ, latæ & celsæ. In quibus sacerdotes sanctuarium ingressuri, profana sua vestimenta lanea exuebant: easdemque sacris peractis reponebant. In quibus etiam hostiarum pacificarum partes comedebantur.

1. Par. 9. d. 2

3. d.

Iere. 35. a.

Ezech. 42.

6. 44. e.

1. Mach. 4.

e. g.

Iose. 5. bel. 9

& 6. bell. 6.

94.

MARE AENEVM, antea Labium seu Labrum dictum, continens aquæ vim maximam. quod Salomon fecit, atque ad dextrum templi latus, idemque australe, contra orientem, super duodecim boues æreos posuit. In quo sacerdotes ad altaris ministerium templum ingredienti, manus & pedes lauabant.

Exod. 30. c.

38. a.

3. Reg. 7. d. f

2. Par. 4. a.

b. Ios. 3. ant.

7. & 8. ant.

3.

PORTA

94.

*Ierem. 26. c.
36. c.*

PORTA NOVA, quæ in atrio templi versus meridiem erat. vbi Ieremias prædicans templum urbemque destructum iri, captus est. & Baruch coram populo prophetias Ieremiæ legit.

95.

*3. Esd. 9. c.
Ios. 2. bel. 17*

PORTA SACRA, aliàs & Porta ærea dicta, quæ in interiori parte templi posita, ad Solis ex ortum respiciebat. Antequam Esdras populo legem Dei legit & multo post tempore Primates Iudeorum seditiosos ad pacem hortati sunt.

96.

*3. Reg. 6. a.
2. Par. 3. a.*

PORTICVS TEMPLI, à Salomone ante Sanctuarium constituta, quæ longa erat cubitos viginti, lata fero decem.

SEDES

TEMP L V M

113

97.

SEDES REGIS exce'sa, quam *Hieron. in 2*
Salomon præparauit Regibus in *Par. 23.*
Basilica.

98.

SVGGESTA CANTO-
RVM. vbi 'Diuinæ laudes voce, *Ezec. 40 g.*
instrumentisq; varijs canebantur.

99.

Hic est loc^o inter tēplum & altare,
in quo lapidatus est Zacharias. *2. Par. 24. e*
Mat. 23. d.

100.

Hic Iudæi voluerūt lapidare Chri-
stum. *Ioan. 10. f.*

QVARTA PARS TEMPLI.

101.

TRIVM GEN-
TIVM, quòd & A-
triū siue Vestibulū
exterius appella-
tur, quarta templi
pars est, quæ multi
etiam gradibus a
H scen.

*Ezech. 40.1**Ios. 15. at. 14**& 6. bell. 6.**& 7. bell. 10.**& 1. 2. cōtr 2**Apionem.**5. Reg. 8. e.**Mar. 11. b.**Ioan. 2 c 8 a**c. g. 12. d.**Act. 8. e.**Io. 1. 2 cōtra**Apionem.*

scendebatur. Cuius interius sub
 dio patens spaciū, omnium gene-
 rum lapidibus stratum, versus qua-
 tuor Mundi partes; quatuor portas
 habebat magnificas: quæ foribus
 æreis clauderantur. Circumquaque
 autem continua Porticus erat, triginta
 cubitos lata, quæ intrinsecus excelsis
 vndique marmoreis suffulciebatur,
 columnis, ac desuper laquearibus ce-
 drinis tegebatur. Cuius omnis gy-
 rus quatuor continebat stadia. cum
 Antonia verò, mensura sex stadiorū
 concludebatur. Hoc atrium in-
 gredi poterant omnes Iudæi, etiam
 immundi, insuper & alienigenæ gen-
 tes: vnde & gentium artium vocatum
 est. Hinc Christus vendentes & e-
 mentes flagello bis eiecit: nec sinebat
 ut quispiā illac vel vas transferret. Hic
 adulteram absoluit. Hic sæpè do-
 cuit. Hic etiam Iudæi eum lapida-
 re voluerunt. Hic denique
 coram Gentilibus cælesti
 voce clarificatus
 est.

P A R.

T E M P L V M
PARTES ATRII GENTIVM

115

102.

AQVILA AVREA magni ponderis, ab Herode maiori supra maximam templi portam posita; & tandem à Iudæis detracta, securibusq; concisa. vnde magna & cedes, & seditio orta est.

Iosé. 17. ant.

8. & 12.

Item 1. bell.

21. & 2 bel.

1.

103.

CAZOPHYLACIVM, Hebraicè Corban siue Corbana dictū, Arca & Aerium erat, in quo ad sacrificiorum necessaria, ad pauperum alimoniam, & ad templi fabricam offerebatur, & oblata servabatur pecunia. ex qua etiam Ioas Rex, sicut in Regum libris legimus, fartatecta templi instaurari curavit. Hoc grarium cum Heliodorus à Syriæ rege missus spoliare tentaret, celitus ab Angelis flagellatus est. Atque Pilatus cum sacrum hunc thesaurum, simili penè temeritate, ad aquarum inductionem expendere vellet, populari tumultu impeditus fuit: quē tamen Romani tandem in urbis

Mar. 7. b.

Matt. 27. a.

4. Reg. 12. b

2. Par. 24 b

2. Mach. 3.

Ios. 18. ant. 5

& 2. bell. 8.

Ios. 7. bel. 11.

H 2

ex.

2. Mac. 4. f.

Ioan. 8. b.

Mar. 12. d.

Luc. 21. a.

Iosep. 18. at.

13. & 19. at.

5.

expugnatione diripuerunt. Iuxta hunc locum Lyfimachum occisum legimus. Hic etiam Christus se lucem Mundi, & principium; seque à Iudæis in cruce exaltandum esse docuit. Hic sedes viduam pauperculam duo æra minuta offerentem, plus omnibus diuitibus dedisse pronunciauit. Supra hoc porro Gazophylacium Agrippa rex in monumentum aduersæ fortunæ in prosperam mutatæ, Catenam illam auream suspendit quam à Caio Imperatore dono acceperat, pondere illi ferreæ parem, quæ Tiberij Imperatoris iussu Regias manus vinxerat.

Io4.

4. Reg. 16 c.

20. c. Isa.

38. b.

H OROLOGIUM ACHAZ regis, quod fecit ex altari holocausti æneo. In quo, Ezechia rege ægrotante, in signum recipiendæ sanitatis, Solis vmbra Diuino miraculo per decem lineas retrorsum reuerfa est.

Io5.

P O R T A A Q V I L O N A R I S.
cuius

T E M P L V M

cuius in Paralippomenon libris, & a-
libi in Scriptura & Iosepho aliquoties
fit mentio.

117

1. Par. 26. b.

Io6.

PORTA AVSTRALIS. de
qua etiam Scriptura & Iosephus
passim mentionem faciunt.

1. Par. 26. b.

Io7.

PORTA OCCIDENTALIS.
quæ & Porta fundamenti in Pa-
ralipomenon volumine appellatur.

1. Par. 26. b.

2. Par. 23. a.

Io8.

PORTA ORIENTALIS, quæ
& Porta Sur, aliàs Seir; item Por-
ta Regis, & Porta speciosa dice-
batur, quòd omnium porta-
rum esset maxima, altissima, & pul-
cherrima: per quam etiam principalis
in templum erat introitus. Hanc col-
lapsam Ioatham rex instauravit & iu-
xta hanc D. Petrus quadragenarium
ab vtero matris suæ claudum, stipe
mendicantem, dicto sanauit.

1. Par. 9. c.

6. b.

Neem. 3. g.

.Reg. 11. b.

5. g.

2. Par. 27. b.

11031H

mobidi

ict 3. a b.

H 3

T VR

109.

*Num. 10. 4.
Iose. 5. bel. 9*

TVRRES BVCCINATO-
RVM, quę in occidu is templi
angulis in sublime erectę erant.
In quarum verticibus sacerdo-
tes populum, quod campanarum v-
su carerent, duabus argenteis tubis ad
templum conuocabant: dies festos
sabbata, calendas, ieiunia, atque epu-
las; denique vel ferias, vel vt opus face-
ret. populo denunciabant.

110.

Ioan. 8. 4.

Hic Christus terre digito inscri-
bens, adulterę accusatores pude-
fecit, accusatā verò adulterā absoluit.

III.

*Ioan. 2. 6.
Mat. 21. 6.
Hieronym.
ibidem.*

Hic Christus. Diuinitatis suę
(vt ait Hieronymus noster) ful-
gore ex eius oculis & facie radiante,
facto de funiculis flagello, ementes &
vendentes vnā cum ipsorum merci-
bus semel iterumque templo eiecit.

*Huc vsq; de Templo & partibus eius nunc
autem reliqua Filia Sion loca
prosequemur.*

THE A.

112.

THEATRVM, quod in hemicycli speciem ab Herode Ascalonita Iudeorum Rege iuxta Palatium Machabeorum magno sumptu extructum erat: insculptis ei per circuitum titulis, trophæis, & victorijs Augusti Cæsaris, auro argentoq; collucentibus. vbi digniores quidem in gradibus, per circuitū factis, sedentes: reliqui verò in ea stantes; histriones, mimos, musicos, & thymelicos in scena comœdias, tragœdias, aliosque ludos agentes, spectabant.

*Ios. 15. ant.
19. & 20. at.
115.*

113.

THRONVS SALOMONIS. Solium erat prægrande, eburneum. fuluo vestitum auro, quod tribunalis instar in summitate cælatum & rotundum, sex gradibus, in quorum extremitatibus duodecim leones impositi erant, ascendebatur. In quo sedebat Rex Salomon cum populi lites ac controversias decernebat, capitalia iudicia & sententias proferebat, ac le-

*3. Reg. 10. c.
2. Par. 9. e.
Ios. 8. at. 5.*

*Liran. in 3
Reg. 7. a.*

ges iuraque dabat: tùm etiam quando magnificentissimè suam gloriam, delitias, & diuitias ostendebat, ac fide libus ministris suis præmia reddebat.

II 4.

*2. Par. 9. c.
Liran. in 3.
Reg. 10. b.*

TRANSITVS, quem fecit Salomon de lignis thynis, ad ascendendum è Palatio suo in templum,

II 5.

Ioan. 19. c.

TRIBVNAL. locus erat ante domum Pilati æditus & iudicio accommodatus, vbi Romani Præsides sententiam ferre solebant, qui Græcè LITHOSTROTOS, id est, lapidibus stratus; Hebraicè autem GABATHA dicebatur eò quòd eminens esset & excelsus.

Matt. 27. c.

Mar. 15. b.

Luc. 23. d.

Ioan. 19. a. c.

Pasc. d. 206.

Sedens in hoc tribunali Pilatus, & instantem Iesum absoluere cupiens, accepta aqua, manus coram populo lauit, dicens: Innocens ego sum à sanguine iusti huius. At verò vniuerso populo clamante:

Tolle, tolle, crucifige eum; sanguis eius super nos, & super filios nostros; & prætereà

tereà

LOCI FILIAE SION.

121

terea quòd se Regem faciendo, Cæsaris læsa obijceretur Maiestas, hac verborum forma, prout ex antiquis annalibus fideliter exscriptum inuenimus Christum ad crucis supplicium condemnauit: *Iesum Nazarenum subuersorem gentis, contemptorem Cæsaris, & falsum Mesiam, vt maiorum suæ gentis testimonio probatum est, adducite ad communis supplicij locum: & cum ludibrio Regiæ Maiestatis in medio duorum latronum cruci affigite. I lictor, expedi cruces.* Qua prolata sententia, eū militibus suis crucifigendum tradidit, Qui Iesum ob inflictas pœnas oī specie ac decore priuatū, & leproso magis quàm sibi similem vt à populo ex noto habitu suo agnosceretur proprijs eū vestib⁹ rursū induerunt, ac crucis suæ baiulantem patibulum, duobus cum latronibus per Portam Iudiciariam in monte Caluariæ crucifigendum eduxerunt. In hoc etiam tribunali consistens Pilatus in suborta seditione, ob impendendos aquæductui sacros tēpli thesauros, qui Corban dicebantur, militibus suis clam sub populari habitu armatis, signum dedit, vt gladijs quidē

*Salign. to. 8
cap. 7.*

Isai. 53. 4.

*Iosep. 18. at.
5. & 2. bell.
8. Euseb. 2.
hist. eccl. 6.
Nicepho. 2.
hist. eccl. 10.*

H 5 non

LOCI FILIAE SION

non vterentur, sed fustibus in acclamantes quosque Iudæos seuirēt: quorum plagis multi occisi, & plures sunt fauciati, plurimi verò etiam è suis inter tumultum conculcati & protriti interierunt.

*Ios. 2. bell.
14. 15.*

Eodem pro tribunali postea Florus præses ex Iudæis multos nobilium, & equistris ordinis viros flagellis verberibusque fecit laniari, ac in cruces suffigi: qui & alias multas per urbem cædes fecit, nulli parcens, nec paruulis nec mulieribus, vel lactantibus. Quæ vindictæ sanguinis Christi quædam initia fuerunt.

II 6.

*Iosep. 13. æt.
18. & 1. bell.
3.*

TYRRIS STRATONIS, Græcè Pyrgus Stratonis dicta, inter Antoniam arcem & templum subterraneus & obscurus transitus erat. vbi Antigonus à satellitibus fratris sui occisus est.

II 7.

*Sophon. 1. c.
Hier. ibid.
Iose. 14. ant.
8. & 15. æt.
14.*

VALLIS CEDRON, lata, profunda, & tenebrosa, quæ in modum fossæ templum circumibat. ac quòd in mortarij simi.

LOCI FILIAE SION

123

similitudinem disposita esset, Hebraicè Machtes, Latinè autem Pila vocabatur, hæc tantè erat profunditatis. vt de templi tecto ad imum eius despicientium oculi, non absque vertigine capitis, caligarent. in hac mercatores & oīs generis negotiatores habitabant. In hāc vallem cum Iacobus frater Domini, primus Hierosolymorum episcopus in pinna templi coram omni populo Iesum Dei filium ipso festo Paschæ profiteretur, Anani Sadducæi Pontificis iussu præcipitatus est & confractis cruribus, desuper quoque à scribis & Phariseis lapidatus, tandem fullonis funis fuste in cerebrum percussus, interiit: ibique iuxta templum sepultus est. vbi monumentū eius multis sæculis mansit. Ob cuius cædem Iosephus Diuina vltione Hierosolymam euersam esse æstimat.

Item 1. be. 5
& 6. bell. 6.
7. & 7. & 6

Iose. 20. ant.
16.

Euseb. 2. histor. eccl. 1.
& 23.

Hiero. tom. 1. Epist. 53.
in Catal.

script. Ecclesiastic.

Nice. 2. hist. eccl. 38.

118.

VIA CRVCIS, quā Christus in tribunali cruci adiudicatus, acerrimis ac cruentis gressibus ad montem Caluariæ iuit. Incipiens enim à Palatio

Hanc viam
D. Petrus.
Potens, &
M. Mathæus
Steenberch

Licentiatu Palatio Pilati per viginti sex gressus
Theologia, qui faciunt sexaginta quinque pedes,
& pastor in ad locum processit, vbi Crux ei impo-
Londersele, sita est. Vnde tota spectante vrbe
olim Hiero- super faucios humeros suam baiulans
solymanim crucem, versus Caurum seu Corum
si sunt: & iu per octoginta gressus, hoc est, ducen-
xta eandem tos pedes ad locum vbi primò cum
formam a cruce cecidisse traditur, progressus
mensuram est. Inde statim per sexaginta gres-
disposuerunt sus & tres pedes, id est, centum
Caluaria vi- quinquaginta tres pedes, ad locum
am Lomanij, vbi B. Maria cum Ioanne, filio suo
Mechlinia, occurrit. Hinc autem per septua-
Viluordia, ginta vnum gressus & sesquipedem,
& in alijs siue centum septuaginta nouem pe-
Brabantia des, ad quoddam triuium, vbi Simon
locis. Cirenæus crucem post Iesum portare
Qua etiam coactus est. Istinc porrò per cen-
diligentissi- tum nonaginta vnum gressus & semi-
mè describi- pedem, vel quadringentos septuagin-
tur in li. cu- ta pedes, ad locum vbi ipsi Veronica
titulus est occurrit. Atque illinc per trecentos
Viacrucis, triginta sex gressus & duos pedes, aliàs
per Petru octingentos quadraginta duos pedes,
Calentinum ad Portam iudiciariam, vbi rursus
edit. cum cruce lapsus est. Deinde verò
Et præterea ardua, saxosa, atque paulatim ascen-
dente

LOCI FILIAE SION 125

dente via versus septentrionem pro-
 cessit per trecentos quadraginta octo
 gressus & duos pedes, seu, octingentos
 septuaginta duos pedes, ad biuium
 quoddam, vbi mulieres plorantes al-
 locutus est. Ac isthinc continuò
 per centum sexaginta vnum gres-
 sus & sesquipedem, hoc est, qua-
 dringentos & quatuor pedes, ad pe-
 dem seu radicem, montis Caluariæ,
 vbi vltimò cecidit. Dein vltteriùs
 per octodecim gressus, aut quadra-
 ginta quinque pedes, ad locum vbi
 canifices ipsi vestes extraxerunt: vbi
 & vino mirrhato felle mixto potatus
 est. Dehinc per duodecim gressus
 siue, triginta pedes, ad locum vbi cla-
 uis cruci affixus est. Inde postre-
 mò per quatuordecim gressus, id est,
 triginta quinque pedes, ad locum vbi
 de cruce pendens in foramine rupis
 Caluariæ fixus est. Itaque à Palatio
 Pilati, vsque ad locum vbi crux rupi
 infixæ fuit, sunt gressus mille trecenti
 viginti & vnus, siue alia supputatio-
 ne pedes ter mille trecenti & tres

à D. Io. Pa-
 scha. S. Theo-
 logia Docto-
 re in peregr.
 s. die 207.
 208. 206 310
 211 212 213
 & 214.
 Itē à D. Bet-
 bleem pres-
 byter. in de-
 scription. lo-
 corum passio-
 nis Christi.

Hæc

Hæc linea quarta pedis pars est, cu

ius mentionem fecimus. Achuius quidem pedis, & Viæ crucis, atque infra (sub numero 207) Viæ captiuitatis mensuram (quam post multam sedulamque indaginem tandem inueni) idcirco hîc tam exacte posui, vt quilibet Christianus quouis in loco, etiâ inter domesticos parietes in ambitu dom^o aut horti sæpius circûeundo, vel iter replicando, possit similem sibi viam ordinare, aut in templo seu cubiculo mentis imaginatione similem concipere; & pio cordis affectu Christi passionem meditari. quod ipsi gratum, nobisque salutare esse, dubium non est: cum ad hoc tam sacra Scriptura, quàm Sanctorum scripta nos crebrò exhortentur.

119.

4: Reg: 11. c.

2. Pa. 23. c.

Iose: 9. ant.

7.

VIA INTROITVS EQVORVM, quæ inter Salomonis & Reginae Palatia erat. per quam Athalia Regina extra Portam aquarum siue equorumeducta, in valle torrentis Cedron occisa est.

XYS.

120.

XYSTVS porticus, in modū pontis lapidei frequentibus arcubus supra plateam publicā ampla latitudine extructa, ac subdialibus inambulationibus ornata: per quam à Palatio Pilati in Antoniam arcem, & inde templum transferat. Ex hoc loco, tuto nimirum, Præsides Romani populum alloqui solebant. In quo stans Pilatus IESVM dire flagellatum, consputum, spineamque in capite gestantem coronam, ac purpureo indutum pallio, Principib. populoque Iudaico videndum exhibuit, dicens; **E C C E H O M O**: ut ita afflicto cōmisererentur. At illi inconditis vocibus clamabant. *Crucifige. crucifige eum.* Vbi adhuc visitur ac peregrinis ostenditur Arcus quidam lapideus, cū hac inscriptione; *Tolle, tolle, crucifige*, propter antiquitatem cætera legi nequeunt. Ex eodem Xysto Agrippa rex perelegātem habuit orationem ad populum seditiosum, hortās eos ad obediendū Romanis. Frequentem huius Xysti Iosephus mentionem facit.

Ioan. 19, a:

Breiden. 14

ul, a:

Sa: to: 8 c. 7

Pasc. d 204:

Ios 2. bell. 16

Item 5: bell:

9. & 7. bell:

6: & 13:

HIC

121.

HIC Christo Crucem, longitu-
dinis pedum quindecim, lati-
tudinis verò octo, impositam
esse, maiorum traditione acce-
pimus.

Pasc. d. 207.

122.

HIC Christus primò cum cruce
cecidisse traditur.

Pasc. d. 207

123.

HIC, vt ex veteri maiorum tra-
ditione habetur, B. Marię cum
Ioanne & pijs mulieribus ste-
tit, Christo cum cruce præte-
reunte. In cuius rei memoriam He-
lena Imperatrix eodem in loco splen-
didam B. Marię ecclesiam ædificauit:
quæ nunc desolata cernitur. Porro
beata Virgo cum suis, cruenta filij sui
vestigia ad crucem vsque secuta, post
eius sepulturam hâc rediens, prima
viam Crucis ex deuotione calasse,
piè

Breid. 14.

Iul. a.

Sal. to 8. c. 6

Pasc. d. 207.

308.

LOCI FILIAE SION

129

piè creditur Vnde & Christianorum
processiones ac crucis gressiones origi-
nem habere videntur.

124.

Progessus ad hoc triuium Chri-
stus, nimirum cruce grauatus ceci-
disse traditur. quam obrem mi-
lites ac Iudæi metuentes ne ante
crucifixionis executionem deficeret,
apprehenderunt e rure venientem Si-
monem quendam Cyrenæum, cum-
que ad portandum crucem post Iesum
coegerunt.

Mar. 27. d.

Mar. 15. b.

Luc. 23. e.

Breiden. 14

Iul. a.

Sal. 10. 8.

ca. 7.

Pasc. d. 208.

& 209.

TERTIA PARS VRBIS.

125.

SECUNDA CI-
VITAS. Hæc
tertia vrbis pars
est, quæ etiã mul-
tas vias habebat an-
gustas, cuius ali-
quoties in sacra

I

Scriptu.

4. Reg. 22. c.

2 Par. 34. e.

Sophon. 1. c.

Hieron in 2

Par. 34.

LOCI SECUNDAE CIVITATIS.

Ios. 6. bel. 10

Scriptura fit mentio: in qua inter alios
nonnulli habitabant prophetae & no-
biles. Hanc cum Romani occupa-
issent, à seditiosis rursus urbe pulsi
sunt.

LOCI SECUNDAE CIVITATIS.

126.

Ios. 6. bel. 12

AMYGDALON stagnum.
iuxta quod Titus aggerem e-
rexit.

127.

Act. 12. b.

DOMVS MARIAE, ma-
tris Ioniás Marci vnus ex sep-
tuaginta duobus discipulis
Christi, in qua primitiua Ec-
clesiæ fideles conuenire & orare sole-
bāt. vbi etiam post Iacobi Apostoli ce-
dē Petro ab Herode Agrippa incarce-
rato, sine intermissione pro ipsius libe-
ratione orabant. qui tandem noctu
ab Angelo è carcere eductus, huiusq;
domus fores pulsans, ab ancillula in
eam introductus est. Quo in loco
infig.

Sal. t. 8. c. 4.

LOCI SECUNDAE CIVITATIS. 131

in signis postea cōstructa est Ecclesia,
quæ Græcorum Christianorum fuit
prima. estque sedes Episcopalis, quam
vsque hodie Syri tenent.

128.

DOMVS OLDÆ prophe-
tissæ, habitantis in Secunda,
vxoꝝ Sellum viri præclari
ac nobilis, proauunculi Iere-
miæ prophetæ: quæ consulta à Iosia
rege, ei destructionem Ierusalem præ-
dixit.

4. Re. 22. c.

2. Par. 34. e.

Hiero. ibid.

Ios. 10. ant. 5

129.

EVRIP L. canales erant aquarū
in sublime salientium, quibus
aqua intra & circum Regiam
Herodis domum ducebatur:
atque cisternas vbique replebat.

Ios. 2. bel. 18.

& 6. bell. 6.

130.

FORVM MATERIARVM,
id est, lignorum, quod Gesti-
us incendit.

Ios. 2. bel.

24.

I 2

HA.

131.

Ierem. 35.

HABITACVLVM RECHABITARVM. qui ex patris sui præcepto religiosè viuētes, agros aut vineas non possidebant, & tanquam Mundi huius peregrini, non in domibus, sed tabernaculis habitabant, à vino quoq; mordicè abstinebant. Quamobrem cùm belli necessitate in urbem coacti, propinatum ipsis à Ieremia Dei iussu vinum bibere nōllent; ipsorum obedientiæ exemplo idem Propheta pertinacem Iudæorū, Dei præceptum negligentium, in obedientiam increpauit: ideoque & his supplicium, illis autem præmium prænunciavit.

132.

Isai. 22. c.

LACVS, qui inter duos ciuitatis muros situserat: de quo in Isaïæ Prophetia mentio fit.

133.

Iose. 6. bell. 9.

MEDIA TVRRIS, quæ in muro secundo erat.

MONV.

134.

MONUMENTVM ALEX-
ANDRI Iannæi Pontificis
atque Regis: in quo per cau-
tum quoddam ipsius confi-
lium, ex pharisæorum autotitate ma-
gnificè sepultus est.

Iosep. 13. at.
21. & 6. bell.
8.

135.

MONUMENTVM IO-
ANNIS Hyrcani pontificis
ac ducis: cuius crebra in Iose-
pho mentio habetur.

Iose. 6. bel. 7
8. 11. 12. & 7
bell. 5.

136.

MVRVS SECUNDVS, qui
& medius, splendidissimis
portis cōspicius, & in quatu-
ordecim turres diuisus erat.
quem Ezechias rex reperauit, & fir-
miorem, altioremq̃ue fecit.

2. Par. 32. a
Neem. 3. c.
12. c.
Iose. 6. bel. 6
8. 9. 10.

137.

PALATIVM HERODIS
quod ab Herode Ascalonita Iu-
deorum rege, qui innocentes occidit,

Iose. 6. bel. 6

I 3

ex

134 LOCI SECVNDÆ CIVITATIS.

Act. 12. b.

Ios. 2. bel. 17

Luc. 23. b.

Breiden 14

Iul. a.

ex vario & polito marmore, iuxta occidua vrbis mænia, à muro antiquo ad medium vsque murum ædificatū, auro atque argento exornatissimum, porta quoque ferrea, ac tribus excellentissimis turribus, Hippico, Mariamæ, & Phaselo, munitissimum erat: quæ magnitudine, firmitate, ac pulchritudine vniuersis, quæ toto Orbe visebantur, præstabant. Intrinsecus verò AVLA REGIA erat, quæ inenarrabili magnificentia emittens, tota ornatissimis turribus, cœnaculis, cubiculis, porticibus, deambulationibus, columnisque (quibus inclusum sub dio medium patebat spacium) vndique cingebatur. In hac Regia Christus Herodi Antipæ tetrarchæ Galilææ, interfectori Ioannis Baptistæ, præsentatus est, ab eodem multis sermonibus interrogatus, à Iudeis autem constanter accusatus. Que cum nihil respóderet, idem Herodes, totusque eius exercitus, eum spreuit & illudit: atque alba indutum veste, quasi dementem ac morionem, ad Pilatum remisit. Nunc verò Palatiū hoc schola est puerorū infidelium,
P O R.

138.

PORTA MEDIA secundi
muri. in qua, fractis muris exte-
rioribus, Regis Babyloniae prin-
cipes federunt,

*Iere. 39a. &
52 b.*

139.

STRATOPEDON. area e-
rat Regiam Herodis vndequa-
que ambiens, ubi Regij milites
excubias agebant. In qua &
CARCER Regis extabat, cui nocen-
tes includebantur. in quo **D. Petrus**
ab Herode Agrippa rege, qui Iacô-
bum maiorem occiderat, catenis dua-
bus vinctus, & à quatuor quaternio-
nibus militum diligentissimè per
dies azymorum fuit asseruatus. atque
nocte, quæ diem occidendi præcede-
bat, ab Angelo Domini à vinculis so-
lutus, ab eodem per primam & secun-
dam custodiam, perque portam fer-
ream, quæ ducebat in ciuitatem, edu-
ctus est.

*Iosep. 2. bell.
17.*

Act. 12. a.

I 4

STRV.

140.

*Iose. 6. bell.
12.***S**TRVTHIVM stagnum medi-
Sum. & hîc Titus aggerem extruxit.

141.

*Iose. 6. bell.
5. 6. 7.***T**VRRIS HIPPICVS, quæ
quadrangularis in muro secun-
do super eminentem collem
fabricata erat, & octoginta
quinque cubitos alta, duplicique te-
cto conspicua, insigni robore ac soli-
dita. te excellebat. quam Herodes se-
nior ædificavit, & amici sui Hippici
in bello amissi nomine, Hippicum ap-
pellavit.

142.

*Iose. 15. ant.
9. & 1. bell.
17. & 6.
bell. 6.***T**VRRIS MARIAMME,
quæ quinquaginta quinque cu-
bitis alta, super excelsum anti-
qui muri collem mira pulchri-
tudine eminebat. quam Herodes in
memoriam Mariamme dilectissimæ
vxoꝝis suæ à se occisæ extruxit, ac eius
nomine Mariamme nominavit. &
quia Regina femina nomine appella-
ta erat, cæteris pulchrior, ornatiora di-
uer-

LOCI SECUNDAE CIVITATIS. 137

uerforia sustinebat, sicut Hippicus & Phaselus, quæ virorum nominibus vocatæ sunt, hac munitiores fuerunt.

143.

TURRIS PHASELVS, quæ nonaginta cubitos alta, in ædificato muri antiqui loco, superne in pilæ modum facta, stupendæ magnitudinis & firmitatis munitissima erat. quam Herodes ad similitudinem Phari turris Alexandrinæ ædificauit, atque in honorem Phaseli fratris sui (qui à Parthis captus, cum nec ferri copiam, nec manus liberæ haberet, colliso ad saxum capite se ipsum occiderat) Phaselum vocauit. Cum Titus Cæsar expugnatam Hierosolimam totam funditus subuertisset, prædictas tres turres, Hippicum, Mariamme, & Phaselum, ob ipsarum excellentiam, (sicut & supra memini) in monumentum integras reliquit, ut posteris indicarent, quam munitam, quamque gloriosam urbem Romanorum fortitudo expugnasset. quas postea ob iteratam Iudæorū rebellionē Adrianus Imperator diruit.

Iosep. 14. ant. 22. & 16. natiqu. 5. & 17. ant. 14. & 1. bell. 11. & 6. bell. 6. & 7. bel. 18

Sub. num. I.

I 5 VI

144.

Iose. 6. bel. 6.

VIVARIVM. Herodis hortus erat, viridarijs silvisque amænissimus, ac altis euripis, cisternis & aquis irriguus. ubi varias veras, pisces, & aues continebat, & prolixas habebat ambulationes, ac circum latices multas turres mansuetarum columbarum.

145.

*Iosep. 13. æt.**15.**Egesi. 1. hist.**Iudaic. 1.*

XENODOCHIVM. Hospitale pulicum erat, quod Hyrcanus Pötifex ex pecunia, quam è Davidis sepulcro protulerat, fundavit ac dota vit: ubi peregrini pauperes & infirmi recipiebantur & alebantur.

146.

Ios. 6. bel. 6.

XYSTVM. ampla in Herodis Palatio porticus erat, in qua athletæ per hiberna tempora ludis ac dimicationibus se exercebant.

QV AR.

LOCI NOVAE CIVITATIS
QUARTA PARS VRBIS.

139

147.

BEZETHA, id est, *Ios. 19. at. 7.*
NOVA CIVI- & *2. bel. 15.*
TAS, Græcè Cæ- & *6. bell. 6.*
nopolis dicta, *7: 9: 13:*
quarta urbis pars
est: quæ, sicut præ-
cedentes urbis par-
tes, etiam murorum ambitu cincta,
multis per transversum angustis vijs,
vtrinque ad civitatis muros tendenti-
bus, discernebatur. quam incolebant
lanæ venditores, fabri, ararii, aliique ar-
tifices & operarii. eratque ibi vestium
mercatus.

LOCI BEZETHAE.

148.

BEZETHA mons, qui frequen- *Ios. 6. bell. 6.*
tibus plebeculæ ædiculis inhabi-
tabatur:

149.

CASTRVM ASSYRIO-
RVM, arx iuxta quam Titus *Ios. 6. bel.*
cùm primum urbis murum oc- *8. & 13.*
cupasset, castra posuit, vltra fa-
gittæ iactum à secundo muro separat:

ISO.

*Iosep. 19. at
7. Item. 2.
bell. 10. & 6
bell. 6.*

MURVS TERTIVS, qui
& exterior, quem Agrippa
rex publico sumptu permu-
niit, latioremq̃ue & altiorem,
quàm antè fuerat, reddidit, Hic totus
solidus erat, & viginti quinque cubi-
tis altus: habebatq̃ue nonaginta qua-
drangulares, validas, & cellas turres,
ducentis inter se cubitis distantes, qua-
rũ structura ac pulchritudo saxorũ,
nihil erat templo deterior.

IS I.

*Ncem. 3. b.
8. d.*

PLATEA LATA, quæ & Pla-
tea portæ Ephraim dicebatur.

IS 2.

Iose. 6. bel. 6.

SPELVNCAE REGIAE, su-
per quas tertius ciuitatis murus in
longum ductus erat.

POR.

PORTAE CIRCVM VRBEM. 141

PORTAE ET TVRRES
CIRCVM VRBEM.

153.

APHETETA, orientalis ciuitatis murus super torrentem Cedron, quem Ionathas Machabæus reparauit.

1 Mach. 12. e

154.

LAPIS ANGVLARIS durissimus, solidum montis Sion fundamentum; spiritualiter Christum, qui firmum & stabile Ecclesiæ fundamentum est, præfigurans.

Isai. 28. d.

Psal. 117. d.

Neem. 3. e.

Matt. 21. d.

Act. 4. b.

Rom. 9. g.

1. Pet. 2. a.

155.

PORTA ANGVLII. sic dicta, quia in aquilonari orientali que ciuitatis angulo iuxta torrentem Cedron sita erat. quæ etiam Porta Benjamin vocabatur, quòd per eam in tribum Benjamin via esset. Per hanc portam ex deserto in urbem ligna inuehebantur. In hac etiam Ieremias comprehensus est. cuius ruinae nunc longè extra urbem visuntur.

4. Reg. 14. d.

2. Par. 25.

g. 26. b.

Iere. 31 g. 37

c. 38. b.

Zach. 14. b.

Broc. itin. 6.

b.

Sal. 10. 8.

cap. 5.

POR.

156.

*Ezech. 43 a**44. a.**Broc. itin.**6. b.**Salign. to. 9**ca. 4.**Breiden. 14**Iul. a.**Pasc. d. 184.**Ex historia**Exaltatio-**nis S. Crucis**Breuiar. Ro-**mam.**Sal. to 8. ca.**4.*

PORTA AVREA, inter Portam vallis & Portam fontis constituta, sic vocata est, quod deaurata esset: quæ, quod ad orientem templi sita esset, Orientalis quoque dicta fuit. atque quia per compendium è templo ad montem Oliueti ducebat, templi potius, quam ciuitatis porta erat: ideoque eius Nee- mias non facit mentionem: In hac S. Anna & Ioachim, de habenda prole læti, sibi mutuo occurrisse scribuntur. Et per hanc Christus in die Palmarum super asinum equitans, humili sed tamen solemnè pompa Hierosolymam intrauit: quæ clausa, vltro, vt fertur, ei est aperta: Porro anno à Christi natiuitate sexcentesimo vigesimo secundo, Heraclius Imperator parta Diuinitus de Cosdroa Persarum rege victoria, cum partem ligni Crucis Dominicæ (quam olim ab Helena Imperatrice in montis Caluariæ templo collocatam, Persæ capta Hierosolyma, multisque ibi cæsis Christianorum

rum millibus, asportarant, ac quatuor
decim annis detinuerant) superbo
equo vectitans Hierosolymam redu-
cens, hanc portam triumphali pompa
ac Cæsareo apparatu auro gemmis-
que ornatus ingredi vellet; illustri
miraculo, omnibus quidem perfidis
admirando, nullis autem fidelibus du-
bio, cælitus impeditus fuit, quò enim
magis progredi conabatur, eò magis
retineri videbatur, Cumque ea re &
ipse Heraclius, & reliqui omnes obstu-
pescerent; Zacharias Hierosolymorū
antistes, Vide, inquit, Imperator, ne
istò triumphali ornatu, in cruceferen-
tarum Iesu Christi paupertatem, &
humilitatem imitère. Tum pius
Princeps mox equo descendit, Impe-
rialem coronam deposuit, auream
chlamydem & Regium cultum exuit
calceosque detraxit: ac plebeo indu-
tus amictu: plantis & capite nudis, sa-
cro sanctum Crucis lignum suis ipse
humeris per eandem, quà id Saluator
tulerat, portās viam, ad Caluariæ mō-
tem retulit; atq; in eodem loco, vnde
fuerat à Persis asportatū, reposuit. Quā
obrem perpetuo sancitum est edicto,

vt quotannis decimo quarto Septembris die Exaltationis & Crucis memoria in ecclesia celebraretur.

157.

4 Reg. 41. d.

2. Par. 25. g.

26 b.

Neem. 8. d.

12. c.

Iosep. 9. ar.

10. 11.

Broc. itin. 6.

b. Sal. 10. 8.

ca. 5.

PORTA EPHRAIM, quæ nunc à quibusdam S. Stephani appellatur, contra septentrionem sita, viam respiciebat quæ in tribum Ephraim ducit, vnde sibi nomen Ephraim sortita est. Ab hac Porta. vsque ad portam anguli Ioas Israelitarum rex murum Ierusalem quadringentorum cubitorum spacio diruit: & triumphabundus per id interstitium curru in ciuitatem inuectus, urbis factus est Dominus. quem murum vnâ cum turribus Oziam Iudæ Regem postea restituisse legimus.

158.

Neem. 2. c. 3.

d f. 8 a. d. 12

c.

PORTA FONTIS, quæ & AQUARVM dicitur, porta fictilis erat inter montem

PORTAE CIRCVM VRBEM. 145

tem Sion & montem Moria in voragine Mello contra orientem posita. & fontis, aquarumque porta ex eo dicta quòd ad fontem & aquas Silôe transitum aperiret. Hæc alio nomine, quòd equi per illam pro adaquatione in torrentem Cedron educerentur, Equorum porta orientalis est vocata. ducebaturque in vallem Gehennom.

2. Par. 23. c.

Ierem. 19. a.

31. g.

Broc. iti. 6. b.

Sal. 10. 8. c. 5

159.

PORTA GENATH, id est, horti, nempe Herodis, quæ non longè à secundo ciuitatis muro sita erat. qua in Hippicum turrim aqua inducebatur. Per hanc portam seditiosi latenter profilientes, in Romanos sæpè fecerunt excursus.

Ios. 6. bel. 6.

7. 8.

160.

PORTA HORTI REGIS, quæ in monte Sion inter duos arcis muros collocata erat. per quam Sedechias rex nocte fugit

4. Reg 25. a

Ierem. 39. a

52 b.

161.

PORTA PALATII PONTIFICIS,

Nem. 3. e.

146 PORTAE CIRCVM VREEM.

FICIS, siue Sacerdotis magni, austrum respiciens.

162.

PORTA PISCIVM, quæ iuxta turrim David inter montem Sion & ciuitatem inferiorem in valle Mello contra occidentem sita erat: & per adiunctam ei testudinem (quæ vltra Voraginem extendebatur) commodum cuius exitum exhibebat ac introitum. Atque piscium quidem porta ex eo dicebatur, quòd per eam à Ioppe & alijs maritimis locis quotidie in urbem pisces inferebantur. Hæc alijs nominibus etiam Porta David, & Porta negotiatorum inscribitur: David quidem, quòd turri Davidis proxima esset; Negotiatorum verò, quòd per eam variæ negociatorum merces à Bethleem, Hebron, Gaza, Aegypto, & Aethiopia inueherentur. Per hanc portam peregrini occidentales urbem ingredi solent.

163.

PORTA STERQVILINII
feu

2. Par. 33. 6.
Sophon. 1. 6.
Hieronymus
ibidem.
Neem. 3. 4.
2. 6.
Broc. itin. 6.
b.
Sal. tom. 8.
64. 5.

PORTAE CIRCVM VRBEM. 147

seu stercoris, quæ contra austrum portæ anguli sita, Solem orientem respiciens, omnes ciuitatis sordes, quas pluvia congregare poterat, in torrentem Cedron euomebat: vnde non immerito sterquilinijs siue stercoris nomen accepit.

Neem. 2. c.

3. c. 12. c.

Lira. in Neem. 3.

Broc. itin. 6.

b.

Sal. tom. 8.

cap. 5. b.

164.

PORTA TVRRIVM MULIEBRIVM, septentrionem respiciens. per quam seditiosi in Romanos urbem obsidentes, excursus fecerunt.

Iosep. 6. bell.

2. & 5.

165.

PORTA VALLIS, nomen inde trahens, quod in vallem Iosaphat viam faceret, inter portam sterquilinijs & portam auream media fuit, nec longè à foro pecuario & Piscina probatica distans. Quæ & ob hoc etiam PORTA GREGIS appellari meruit, quod per hanc immolandi in templo greges in forum pecuarii venales adducerentur. Nunc verò à Protomartyre, qui per eam extra ciuitatem eductus est, & non ló-

2. Par. 26. b.

Neem. 2. c.

3. a. c. g. 12 c

Bro. itin. 6. b

Breiden. 14

Iul. a.

Sal. tom. 8.

ca. 5.

gè ab eadem lapidatus. S. Stephani porta nominatur.

166.

Neem. 3. b.

g. 12. c.

Liran in

Neem. 3.

Deut. 22. b.

Ruth. 4. a.

Ioan. 19. d.

Heb. 13. b.

Br. itin. 6. b.

Sal. 10. ca. 7.

PORTA VETVS siue antiqua, quæ ab aquilone portæ piscium sita, Solem occidentem respiciebat. à Iebusæis quoque PORTA Iebus, & à iudicijs IUDICIARIA seu Iudicialis vocata fuit, quia ad iudicandum, olim ibi seniores sedebant: in portis enim iudicium exercebantur: extra hanc portam fiebat etiam iudiciorum executio.

Vnde & Christus per hanc eductus, extra eandem quoque est crucifixus. Cuius portæ vetusta adhuc vestigia extant.

167.

Brocar. itin.

6. b.

RVPES eminens valdè, tendens à Psephina turri ad montem vsque Sion: super quam totus occidentalis ciuitatis murus extructus erat.

168.

Ierem. 31. g.

Zach. 14. b.

TVRRI ANANEEL, quæ non longè à Porta anguli sita, fortis,

TVRRES CIRCVM VRBEM. ¹⁴⁹

fortis erat, & insignis: cuius sacra ^{Neem. 3. 4.}
criptura aliquoties mentionem facit. ^{12. 6.}

169.

TVR RIS ANCVLARIS, su- ^{2. Par. 26. b.}
per portam anguli posita, quã ^{10 sep. 9 ant.}
Ozias rex firmiter reedificauit, ^{11. & 6. bell.}
& centum quinquaginta cubi- ^{6.}
torum sublimem fecit.

170.

TVR RIS DAVID, munita
& excelsa valdè, quæ in dua- ^{Vuilh. Tyr.}
rum voraginum angulo, in præ ^{9. bel. sacri 3}
ruptæ rupis colle ex quadris la- ^{Broc. itin. 6.}
pidibus, ferro & plumbo indissolu- ^{b.}
biliter compaginatis, à Dauide rege
ædificata erat. Cuius singularis for-
titudo & egregia pulchritudo ad cõ-
mendationem sponsæ Christi, quæ est ^{Cant. 4. b.}
Ecclesia, à Salomone producitur, cum
ait: Sicut turris David collum tuum
quæ ædificata est cum propugnacu-
lis: mille clypei pendent ex ea, omnis
armatura fortium.

171.

TVR RIS EXELSA, quæ su-
K 3 per

2. Par. 26. b

10f. 9 ant. 11

per portam vallis extructa fuit. quam etiam Ozias rex reparauit, & vt vltra montem Oliueti specula esset, cētum quinquaginta cubitos altam fecit.

172.

Nem. 3. 6.

12. 6.

TVR RIS FVRNORVM, versus boream sita. quam sic dictam putant, quòd in ea, ceu in furno, perpetuus aleretur ignis, qui noctu terra mariue iter facientibus, tanquam scopus propositus erat, secundum quem, ne quā à via declinarent, iter suum dirigere possent.

173.

Nem. 3. f.

TVR RIS MAGNA, quæ iuxta murum templi cæteris altior eminebat.

174.

Nem. 3. a.

12. 6.

TVR RIS MEAH, aliàs Emath, id est, centum cubitorum: quæ non longè à templo distabat.

175.

TVR RIS PSEPHINA, quæ aliàs

TVRRES CIRCVM VRBEM

aliàs Neblosa vocatur, turris octangu-
laris erat, septuaginta cubitos alta, in
ciuitatis angulo inter septentrionalem
& occidentalem vrbis murum super
rupem admodum excelsam firmata,
atque tota instar propugnaculi admi-
rabilis sua altitudine horrenda. ex
qua sereno cælo Arabia, & mare, atque
Hebræorum finium vltima prospici
poterant. cuius ruinæ adhuc visun-
tur.

158

Iosep. 6. bel.

2. 5. 6.

Broc. itin. 6.

b.

176.

TVRRES SILOE. quæ tem-
pore Christi cadens, octodecim
viros oppressit & occidit.

Luc. 13. 4.

177.

VORAGO, seu Vallis profun-
da, quæ montem Sion ab austro
cingebat, & versus aquilonem per to-
tum occidentale vrbis latus vsque ad
portam Ephraim procedens,
commodam ciuitati
fossam facie-
bat.

Broc. itin. 6.

K

4

LOCI

152 LOCI AD ORIENT. VRBIS.

LOCI EXTRA
VRBEM.

LOCI AD ORIENTEM
VRBIS.

178.

*Arist. 2. lib.
de 72. inter-
pretib.*

QVA ex templo.
quæ subterraneis
educta canalibus,
hic magno erum-
pebat stridore, de-
fluebatque in tor-
rentem Cedron.

Matt. 21. b.

26. a.

Mar. 11. a. b.

14. a.

Luc. 10. g. 19

e. 24. g.

Ioan. 11. a. c

12. a.

Hieron. tom

1. epist. 27.

ad Eustoch.

& tom 3

epist. 29. ad

179.

ETHANIA, nobile castel-
lum Mariæ & Marthæ sororum
Lazari, & ædibus frequēs, quod
ultrà montem Oliueti situm,
quindecim à Ierusalem stadijs distat,
hoc est, duobus miliaribus Italicis. ex
quo quidem interuallo, licet perexi-
guo ob interpositum Oliueti mon-
tem, ciuitas Ierusalem videri non po-
test, sed consensu quodam monticu-
lo, vi-

LOCI AD ORIENT. VRBIS. 153

lo, videtur inde pars montis Sion. Hic Christus in domo Marthæ sepe fuit hospitatus. vbi Mariæ ad pedes suos sedenti prædicauit verbum Dei. Hic Lazarum quatruiduo sepultum, iamque foetentem flens in vitam reuocauit. Hic in domo Simônis (qui quòd antea fuisset leprosus, & à lepra per Christum mundatus, Simon leprosus, vt ait Hieronymus, vocabatur) mensæ vnà cum Lazaro accumbens, & Martha ministrante, à Maria pretioso perfusus perfusus est vnguento. Hic, & ascensurus in cælum, valedixisse eisdem videtur. Actate Hieronymi domus marthæ & Mariæ, & domus Simonis leprosi magna pietate à fidelibus inuisebantur. Atque marmoreum Lazari monumentum, in quo à Salvatore fuit fuscitatus, ob hoc tam celebre miraculum ab Helena Imperatrice insigni ecclesia circūdatum est: quod etiā hodie non à Christianis solū, sed & à Saracenis ac Turcis ingenti deuotione honoratur. Posterioribus temporibus fuit hīca domina Melisende Regina, abbatia erecta. Quæ omnia nunc panè deserta peregrinis

K 5 adhuc

*Ruffi num,
& in loc. Hebraic. lit. B.
Nicep. 8. histor. eccl. 30.
Bro. itin. 6a
Breid. ibidē
& 16. Iul.
Sal. tom. 9.
ca. 4.*

*Vuil. 15. bel.
Iac. 26 & 18
bel. 27 & 21
bel. 2. Vi-
triac. ca. 58.*

adhuc ostenduntur.

180.

*Mat. 21. a.**Mar. 11. a.**Luc. 19. e. f.**Ioan. 12. b.**Hierony. in**Mat. ca. 21.**& in loc. He**br. lit. B.**Breid. itin.**6. b.**Sal. tom. 9.**ca. 3.*

BETHPHAGE sacerdotum viculus ad pedem orientalem montis Oliueti situs, vnde Christus in oppositum Castellum duos pro adducendis asinis misit discipulos. Quibus adductis, & Apostolorum vestibibus stratis, hic ab eisdem super asinam collocatus est. Ac turba plurima vestimenta sua, atque palmarum ramos in via sternente, ac Osanna illi acclamante, isthinc porro Hierosolymam equitavit. Qui cum iam ad descensum montis Oliueti appropinquaret, videns civitatem, fleuit super illam, & fudit prædixit euertendam, eo quod non cognouisset tempus visitationis suæ.

181.

*Mat. 21. a.**Mar. 11. a.**Luc. 19. e.*

CASTELLUM contra vos, ut ita loqui liceat, vicus erat e regione Bethphage situs. vnde iussit Dominus stantes foris in biuio asinam eiusque pullum ad se adduci.

CIS.

182.

CISTE RNA iuxta Bethaniam,
vbi ad resuscitandum Lazarum
veniēti Dño, primò occurrit Martha,
& postea ab ea vocata Maria.

Sal.to. 6 ca.

4.

183.

COLLIS Oliueti, qui proximus
Petræ columbarum, super vallē
Silōe imminebat.

Iosep. 6 bell.

13:

184.

FICVS arida, secus viam Bethaniæ
plantata, quæ cum fructibus care
ret, solisque folijs ornaretur, à Christo
maledicta, exaruit.

Mat: 21: b:

Mar. 11. b:

Pasc. d. 228

185.

FONS DRACONIS, inter por-
tam vallis & portam sterquilini
etiamnum scaturiens. quem Neemias,
vt murum Ierusalem dissipatum, &
portas igni consumptas consideraret,
equo insidens præteruectus est.

Neem: 2: c:

Br. itin 6. b:

Sal.to. 8. ca.

5. & tom. 9.

cap. 1.

186.

GEHENNOM, quæ & Benhennō
id est, Vallis filiorū Ennom. Lo-
cus erat in suburbanis Ierusalē (contra
orientem, sub monte Offensionis,

Iosue. 15. b.

18. c.

Hiero. in Ie.

re. ca. 7. 19.

& 32.

*Broc. itin. 6.**b*

iuxta piscinam fullonis) vt Tempe, amœnissimus, fontibus Silœ, ac fluxu torrentis Cedron irriguus, viridarijs & hortis confitus, totusque nemorosus ac delitijs plenus.

*Leuit. 18. c.**20. a.**3. Reg. 11. f.**Act. 7. e.*

In hac valle erat tabernaculum & idolum MOLOCH, quod sicut inter omnia idola principatum tenuit, ita Deus illud maximè abominans, eius cultum non rarò prohibuit. Erat autem idolum æneum, figura Regis fabrefactum, intus concavum, cuius caput vitulū, pars verò reliqua hoëm exprimēs, brachia ad immolādos pueros habebat extēsa, qui vehementi idoli calore inter hosce nefarios amplexus comburebantur. Cum enim ex igne in idoli concavitate subiecto, id totum factum esset ignitum, tūm impijssimi parentes crudelitate incredibili charissima pignora, suos nempe filios & filias. de testandis hisce complexibus cremanda tradebant, eaque, Diabolica quadam deuotione, in holocaustum foetidissimi odoris demonio Moloch offerebant. Atque ne in horrendis illis tormentis miserabilis puerorum clamor exauditus parētum

tum

tum viscera posset commouere: tūc
etiam vt gratius idōlo fieret holocau-
stum, sacerdotes Moloch, quamdiu
sacrificium durabat, rauco tubarum
clangore, ac ingenti tympanorum
strepitu, vndique æthera & aëra re-
plebant. Vnde & locus ille nomen
sibi TOPHET, Quod tympanum
sonat ac quisiuit. Hoc sacrilego ri-
tu Achaz quoque & Manasses reges Iu-
da, cum vulgo desipientes, filios suos
dæmonio Moloch consecrauerunt.

4. Reg. 16. a

21. a.

2. Par. 28. a.

33. a.

Cui tam detestandæ infantię pijsimus
rex Iuda Iosias tandem occurrere cu-
piens, statuam Moloch contriuit, lu-
cum eius succidit, loci amœnitatem
cadauerum, ossium, aliorumque im-
mundorū spurcitie scēdauit, atque in
perpetuū huiusmodi sordiū atq; im-
mundiciarū receptaculū destinauit.

4. Reg. 23. c

In hac valle Dei iussu Ieremias co-
ram Iudæorum senioribus humo vas
fictile allidens atque confringens,

Ier. 7. g. 19.

a. 32. f.

Deum sic urbem populumque con-
tritutum prædixit. Iuxta cuius

Isai. 30 g.

etiam Prophetæ vaticium, eò quòd re-
pleuissent locum istum innocentium
puerorum sanguine, tanta ibidem po-
puli

*Hiero. in 2.
Paral. 33. &
in loc. Hebr.
lit. G. & T.
& in Matt.
cap. 10.*

*Hieron. in
Iona cap. 2.*

Iob. 24. e.

*Matt. 26. d.
Mar. 14. d.
Hiero in loc
Hebr. lit. G.*

puli cæsa est multitudo, ut non vocaretur amplius locus iste, Vallis Tophet, sed POLYANDRION, hoc est, tumulus multorum mortuorum quorum cadauera ibi in sepulta, aui bus cæli, & bestiis terræ facta sunt esca. Ab his tam execrandis pænis, quas in valle Gehennom sustinebant paruuli, Saluator noster analogiam sumens, Infernum, teste Hieronymo, appellat GEHENNAM. quæ in media abyssu ac terræ centro, vbi que à Cælo, quod est vndique & vndique sursum, remotissima esse creditur. in qua impij summis tormentis perpetuò cruciantur. Duplicem autem esse Gehennam, nimij ignis & frigoris, in Iob plenissimè legimus.

187.

GETHSEMANI. villa ad radices montis Oliueti, olearum fœcunda. in quam Dominus à cæna nouissima mœstus, pauës, & anima ad mortem vsque tristis, in horto Oliueti Patrem oraturus, venit.

HOR.

HORTVS OLIVETI.

Hortus erat in monte Oliueti non longè à Gethsemani rupi-
cuidam concavæ adhærens:
in quo Christus supplex, semel, iterū,
& tertio Patrem oravit à se calix pas-
sionis transiret. & cū factus in ago-
nia, prolixius orans sanguinem gutta-
tim in terram decurrentem fudaret,
cælitus ab Angelo confortatus est:
Vbi etate Hieronimi de super Ecclesia
erat ædificata: quæ adhuc ostenditur.

HORTVS REGIVS, qui

Hortus conclusus dicitur.
Hortus erat in suburbanis Ie-
rusalem, muris vndique se-
ptus & obfirmatus; atque, sicut Para-
disus, arborum, fruticum, herbarum,
aromatum, florum, fructuumque v-
bertate amcens, mulcendisque ac fo-
uendis sensibus conueniens, & ad
secessus voluptuarios idoneus. In
quo erat inclytus ille fons Rogel,
& Lapis Zoeleth, quorum fre-
quens in Scriptura mentio fit. vbi

Ado-

159

Matt. 26. d:

Mar: 14. d:

Luc. 22. d:

Ioan 18 a:

Hier. in loc.

Hebr. lit G.

Broc. itin. 6

b:

Breiden. 14

Iul: b.

Sal. to: 9 c

2:

Iosue. 15: b:

18. c:

2 Reg: 17: d

3 Reg. 1: b:

Cant: 4: d:

4 Reg. 25: a

Ier. 39 a. 52

b:

Ios: 7. at. 15

9. ant. 11.

Br. itin. 6. b.

Brei. 15. Iul.

Sal. to. 8. ca.

5. & rom: 10

cap: 1.

Adonias, cum regnare instituisset, immolauit victimas, & vnà cum suis aſſeclis conuiuium fecit.

190.

4. Reg. 23. c.
Hiero. in Ie-
re. 19 & 23.
& in Matt.
10.

LVCVS MOLOCH, idôlo Moloch consecratus. vbi cultores eius, postquam sacrificassent, aut thure litassent, sub arborû opacitate scortabantur.

191.

3. Reg. 11. b.
4. Reg. 23. c.
Broc. itin 6
b. c.
Sal. tom. 6.
ca. 5.

MONS OFFENSIONIS mōs excelsus erat ad austrum fontis Rogel & lapidis Zo-eleth situs. In quo sapientissimus ille Rex Salomon per aliegenas vxores suas iam senex seductus & infatuatus, Melchom idôlo Ammonitarum Fanum edificauit, & illum etiam coluit. Iuxta quosdam fuit Pantheon omnibusque idôlis consecratum. Quod annis trecentis sexaginta tribus integrum permanſit, & tandem à rege Iosia demolitum est.

MONS

192.

MONS OLIVETI siue Oliuarum, ab vbertate frequentium in eo crescentium oliuarum Græcè quoque Elæon dictus, qui aliàs etiam Mons inclytus, & Mons sanctus vocatur; situs est è regione Ierusalem ad orientem: atq; à ciuitate, altà interiacente valle Cedron, discretus, ab ea secundum sacra Scripturam; iter sabbati, iuxta Iosephum verò stadiis quinque distat qui etiam addit summum montis sex ab vrbe stadiis abesse. tantæ enim altitudinis erat, vt ex eo non solum omnes pænè plateæ Ierusalem, sed etiam mare mortuum facile videri possent. Præter oliuas autem, palmis, pinis, myrtis, alijsque fructiferis arboribus abundabat.

In huius montis vertice sanctissimus Rex David, à facie filij sui Absalom fugiens, flens & nudis pedibus Deum adorauit. In eodem quoque monte eius filius Salomon omnis pietatis oblitus, Astaroth idolo Sidoniorum è regione Hierosolymitani templi (ex quo omnis quæ ibi peragebatur idolo

L

latria

Dan. 11. g.
Zach. 14. a.
Act. 1. b.
Ios. 20. ant.
2. & 6. bel
3. 5. 13. & c.

Vuilh. 17 bel
sacr. 20.
Bro. itin. 6 c
Breiden. 14.
Iul. b.
Sal. 10. 6 c. 5
& 10. 9. c. 2
Pasc. d. 191.
Neem. 8. d.

*non plus
mille
passus
ab urbe
sancta
distare
Beza
erat
de locis
ss. apud
Baron.
A. 34. N.
222
Plinius
1. 2. c. 23
Stadium
625 pedes
iud.*

latrī prospici poterat) Fanum erexit.
 2. Reg. 15. f. quod ipsum etiam cum cæteris idolo-
 9. Psal. 3: a. rum delubris Iosias destruxit. Hunc
 3. Reg. 11. b. montem Christus orationis & quie-
 4. Reg. 23. c. tis gratia sæpè frequentauit, ibique
 Liran. ibid. pernoctauit. Atque ex huius sum-
 Lu. 21. g. 22 mitate coram astantibus & intuenti-
 d. 24. g. bus discipulis, data eis benedictione,
 Ioñ. 8. 18. a. in cælum ascendit, facie (vt etiam ex-
 Eze. a. vltimis pedum eius vestigijs ad tantæ
 Act. 1. b. rei memoriam petroso monti, instar
 P. Mōtanus ceræ, impressis, etiamnum euidenter
 in passion. colligitur) ad occidentem, versus Ca-
 Domini. tholicam ex gentibus Romanam spe-
 ctans Ecclesiam, ad quam ipse eius ca-
 put, tanquam geminos & illustres o-
 culos D. Petrum suum in terris vicari-
 um Pastorem ac Apostolorum cori-
 phæum, & D. Paulum gentium do-
 ctorem, missurus erat.

Cum hoc loco à B. Helena Impera-
 toris Constanti matre rotundo schema-
 te & pulcherrimo opere cōderetur ec-
 clesia, quæ in sui medio lapidi impres-
 sâ Dominica includeret vestigia, lo-
 Hiero. to. 3. cus ille de quo ascendit, nunquam, vt
 in loc. Hebr. Paulinus Nolan^o Episcop^o testatur, te-
 Act. Aposto. lit. M. gi

gi marmore aut paviri recepit, semper excussis, solo respuente, quæ manusa-
dornandi studio tentavit apponere:
& summum eius cacumen, vt scribit
D. Hieronymus, propter Dñici cor-
poris meatu, nullo modo contegiaut
concamerati potuit: sed transitus eius
à terra ad cælum vsq; patet apertum.
Que ecclesia multis ibi sæculis permā-
sit; Christi autem vestigia adhuc cer-
nuntur.

Sunt non infimi ordinis viri, qui
asserunt Antichristum huius ascensi-
onis Christi fore æmulatorem, cum-
que (vt mendacia mendaci signo pro-
bet) in cælum hoc loco dæmonum
ope esse eleuandum: cæterum à Do-
mino Iesu spiritu oris sui occisum iri.
Supra hunc montem Christum eo-
dem modo ac forma, qua ascendit, ad
iudicandum viuos & mortuos in
nubibus venturum esse ex Actis
Apostolorum liquet. vbi legitur,
quod cum Apostoli defixis in cælum
oculis ascendentem Christum in-
tuerentur, duo viri adstiterunt illis,
amicti vestibus albis, qui & dixerunt:

L 2

Viri

Paulin. No-
lan. epist. 11.
ad Seuerum
Euseb. in vi-
ta Cōstātinī
lib. 3. ca. 42
Socrat. 1. bi.
eccl. 13.
Sozomen. 2
hist. eccl. 1.
Nicep. 8. bi-
stor. eccl. 50.
Vitriac. cap.
58.
Broc. iti. 6. c.
Bre. 14. lul.
b.
Sal. to. 9 c. 3
Pasc. d. 191.
Hierony. in
Dan. c. 11. g
Isai. 11. a.
Zach. 14. a.
Liran. ibidē.
2. Theff. 2. c
Act. 1. b.

Viri Galilæi, quid statis aspicientes in
cælum? hic Iesus qui assumptus est à
vobis in cælum, sic veniet, quemad-
modum vidistis eum euntem in cæ-
lum.

193.

3. Reg. 11. b.

4. Reg. 2. c.

Broc. iii. 6.

c.

Sal 10. 6. c. 5

MONS SCANDALI. mons
altus erat vltra torrentem Ce-
dron in aquilonari latere mō-
tis Oliueti, quatuor stadijs à
Ierusalem distans. In quo Salomon
vuxorum gentilium instinctu Cha-
mos idolo Moabitarum fanum con-
struxit. quod etiam Iosias confregit.
Tempore Machabeorum hic castrum
ædificatum fuit: cuius indicia adhuc
extant.

194.

Ios. 6. bell. 6.

MONUMENTVM FVL-
LONIS. quod non longè à
porta anguli situm erat.

195.

Neem. 8. d.

Ioan 12. b.

PALMAE. de quibus in Neemia,
& Ioannis Euangelio legitur.

PETRA

196.

PETRA COLVMBARVM.
quæ ad meridiem montis Oli-
ueti conspiciebatur, Græcè
Peristeréon vocata: faxea, rotun-
da, sublimis, & concamerata turris e-
rat, extrinsecus dealbata, atque angu-
sto vno ostiolo in summitate patens:
in qua domesticæ seruabantur colum-
bæ: Huiusmodi turris sæpè vel quin-
que columbarum millia continebat:

10f.6. bel 13

197.

PONS CEDRON lapideus,
vno arcu supra torrentem Ce-
dron erectus: quem Helena Im-
peratrix eo in loco construi fe-
cit, vbi in hunc vsum antea lignum il-
lud, ex quo pila Dominicæ Crucis fa-
cta est, iacuisse dicitur:

Brèiden. 14

Iul. b.

Sal. tom. 8.

cap. 6. & 10.

9. cap. 1.

Pasc. d. 184.

& 191.

198.

SEPVLCRVM B: MARIAE
virginis, quod in valle Ivsaphat
iuxta villam Gethsemani ad pe-
dem montis Oliueti olim extra
terram eminebat: in quo intemeratū

Ioan. Dama

scenus de dor

mitione Dei

para.

Niceph. li. 2
hyst. ecclesi.
22. & 23.

gloriosissimæ virginis corpus honestè
ab Apostolis sepultum est. Quod post
tertium à sepultura diem vacuum in-
uentum, & suauissimo odore fragrans,
argumento pijs omnibus fuit, ipsam
simul cum corpore ab Angelis in cæ-
lum esse assumptam, & super Angelo-
rum choros exaltatam.

Niceph. hyst.
ecclesi. 8: c. 30.
Broc. iti. 6. b.
Bre. 14. Iul:
b.

Sal. to. 9. c. 1
Pasc. d. 184
& 197.

Hoc loco in honorem Deiparæ vir-
ginis à pia Imperatrice Helena gran-
dis, testudinata, atque mirifica (in quâ
nunc quadraginta octo gradibus des-
cenditur) extructa est ecclesia. in cu-
ius medio sanctissimum hoc sepul-
crum, quod albo marmore vestierat,
est inclusum: idque adhuc nedum
Christiani peregrini, verum & Sarace-
ni atque Turcæ summè venerantur.

Eodem penè loco etiam S. Annam,
virumque eius Ioachim, beatissimæ
Dei genitricis parentes; nec non Iose-
phum eiusdem immaculatæ Virginis
sponsum, Christi verò nutritium, se-
pultos esse veterum habet traditio.

SE

199.

SEPULCRA VVLGI. quæ 4 Reg. 23: b
Serant in valle Iosaphat: vbi ignobili- Ierem. 26: g
les sepeliebantur.

200.

SILOE fons, cui Piscina siue Na- Isai. 8 b 22 c
tatoria Siloe, quæ & Piscina infe-
rior nuncupatur, coniuncta est,
in occidentali latere vallis Iosa- Neem. 3. d.
phat, è radice montis Sion scaturit. Ios. 6. bell: 6
Aqua eius clara, dulcis, & vberima, Vitriac. cap.
cum silentio placidèque fluit in tor- 84.
rentem Cedron.

Hunc fontem inclytus Rex Ezechias
restaurauit. Atque in eius piscina Ioan. 9: a:
cæcus ille à natiuitate oculos suos Broc. iti. 6 b
Christi sputo & luto inunctos lauans Breiden. 14.
visum recepit. Testatur Iosephus Iul. c.

Siloe & alios omnes quotquot erant Pasc. d. 197.
extra diuitatem fontes, ante Titi Cæ- Ios. 6. bel. 11.
saris aduentum adeò defecisse, vt iux-
ta eos aqua venderetur. post accessum
autem eius tanta vbertate hostibus
fluxisse, vt non modò ipsis & iumen-
tis eorum, sed etiam hortis sufficeret.

L 4

De

*Sal. tom. 10.
cap. 1.*

*Nicep. 8. hi-
stor. eccl. 30*

*Act. 7. g.
Brevi. Rom.
Breiden. 14.
Iul. c.
Pasc. d. 184.*

De cuius aquæ virtute diligentissi-
mus loci huius perscrutator Salignia-
cus ita ferè scribit: Fontis huius aqua
hodie adhuc ipsis etiam Saracenis in
pretio est. Nam cum corpore natu-
raliter instar hyrcorum foeteant, in
hoc fonte se & pueros suos lauant, ea-
que lotione foetorem suum mitigant.
Quin & eam Turcæ magni faciunt,
quod eius usum oculorum visui con-
terre experiantur: habet Nicephorus
Helenam Imperatricem ad fontem
hunc mirifica construxisse opera.

201.

STEPHANVS. Hoc loco S.
Stephanus diaconus, (cui Diuino
amore flagranti lapides torrentis
dulces fuerunt) in ipso iuuentu-
tis flore, iactis in se lapidibus tãquam
gemmis coronatus, proprioque san-
guine purpuratus, pro lapidantibus
(quorum vestes adolescens Paulus cu-
stodiebat) orans, primus cum marty-
rij palma triumphator in cælum mi-
grauit.

Tor-

202.

TORRENS CEDRON. Hieron. in
riuus est ad orientem Ierusalē, loc. Hebr. li.
inter ipsam & montem Oliueti C.

qui pluuiialibus aquis vndique 3. Reg. 3. f.
de montibus, nec non ex fontibus ac Jerem. 31. g.
priscinis auctus, dulci quodam strepi- Iosep. 8. an. r.
tu per mediam vallem Iosaphat atq; & 6. bel. 13.
Gehennom, perque plana deserti in & cat.
mare mortuum fluens absorbetur. Ezech. 47,

In cuius vtraque ripa multæ, densæ, b. c.
ac fructiferæ crecebant arbores: qua-
rum amœna facies, vnà cum vicinis Bro. iti. 6. b.
hortis, quæ limpidissimis aquis Ce. Sal. 10. 9. c. r.
dron irrigabantur, obambulantium
oculos animumque amœnabat.

Hunc torrentem Rex David totus la- 2. Reg. 15. e
crymis madidus, vnà cum amicorum f.
intimis à facie filij sui Absolom fugi-
ens, operto capite & nudis pedibus Ioan. 18. a.
transiuit: Eundem & Christus cum
suis discipulis vadens in hortum Oli-
ueti, transiuit.

203.

TVGVRIVM S: PELAGIAE.

Hic S. Pelagia famosa illa pecca-

L 5

trix,

Nicep. hist.
eccl. lib. 17.

cap. 5.

In vicis Pa-
trum.

Breiden. 14.

Iul. c.

Sa. 10. 9. c. 3

Pasc. d. 191.

trix, & formosa meretrix, que cunctas Antiochiæ feminas forma, diuitijs, delitijs & luxuria superauerat, in tuguriolo sexum veste nomineque occultans, dicta atque credita Pelagius monachus, penitentiam egit ac de pelago vitiorum facta pelagus virtutum, ibidem mortua & sepulta est. vbi postea extructa fuit ecclesia.

204.

Ios. 6. bel. 3

6. & cater.

Hier. in loc.

Hebr. lit. C

Zach. 14. a.

Liran. ibidē.

Bro. iti. 6. b.

Sal. 10. 8. ca.

2. & 10. 9. c.

1.

3. Reg. 15. c.

4. Reg. 23.

a. b. c.

2. Par. 15. d.

2. 9. c. 30. c.

VALLIS IOSAPHAT, que & Vallis Cedron, & Vallis montium vocatur; vallis est lata & profunda inter Ierusalem & montem Oliueti interiecta, totam ab oriente cingens urbem: quam torrens Cedron transiens suis aquis egressiæ fecundat. Cuius quidem excellens profunditas, licet à Romanis Imperatoribus Tito & Adriano, iniecta terra ac templi urbisque ruinis multum sit impleta, non tamē prorsus est oppleta. In hac valle pij ac religiosi reges Iuda Asa, Ezechias, & Iosias templi combusserunt idola, eorumque cineres

LOCUS AD ORIENT. VRBIS. 171

neres in torrentem Cedron proiecerunt. Hæc vallis commune totius ciuitatis Cemiterium erat, vbi vulgo & ignobiles omnes sepeliebantur. extra urbem enim Iudeis sepeliri mos erat. ibique nunc Turcæ sepeliuntur. In hac quoque valle die illa cunctis mortalibus tremenda omnes vndique homines ad extremum & generale iudicium sunt congruendi, ut à Christo iudice recipiat debita pro meritis præmia quisque suis. Vnde & Vallis concisionis appellatur, quod ibi mali à bonis separabuntur: & hi quidem assumuntur in cælum æterna beatitudine fruituri; illi autem detrudentur in infernum, perpetuis supplicijs cruciandi. Tempore cum Christiani Palestina potirentur, erat hæc abbatia quædam, in qua Domina Melisendis Regina Hierusalem sepulta est.

205.

VALLIS SILOE, à fonte Siloë nomen habens: in qua Iudei, qui hoc tempore Hierosolymis habitant, sepeliuntur.

Via

Ioel. 3. a. c.

Liran. ibidē.

Sal. to. 9. c. 2

Zach. 14. a.

Liran. ibidē.

Mat. 25. c. d

Vuil. 12. bel.

fac. 13. & li.

18. c. 32.

Vitruv. cap.

58.

ios. 6. bel. 13.

& 7. bel. 16.

& cæ.

Sal. to. 8. c. 2

207.

4. Reg. 18. d
Isai. 7. a. 36.
a.

VIA AGRI FVLLONIS,
sita ad extremum aquæductus
piscinæ superioris. Hic Isa-
ias Regi Achaz Christum ex
virgine nasciturum prædixit.

206.

10. Pascha. S
Theol. Doc.
tor in peregr.
s. die 190.
193 194 197
200. & 207.

Isai. 53. c.
Ierem. 31. d.

VIA CAPTIVITATIS. Hæ
notulæ successiue protractæ vi-
am demonstrant, quæ Christus
redimendi generis humani cau-
sa captivus per totam pænè ciuitatem
ostentationis ergo deductus fuit. Pri-
mò enim cum à Cenaculo Sion in hor-
tum montis Oliueti oratum progres-
sus, sanctum orationis sacrificium
Deo Patri obtulisset, inde reuertens
appropinquantibus ad capiendum
eum hostibus vtrò se obuiam dedit.
qui necdum quadragesimum ab ora-
tionis loco gressum absoluerat, cum
missi à Principibus sacerdotum & se-
nioribus populi, in eum manus iniece-
runt, eum cæperunt, durissimisque
vinculis constrinxerunt. Vnde ilicò à
lupis illis rapacibus tanquam mitissi-
mus

LOCI AD ORIENT. VRBIS. 173

mus agnus cum magno clamore & vario armorum strepitu trans torrentem Cedron (in quem aliqui ipsum præcipitatum esse opinantur, sic intelligentes quod à Psalmista scriptum est, de torrente in via bibet) ad domum Annæ deductus est: quæ a loco in qua captus est, bis mille trecentis sexaginta gressibus distabat. Atq; hinc per trecetos triginta gressus ad Palatiū Caiphæ abductus. inde ulterius, quod mille gressibus aberat ad Palatium Pilati. Isthinc porrò via trecetorum quinquaginta gressuum ad Palatiū Herodis. Illinc denique per sexcetarum vinarum interuallum, alia via quàm venerat, ad Palatium Pilati reductus est: Gressus autem de quo hic loquimur, duos pedes & semissem continet:

Psal. 109. b.

*D. Bethleē
presbyt. in
descrip. locorum
passion.
Domini.*

208.

VIA in Anathot, Bethel, & desertū de qua Brocardus itin: 6: b:

209.

VIA in Iericho, & Engaddi, cuius mentio fit Lucæ 10. e: & Marci 11 a: Vuilhel: 17: bell: sacr: 20.

Hic

210.

*Mar. 14: d.**Luc: 22: d.**Breide: 14:**Iul: b:**Sal. to. 9. c. 2**Pasc. d. 185.**Beth. ser: 2.*

Hic, Christo orante, sederunt tres electi Apostoli, Petrus, Iacobus & Ioannes, ab horto Oliueti ad iactum lapidis, à sepulcro verò B. Mariæ quinquaginta gressibus separati.

211.

*Matt. 26. d.**Beth. ser: 2.*

Hic octo reliqui Apostoli manserunt, triginta quatuor vlnis à predictis tribus disuncti.

212.

*Mat. 26. e.**Mar 14: e.**Luc: 22. e:**Ioan. 18 d.**Sal. to. 9. c. 2*

Hic Christus, vt nos libertate donaret, à Iuda proditore osculo traditus; à Iudæis, quos verbo retrorsum in terram strauerat captus; & facinorosorum in morem arctissimis vinculis ligatus est. Ibidem Simon Petrus subito calore percitus, percussit seruum Pontificis, cui nomē erat Malchus, & abscidit auriculam eius dexteram: quam Christus mox restituit

LOCI AD ORIENT. VRBIS. 175

stituit. Cæteri verò Apostoli sibi quoque timentes, deserto Domino, hinc fugam arripuerunt.

213

In hoc montis Oliuarum loco ex adverso templi iuxta cisternam quandam sedens Christus, longo sermone destructionem Ierusalē, futuras piorum afflictiones, pseudo prophetarum aduentum, consummandi Mundi signa, extremi denique iudicii modum discipulis suis predixit, ac clarissime enarravit. quo in loco pulchrum ædificatum fuit templum, quod nunc desolatum est.

Matt. 23. A.

Et 25.

Mar. 13. A.

Luc. 21. b.

SA. 10. 9. 6. 3

Pasc. 191.

214.

Hæc Christus a linæ pullo infidens, magna hominum comitatus caterva Hierosolymam perrexit, alijs præcedentibus, alijs eum sequentibus, cui insuper ingens hominum turba ex vrbe obviam profusa, tanto eum omnes cum favore exceperunt, ut multi vestibus suis viam consternerent, plures ramis & fron-

Matt. 21. A.

Mar. 11. A.

Luc. 19. e.

Ioan: 12. b.

Vuil: Tyr. 11

bell: sac. 31:

Et li: 12: 64.

2.

& fron-

& frondibus ex palmis, oliuis, alijsque arboribus resectis, viam honoris gratia sternerent. Vndique gratulantium atque acclamantium voces huiusmodi resonabant: *Osanna in excelsis, Benedictus qui venit in nomine Domini.*

Tali pompa ac triumpho verus ille Rex ac humilis triumphator per portam auream (quæ cum rarissimè aperiretur, vltro, vt tradunt, aperta est ei) regionem ingressus urbem, circum templum & magnam ciuitatis partem vitur obequitasse. Quo nouo spectaculo commota est vniuersa ciuitas, dicens; *Quis est hic?* turbæ verò quæ illum comitabantur respondebant: *Hic est Iesus ille Propheta à Nazareth Galilee.* Iam tum gaudentium & adgratulantium clamor magis ac magis inualescebat, concurrebant vndique vtriusque sexus senes ac iuuenes, omniumque, etiam puerorum, &, quod mirabile, infantium quoque atque latentium vna vox erat; *Osanna filio David, benedictus qui venit Rex in nomine Domini, Rex Israel; benedictum quod venit regnum patris nostri David, pax in celo, & gloria in excelsis, Osanna in altissimis.*

Qua

LOCI AD ORIENT. VRBIS. 177

Qua læta faustaque acclamatione verum suum Messiam inaugurantes, eum usque in templum comitati ac prosequuti sunt. Vbi nouus ille Rex mox regnum suum feliciter incipiens, cæcos ac claudos sanauit. Discrutiantur interim & indignantur impij atque inuidi Pharisei, principes sacerdotum, & scribæ, qui videntes mirabilia quæ faciebat, & pueros in templo clamantes *Osanna filio dauid*, dixerunt inter se: *Videtis quod nihil proficimus, Ecce. Mundus totus post eam abiit.*

Quamobrem ipsum Iesum adorti, *Magister*, inquiunt, *audis quid isti dicunt? increpa discipulos tuos.* Quibus ipse hoc olim per Psalmographum prophetatum indicans, respondit: *Quid mi? Numquam legistis? Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem? Dico vobis; quod si hi tacuerint, mox lapides clamabunt.* Adeo enim Deus nolebat hanc laudem suam sileri, ut si homines conticuissent, ipsi lapides clamaturi fuissent.

Psalm. 8. a.

M LOCI

LOCI AD MERIDIEM VRBIS.

215.

Dan. 14. f.
Breiden. 14
Iul. d.
Salig. to. 10.
cap. 2.

BACVC. Hic Angelus Domini prophetam Ababue prandium messoribus ferentem capillis apprehendit, ac vnà cum cibo in Babylonem ad pascendum Danielem in lacu septem leonum inclusum, transtulit. Quo cibato, eundem huc reduxit.

216.

Zach. 11. c.
Mat. 27. 4.
Act. 1. c.
Hier: in loc.
Hebr. lit. A.
& in loc. act
Apost. lit. A.
Nicep. 8. h.
stor. eccl. 30.
Broc. itin. 6.
b. c.

ACELDEMA, siue Hacedemach, hoc est, ager sanguinis. Ager erat figuli ad australem plagam montis Sion situs, à tergo habens montem eiusdem nominis mediocriter altum, iactu lapidis à Piscina superiore distans. qui Iudæorum consilio, triginta argenteis, quibus Iudas Christum vendidit, in sepulturam peregrinorū emptus est. Cuius medium Imperatrix Helena quatuor

LOCI AD MERID. VRBIS.

179

quatuor muris, longitudine septuaginta duorum, latitudine verò quinquaginta pedum, fecit includi, ac superius testudine (quæ septem foraminibus, per quæ defuncta Christianorum peregrinorum corpora demittuntur, patet) concamerari.

Breid. 14.

lul. c.

Sal. 10. 6. ca.

5. & tom. 10

cap. 1.

Pasc. d. 197.

Est verò huius terræ virtus mirabilis & fidem pænè superans, quòd defunctorum corpora viginti quatuor horarum spacio in puluerem redigat. quam virtutem etiam in alias regiones deuecta minimè perdit. Nam cum iussu Imperatricis Helenæ de hoc agro, quantum terræ ducentæ & septuaginta (vt aiunt) naues capere poterant, Romam auectum, ac iuxta montem Vaticanum in eum locum exoneratum sit, quem incolæ CAM-PVM SANCTVM vocitant, licet celum mutarit, eandem tamen retinere vim quotidiana experientia docet. Romanos enim respuens, sola peregrinorum corpora ad sepulturam admittit: quorum etiam hic omnem carnis substantiam intra viginti quatuor horas prorsus consumit, ossibus tantum residuis.

M 2

AGER

217.

4. Reg. 18. d
Isai. 7a 36 a
Brocar. itin.
6. b. c.

AGER FULLONIS, ad vr-
bis meridiem ab Aceldema
tendens vsque mōtem Gion.
vbi fullones suos pannos in vi-
cino torrente Gion lotos, extendere
& ficcare solent.

218.

Hieron to. 1.
in catal.
scriptor.
ecclesiast.

1. Cor. 15. a.
Breiden. 14
Iul. c.

Sal. to. 9. c. 1
Pasc. d. 192.
& 230.

ANTRVM IACOBI mi-
noris. in quo, cū sc iuramen-
to cōstrinxisset non comestu-
rum panem ab hora, qua cali-
cem Domini biberat, donec Christū
à mortuis resurrexisse videret, triduo
Dominicæ passionis latuit Ideoque
Dominus etiam ei post resurrectio-
nem suam seorsum hic apparuit. In
cuius honorem Christiani isto loco
postmodum ecclesiam crexerunt.

219.

Mat. 26. g
Luc. 24. e
1. Cor. 15. a
Breiden. 12.
Iul. a.

ANTRVM PETRI Apo-
stoli. in quo post trinam Do-
mini negationem, culpam suā
amara pænitentia & lacrymis
exipauit.

LOCI AD MERID. VRBIS.

181

expiauit. Cui fortè ibidem se Dominus post resurrectionem suam conspiciendum exhibuit. hic etiam sacellum postea extructum fuit: quod nunc funditus euersum est.

Sal. to 9. c. 1.

Pasc. d. 192

220.

CASTRA ASSYRIORVM, quæ posita erant iuxta Piscinam superiorem. quorum robustissimos quosque ad centum & octoginta quinque millia in vindictam blasphemiae prima obsidionis nocte Angelus Domini occidit. Eorumque corpora, ne aërem foetore inficerent, in puluerem, ait Augustinus, redegit: vestibus tamen & armis, quod populus Ierusalem spolia habere posset, manentibus integris & illæsis. Huius cædis, olim D. Iohannes Chrysostomus pictam in tabula imaginem habuit: ut refert Concil. Nicænum secundum, probans iam tunc apud fideles imaginum usum celebrem fuisse.

4. Reg. 18. d

19. g.

2. Par. 32. e

Isa. 9. & 20.

Iose. 10. at. 2

& 6 bell. 71.

August. 10m

10 ad fratres

in eum. ser-

mone 25.

Liran. in 4.

Reg. 19.

Act. 4.

M

3

DO.

221.

*Breiden. 14.
Iul. d.*

DOMVS ELIAE. in qua Elias propheta aliquando habitasse perhibetur. vbi etiam postea constructa est ecclesia.

222.

*Iosue. 15. b.
& 18. c.*

4. Reg. 15. a.

2. Par. 26. c.

Amos. 1. a.

Zach. 14. a.

Ios. 9. ant. 11.

*Adam Reif-
nerus. &*

*Ioan. Heyde-
nus, in descri-*

*ption. vrbis
Ierosolyma.*

lib. 7. cap. 2.

EROGE MONS, aliàs mons Meridionalis dictus, altus & celsus est ad vrbis meridiem, parum versus occidentem vergens. de quo hoc notatu dignum legitur. Quòd cùm Ozias rex Iuda sumpto sacerdotali habitu sanctuariũ templi ingressus super aureũ altare thymimatis, Deo thuris incensum adolere, quod solis sacerdotibus fas erat, presumeret, factus sit illicò terremotus maximus, cuius etiam amos & Zacharias Prophetæ, faciunt mentionem, quo & ipsum templum superiùs fissum fuit, & mōs iste scissus medius: tanta quidem vi atque virtute, vt altera eius pars sua volubilitate per quatuor stadia procedens, obiectu demum orientalis montis (qui mons Offensionis vocatur) constituerit; obstructa via publica, & oppres-

LOGICA D. MERID. VRBIS. 183

oppressis ruina hortis Regijs. Ipse interim Rex Ozias fulmine ictus, lepra in fronte percussus est. quapropter statim templo atque vrbe eiectus, tabe per omnem vitam ipsi adhærente, in domo separata usque ad diem mortis sue seclusus fuit.

223.

FONS. Ad hunc fontem stella, quæ tribus Magis Ierusalém ingressis disparuerat, ipsis rursus apparuit: duxitq; eos in Bethleém.

Matt. 2. 6.

Breiden. 14.

Iul. 4.

Sali. 10m 10.

cap. 2.

Pasc. d. 233.

224.

FOVEA IEREMIAE Prophetæ, In qua amaro animo sedens, quadruplici Alphabeto metrico dolens & flens, lamentatus est ac descripsit destructionem Ierusalem per Chaldaeos iam iam factam, ubi Helena Imperatrix, ceste Nicephoro, mirifica construxit opera.

Thren. 1. 2.

3. 4. 5.

Nicepp. 8. hi

stor. eccl 30.

225.

ISAIAS. Hic Isaias nobilis ille Prophetæ, cum plus minus septuaginta annis in Ierusalem prophetaf.

Argument.

in Isaiam.

Hieron. tra.

M 4

phetaf.

dit. Hebr. in
2. Par. 33.
Broc itin 6 b
Breiden 14.
Iul. c.
Sal. to 10. c. 1
Pasc. d. 197.

phetasset, iussu manasse regis (cui, ut scribit Hieronymus, auus fuisse traditur) ferra in duas partes sectus, occubuit. Sepultusque est sub quercu Rogel, iuxta transitum aquarum, quas olim Ezechias Rex iacto obstruxerat puluere. ubi iuxta arborem quadam sepulcrum eius adhuc visitur. Nunc autem est ibi hortus holerum:

226.

Breiden. 14.
Iul. c.
Sal. tom. 10.
cap. 1.
Pasc. d. 197.

LATIBVLA APOSTOLRVM. multæ sunt cauernæ, in quibus ex Apostolis octo tempore passionis Domini latuisse, veterum traditio est.

227.

2 Reg. 18. d.
Iose 7. ant. 10

Breiden 14.
Iul. c.

MONVMENTVM siue manus ABSALOM. Columna erat & statua marmorea cum inscriptione, duobus à Hierosolyma stadiis distans: quam Absalom viuis sibi in monumentum in Valle regia erexerat: Vbi etiamnum turris & magnus lapidum acervus extat: qui quotidie magis ac magis

LOCI AD MERID. VRBIS. 185.

ac magis augetur. Nam pagani & peregrini illac transeuntes, pro more habent vt quisque lapidem in eum proijciat, & quasi iuxta legem vindicantes ipsius aduersus Dauid patrem suum rebellionem, huiusmodi maledictione illū execrantur: *Maledictus sit parricida Absalom: & quicumq; iniuste parentes suos persequuntur, maledicti sint in aeternum.*

Deut. 21. d.

Pasc. d. 191.

228.

PISCINA SUPERIOR sita in australi pede montis Sion. quam magnificus Rex Ezechias cum suo aquæductu (qui Piscina fullonis à Hieronymo vocatur) instaurauit, cuius quoque aquas in obsidione Assyriorum iniecto puluere obstruxit.

4. Reg. 18 d

2 Par. 32. a.

Isai. 7 a 36 a

Hieron in

loc. Heb. lit.

T.

Broc itin 6 b

229.

SEPULCRVM ZACHARIAE, filij Barachiae, aliàs filij Ioiadae, quem Iudæi occiderunt inter templum & altare.

2 Par. 24. e

Mat. 23. d

Breiden 14-

Iul. c.

Salto 9: c. 1

M s LOCI

1.
LOCI AD OCCIDENT. VRBIS.

LOCI AD OCCIDENTEM VRBIS.

230.

2. Reg. 5. c.

1. Par. 14. c.

DAALPHARASIM. campus est in valle Raphaim. in quo Dauid rex primò Philistæos prostravit, sculptiliaq; eorum in castris reperta, combussit.

231.

Iosep. 14. 2t.

24. & 1 bel.

12.

CASTRAS HERODIS. que, teste Iosepho, posuit ad occidentalem vrbis tractum.

232.

2. Par. 31. c.

Bro. itin. 6. b

FONS GION INFERIOR, qui oriebatur in fine agri fullo- nis. cuius aquas duxit Ezechias rex in Piscinam superiorem.

233.

4. Reg. 20. d

2. Pa. 32 4g

Eccles. 48. c

Bro. itin. 6. b

FONS GION SUPERIOR, emanans è monte Gion. Quem postea Ezechias rex obturavit, & ferro rupē fodiens, direxit aquas eius

LOCI AD OCCIDENT. VRBIS. 187

eius subter ad occidentem ciuitatis David, ac subterraneis canalibus eas per medium ciuitatis introduxit in Piscinam interiorem, ne in obsidione aqua populo deesset.

234.

IVDAS. Hic Iudas, ex Apostolo factus proditor, ex funesta fycomor quada, quæ adhuc visitur, laqueo se suspendit; atque suspensus crepuit medius, & effusa sunt omnia viscera eius.

Mat. 27: d.

Act. 1. c.

Broc. iti. 6. b

Sal. tom. 8.

cap. 5.

235.

MONS CALVARIÆ. mons petrosus & mediocriter altus erat, Hebraicè Golgotha, aliàs Coatha dictus: qui ciuitati inter occidentem & septentrionem proximus erat. in quo, noxijs publico iudicio dānati, extremo supplicio plectabantur. vbi quouis tempore, sicuti circa patibula videre est, passim iacebant caluariæ, ossa, viscera, & sanies hominum suspensorum, decollatorum, vel alio mortis genere occisorum. Hic I E.

Ierem. 31. g.

Matt. 27. d.

Mar. 15. b.

Luc. 23. e.

Ioan. 19. d.

Hier. in loc.

Heb. lit. G.

SVS

2: Cor. 5. d: SVS CHRISTVS Saluator noster, qui non nouerat peccatum, pro nobis, inquit Paulus, peccatum, hoc est, hostia pro peccato suo factus, nudus inter duos latrones, quasi noxius pro salute omnium crucifixus est. Itaque Caluariæ mons, cum antea locus esset infamis, Christi passione, eiusque sanguine usque adeo est nobilitatus & sanctificatus, ut nunc Angelis pariterque hominibus sit colendus. Sicut etiam crux, quæ prius erat ignominiosa, pari ratione nunc facta est gloriosa

*Deut. 21. d.**Galat. 3. b:*

236.

*Broc. itin. 6.**b: c:**Sal. to. 6 c. 5**3: Reg. 1. c.**1os. 7: ant 15*

MONS GION. Mons saxosus, altus & oblongus est, qui ab occidente urbem ambiens, versus Portam iudiciariam sensim decrescit, & profunda valle ab urbe discernitur. In hoc monte iussu Dauidis Salomon à Sadoc Pontifice Nathan Propheta sacro oleo in Regē vnctus fuit. Cui mox ab omni populo acclamatum est, VIVAT REX SALO-

LOCI AD OCCIDENT. VRBIS. 189

SALOMON. qui læti tibijs actubis ita cecinerunt, vt præ hominum clamore ac instrumentorum concentu terra simul ac aër resonaret.

237.

MONUMENTVM ANANI Pontificis, de quo Iosephus belli Iudaici libro 6: cap: 13:

238.

PYRI vallis Raphaim, quas Iosephus Siluam fletus vocat, iuxta quam cælitus Dauid adiutus, secundò Philistæos prostrauit, ac longè lateque persecutus est.

2. Reg. 5. d.
Lira. ibidem
1: Par: 14. d.
Ios. 7: ant: 4

239.

SEPULCRVM DOMINI gloriosum. Monumentum erat nouum, octo pedes longum, quod à monte Caluariæ centum & octo pedibus, à monte autem Sion passibus mille distans Iosephus ab Arimathæa nobilis senator in Horto Caluariæ monti propinquo in petra sibi exciderat. In quo ipse vnà cum Nicodemo, B. Mariæ, & pijs mulieribus

Isai. 11. c.
Matt. 27. g.
Mar. 15. d.
Luc: 23. g.
Ioan. 19 g:
Nicep. 8. his
to. eccl. 30:
Bedain Mar
ci cap. 16.
Broc. iii. 6. b
Breiden: 12.

*Iul. b.**Sal. 10. 7. ca.**3. & 6.**Pasc. d. 225.**& 227.**Beth. Sabb.**Mar. 16. c.**Ioan. 20. c.*

bus corpus Iesu de cōsensu Pilati à cruce depositum, myrrha & aloë conditum, sindone munda inuolutum, honorificè capite occidentem versus sepeliuit. (vnde etiam mos nobis Christianis inoleuit simili corporis dispositione in locis sacris mortuos sepeliendi) & aduoluto saxo ingenti ad ostium monumenti, abiit. Interim verò Principes sacerdotum & Pharisæi, Christi resurrectionem conantes impedire, adhibita militum custodia munierunt sepulcrum, lapidem quoque, qui claudebat os sepulcri, sigillo obsignauerunt, ne quid fraudis possit esse vel in custodibus. Sed hæc Iudæorum diligentia, qua conabantur resurrecturo exitum concludere, auxit miraculum, & resurrectionis fidem confirmauit. Nam Christus tertio die rediuiuus, clauso & obsignato sepulcro resurrexit. atque ibidem Marię Magdalenę ad monumentum ploranti specie hortulani primò apparuit.

SILVA

240.

SILVA, ciuitati proxima, vt col-
ligitur ex Iosephi libro sexto Iu-
daici belli. cap. 14.

241.

TORRENS GION, siue ri-
uus. quem Achaz rex è fonte
Gion inferiore, per medium ter-
ræ in Piscinam superiorem du-
cere inceperat. quod tandem Ezechi-
as rex perfecit.

2. Par. 32. a.

& 33. c. iux-

ta textum

Heb. Hiero.

ibidem.

Neem. 2. c.

Broc. iii. 6. b

242.

VALLIS CADAVERVM,
quæ inter montem Caluariæ
& mœnia Ierusalem sita est, ne-
men inde habens, quòd ibi ca-
dauera, ossa, & cineres eorum, qui in
monte Caluariæ morte puniti aut cõ-
busti erant, proijciebâtur. Quamobrè
& milites Christi crucifixores, post-
quam latronum, qui cum Christo cru-
cifixi erant, fregissent crura, ob immi-
nentem vesperam & diem festum, co-
rum cadauera & cruces, simul & Chri-
stiam sepulti Crucem ac titulum
in

Ierem. 31. g.

Liran. ibidè.

Ioan. 19. f.

Euseb. in vi-

ta Constati-

ni li. 3. c. 42

Hiero. to. 1.

episto. 13. ad

Paulinū &
tom. 3 in loc.
Act. Apost.
litera H.
Ambros. 10.
3. in Oratiōe
funebri The-
odosij Impe-
ratoris.

Paulinus No-
lanus epi 11
ad Severum
Sulpitium.
Ruffi. in Eu-
se hist. eccl
lib. 10. cap. 7
& 8.

Socrat. 1. hi.
ecclesiast 13
Theodorit. 1.
hist eccl. 18
Sozomen. 2
histor. ecc. 1.

Nicep & hi-
stor. eccl 28
29 30 & 50
Bretul. Rom
Pet: de Na-
tal: in Cara:

in hanc vallem præcipitauerunt. Su-
per quæ deinde egestis ac exoneratis
ciuitatis sordibus, vallistandem tota
oppleta fuit. atque hac ratione trium-
phale illud crucis lignum sub magno
fordiū aceruo trecentis ferè annis an-
tè sepultum iacuit: Simili modo eiuf-
dē ciuitatis incolæ, haud secus quàm
si ad delendam omnem Christi me-
moriā conspirassent, sepulcrum Do-
mini vehementi iniecto aggere pror-
sus obruerunt: Et Gentiles quoque
nequaquam Iudæis in hoc studio in-
feriores, in crucifixionis loco marmo-
ream impuræ Veneris statuam ac fa-
num, in resurrectionis autem loco, Io-
uis idòlum, in Bethleem verò ad præ-
sepe Saluatoris, simulacrum & lucum
Adonidis impudici Veneris amasij
collocauerunt; vt Christiani Christū
prædictis in locis adoraturi, ea simula-
cra adorare viderentur.

Cæterum non est sapientia, non
est prudentia, non est consilium con-
tra Dominum; qui huiusmodi tam
Iudæorum quàm Gentilium impieta-
te passionis suæ trophæa, quæ Christia-
ni propter varias persecutiones ægrè
custo-

LOCI AD OCCIDENT. VRBIS. 193

custodiere potuissent, ab impiorum manibus seruauit illæsa: tanto gloriosiori honore à Christianis exaltanda, quanto maiori ignominia ab inimicis suis fuerant contempta.

Anno enim post Christum natum trecentesimo vigesimo sexto pace iam Ecclesiæ reddita, & celebrata contra Arium à trecentis octodecim Episcopis Synodo Nicena, B. Helena Augusta, pij Constantini Imperatoris pia mater fermè octogenaria, Diuina admonitione conquirendæ Dominicæ Crucis studio Hierosolymam cum exercitu profecta, eadem simulacra, fana & lucos, post annos circiter centum octoginta euertenda curauit. Ac nullum non mouens lapidem vt absconditæ Dominicæ Crucis locum cognosceret, viros de Iudæis peritissimos vt propriæ impietatis iudices exquisiuit, & accitos in Hierosolymam congregauit. Cùm ergò illi coràm Imperatrice comparuissent, & de loco Dominicæ passionis rogati, eum nequaquam voluissent indicare, quæsito prætextu quòd nullam eius rei haberent notitiam, præcepit Imperatrix eos om-

N

nes

Sanctorum

lib. 4 ca. 117

Broc. iti. 6. b

Breiden. 12.

Iul. b, & 13.

Iul.

Sal. to. 7. ca.

3. 4. 5. 6. 7. &

tom. 8. ca. 3.

P. sc. d. 214

225, 226 &

227.

nesigne cremari. Qui sibi timentes, tradiderunt ei Iudam quendam, virum in gente sua ætate præstantem, qui puer à parentibus suis de his quæ Imperatrix scire ab illis cupiebat, fuerat instructus. Tum illa cæteris dimissis Iudam compellans, Mors, ait, & vita apposita sunt tibi si non ostenderis mihi Crucem Christi: quodcunque volueris elige. Ille verò tergiuersans, varijs sermonibus moras necebat. timebat enim (id quod reuera factum est) per Crucis prædicationem leges & traditiones Iudaicas fore abolendas. Instat Imperatrix, vrget vt secretum prodatur, varijsque mortis minis hominem premit. At cum nihil, verbis proficeret, ad rem ventum est. Nam in puteum aqua vacuum demittitur, & inedia periturus excrucietur. Cum autem omni cibo sex diebus fuisset destitutus, die septimo extrahi petijt, & se Crucem Dominicam indicaturum promisit. Extractus igitur ad locum cõcitus ubi iacebat sancta Crux perexit & fusis ad Deum precibus, sanctæ Crucis lignum supplex ostendi sibi postulauit.

Præ-

LOCI AD OCCIDENT. VRB S¹⁹⁵

Præstitit Deus precibus auditum, & locum ubi Diuina recondita iacebāt passionis suæ insignia, euidenti miraculo demonstraui. Nam subito terra commota est, & aromatum miri odoris vaporem exhalauit. Quo miraculo venerabilis Imperatrix de loci testificatione confirmata, iussit illicò in ipsum locum operam fossionis accingi. Parataque mox ciuium pariter & militari manu, breui laborem istius molitionis hausit. Nam exportatis fordibus in altum defossas tres cruces inuenit, & seorsim ab alijs ligneam illam tabulam, quæ olim Cruci Domini impolita, titulum Hebraicè, Græcè, & Latine à Pilato scriptum continebat. At verò cum ex tribus crucibus, cuiam Christus affixus fuisset, non appareret, sapientissimus ille Macarius Hierosolymorum episcopus tali via id inuestigare aggressus est. Nobilis quædam mulier Hierosolymis morbo quodam grauissimo, eoque planè insanabili diu afflicta fuerat: ad quam in lecto decumbentem, iamque morti proximam

Hierosolymorum antistes sibi Imperatoris matre ac alijs qui aderant assumptis, venit. atque ut prius Deum oracatus esset, dedissetque inspectantibus illud signum, nimirum, eam esse Domini crucem, quæ mulieri adhibita, morbo illam liberaret, adhibuit primò vnam ex tribus, & nihil profecit. adhibuit secundam, & ne sic quidem aliquid actum est. ut verò tertiam admouit, repentè lecto exiliens mulier sanitati restituta est. Quo admirando spectaculo Iudas totus commotus, ex Iudæo factus est Christi confessor, & sacramento Baptismatis initiatus, à quærenda cruce Quiriacus fuit nominatus. qui postmodum Hierosolymorum episcopus, Crucigerorum ordinem dicitur instituisse, & sub Iuliano apostata, glorioso Christi martyrio coronatus esse. Interim Imperatrix inuenta Cominica Cruce, aggerem quoque, qui sacrum Comini occultabat sepulcrum, quod diu sub illo abstrusum iacuerat, asportauit. Quo facto, mox illud emerfit, & in eo clauos, quibus Saluator noster cruci suffixus fuerat, repperit; ibidem quoque

quoque coronam spineam inuenisse videtur. Ex quo tempore cautum est, ne crux ad supplicium cuiquam adhiberetur. & decretum, vt singulis annis tertia Maij huius inuentionis festum celebraretur.

Imperatrix voti sui facta composcupiens excolere locos, in quibus salutaria nobis mysteria, incarnationis, natiuitatis, passionis, resurrectionis, atq; ascensionis sacramentis Dominus redemptor noster impleuerat, artifices materię cuiusque generis vndique cogere, templaque in sanctis illis locis supra triginta, ob magnitudinem amplissima, & ob splendorem illustrissima extruere cepit. Inter quę illa quę in hoc loco condita est Basilica reliquos totius Orbis amplitudine, atque pulchritudine longè excelluit. nam auratis corusca laquearibus, & aureis diues altaribus, marmoreis septuaginta tribus columnis fulcitur. & tam resurrectionis, quàm crucifixionis locū sub vno eodemque tecto comprehendit; quod in sui medio, rotundo patet foramine apertum, sub quo, in inferiori ecclesię parte Dominicum cō-

sistit sub dio sepulcrum, cui passionis
 Christi theatrum mons Caluariæ,
 nunc viginti octo pedes altus, chori
 loco adhæret; qui octodecim gradi-
 bus, quorum singuli pedem & semis-
 sem in altitudine continent, sui acces-
 sum præbet. Ex quo rursus in lo-
 cum ubi Crux inuenta fuit, quadra-
 ginta octo gradibus fit descensus.
 His ita gestis, Imperatrix Dominicam
 Crucem diuisit, & partem quidem
 thecis argenteis inclusam pro monu-
 mento in dicta ecclesia reliquit: par-
 tem verò cum salutiferæ Crucis titu-
 lo, corona, lancea, ac clauis filio suo
 Constantino attulit. quæ Romæ in
 ecclesia S. Crucis in Ierusalem, ædifi-
 cata in ædibus Sessorianis, fuerunt re-
 posita. ubi etiam pars Crucis Domini-
 cæ, & titulus Hebraicis, Græcis, &
 Latinis literis cōscriptus (quem se plu-
 ries & vidisse, & legisse testatur Xan-
 tes Pagninus, concionator Apostoli-
 cūs, & biblicorum fidus interpret) item
 spongia, duæ spinæ & corona, & vnus
 ex clauis hodie etiam nunc seruantur.
 Præter salutaris ligni partem, de qua
 iam dictum est, seruat adhuc in ea-
 dem

*Pag. in libro
 interpreta-
 tionum He-
 braicorum
 Græcorūq;
 nominum,
 quæ in s. Scri-
 ptura inue-*

dem Dominici sepulcri ecclesia, lapis
quidam columnę figuram exprimens
cui Christus in domo Pilati cum spi-
nis coronaretur, in sed it. Porro inter
cetera quę in hac ecclesia notatu repe-
riuntur digna, illud minimę omitten-
dum est, quod hic omnes ex Christia-
nis Hierosolymorum Reges sibi sepul-
turam elegerunt. In primis verō pri-
mus Hierosolymitanę vrbis Christia-
nus rex Godefridus de Bullion cum
vixisset ecclesiam opimis sacerdo-
tijs atque Canonicis doctrina & fan-
ctitate eximijs exornasset, qui horis di-
urnis ac nocturnis Diuina ibi perage-
rent mysteria, illisq; splendidissi-
mas circum templum edes extruxisset
tum etiam mortuus magnifica & dig-
na tanti Principis corpore sepultura
magnoperę nobilitauit. Cui Prin-
cipi, vt apud vetustū scriptorē reperi,
quidam huiusmodi epicediū cecinit.

*Francorum gentis, Sion loca Sancta perētis.
Mirificū sidus, Dux hic recubat Godefridus,
Aegypti terror, Arabum fuga, Persidis error.
Rex licet electus, Rex noluit intitulari,
Nec diademari, sed sub Christo famulari.*

N 4 Huius

nuntur, bi-
blijs à se trās-
latis addito.

in dictione

Nazarenus

M. Attilius

Serran. de 7

vrbis ecclesi-

is.

Vuilhelmus

Tyr. belli sa-

cri. lib. 9. c.

9. & 23. &

lib. 11. ca. 31.

& li. 12. ca.

3.

Huius erat cura sua, Sion reddere iura,
 Catholiceq; sequi pia dogmata iuris & aequi,
 Totum scisma teri, circa se insq; foueri,
 Et sic cum superis potuit diadema mereri.
 Militia speculū, populi vigor, anchora Cleri.
 Huic virtute pari frater datur associari,
 Balduvin insignis, gentilibus & ferus ignis.

*Salign. in e-
 pist. ad Ioā.
 Lotharin-
 gia Cardin.*

Hic Balduinus, cuius duo postre-
 mi versus meminerunt, germano fra-
 tri suo Codefrido in regno Hieroso-
 lymitano successor, atq; inclytus Chri-
 stianæ religionis progator fuit. qui
 inter alia præclare à se gesta Aconem
 urbem longè munitissimam terra ma-
 riq;ne oppugnans expugnauit, Sarace-
 nos fudit, Aegyptios superauit, & Ca-
 lipham eorum regem interemit ac
 mortuos non alibi quàm hîc sepeliri
 voluit. Cuius monumentum perin-
 de vt & fratris sui Regio prorsus sum-
 ptu extructum, atq; æterna heroum
 de Bullion memorianon indignum
 etiamnum cum fratris sepulcro extat.
 in quo sic legitur.

*Rex Balduinus, Iudas alter Machabæus,
 Spes patriæ: vigor Ecclesiæ, virtus vtriusque.
 Quem formidabāt, cui dona tributa ferebāt,
 Cedar*

Cedar, Aegyptus, Dan, ac homicida Damas-
cus.

Proh dolor in modico clauditur hoc tumulto.

Pari religione sex reliqui Reges, qui post Balduinum Hierosolymis regnauerunt, (inter quos numeratur Theodoricus sextus, Illustrissimus Hollandiæ comes) suam in eodem loco eligentes sepulturam, non minori cultu, quàm priores illi, suæ ibidem magnificentie signa reliquerunt. Siue ergo inuentionis Dominici sepulcri primordia spectes, quando sub Augusta Helena Augusto templo est inclusum; siue posteriora eius tempora cum Christianorum Regum sumptibus ditissimè est dotatum, eorumque monumentis nobilitatum, semper illud Isaiaë vaticinium locum habuit: In die illa radix Iesse, qui stat in signum populorum populorum, ipsum gentes deprecabuntur, *Et erit sepulcrum eius gloriosum.* Quod nec nunc quidem veritate caret, cum inter barbaras illas gentes Franciscini Ordinis, patres alijque Christiani nominis monachi, nō Latini solūm, sed Græci quoque, Armeni, Indi, aliarumque diuersissima-

Vuilhel. bel.
acr. lib. 13.
ca. 28. & li.
15. ca. 27 &
& li. 18. cap.
34. & li. 20
cap. 33: Et
belli sacri cō
tinuat. lib. 1.
cap. 3.

Isai. 11. 6:

Salig: to: 8:
cap. 1: & 2:

*Hiero. tom
1. epist. 17
ad Marcel-
lani.*

*Vide Petr.
Canis. l. 5. c.
20 operis de
B. Virgine
qui citatur.
à D. Tilm.
Bredenba-
chio lib 2.
collat. sacr.
c. 4.*

marum nationum homines, diuersis
licet cæremonijs, vna tamen fide vnū
Christum in distinctis huius ecclesiæ
locis venerentur, ac quotidianis sacri-
ficijs adorent. Et quo nihil potuit ac-
cidere sepulcro gloriosius, huc ex sin-
gulis Orbis partibus omnis sexus, æta-
tis, atque fortunæ homines confluunt
alij vt beneficia Christi experiantur,
pænitudinem pro peccatis agentes, al-
lij verò vt pro expertis beneficijs vota
soluant, & munerum largitori gratias
agant : Omnes autem vt Christum
magnificent, eiusque Diuinam virtu-
tem etiam in medio inimicorum eius
prædicent. Tali pietate ante annos cir-
citer mille octoginta, insignis illa pec-
catrix Maria Aegyptiaca præ occiden-
talibus huius Ecclesiæ foribus cum la-
crymis orans, (vbi sacellum in eius ho-
norem erectum adhuc visitur) Diui-
nam experta clementiam, à vita sua,
quam perditè egerat, ad pœnitentiam
conuersa: ultra Iordanem in desertū
secessit, & corpus suum varijs exerci-
tijs sibi in seruitutem redigens, omni-
bus sanctissimæ vitæ exemplo fuit.
Postremò, quod vel maximè ad Do-
mini-

LOCI AD OCCIDENT. VRBIS 203

minici sepulcri gloriam facit, gloriosum id sit oportet, cū hinc gloriā suā quærant qui nobiles haberi volunt. Antiqua enim consuetudine à maioribus nostris receptum est, vt ex Christianis (qui sacra illa loca inuisunt) legitimi thori, orthodoxæque fidei, & boni nominis nobiliores quique iuxta hoc sepulcrum solemni quodam ritu magis nobilitentur, & in equestris ordinis milites, quos auratos vocare solent, inaugurentur.

Cū ergo præclara hæc Dominicæ passionis insignia tot fuerint operta annis, & ne gentibus quidem in ædificatione fani ad ipsam fabricam terram egerentibus, reueleta, nōne Diuino consilio latuerunt, vt tunc inuenirentur cū religiosè quærerentur?

243.

VALLIS FONTIS GION
de qua in libris Paralipomenon
& in Iosepho legitur.

2. Par. 33. c.
Ios. 6. bel. 13

244

VALLIS Raphaim id est, gigātū. Val-
lis est ad vrbis occidētē amplissima
& po

Iosue. 15. b.
2. Reg. 5. c. d.
23. b.

1. *Par. iii. c.*24. *b. d.*4. *ai. 17. b.*Hier. *ibidē.*E. *de loc He*br. *li. E & R*Ios. *7. ant. 4*Broc. *itin. 7.*Breid. *ibidē*

& potentissima, quæ à septentrione incipiens, & versus austrum longè latè-
que se extendens, optimi tritici, vini,
olei, ac frugum omnium olim fuit
feracissima. In qua Dauid Philistæos
ingenti exercitu ipsum bis inuaden-
tes, Deo adiuuante bis fudit ac fuga-
uit.

245.

Act. *8. e.*Bro. *itin. 6. b*Sal. *to. 8. c. 5*Ios. *8. ant. 7.*

VIAE in Bethleem, Emauntem,
Gazam, & Ioppen. quas Salo-
mon, sicut & ceteras vias regias,
quæ Hierosolymam ducebant,
filice strauit: tum vt vltro citroque
commutantibus essent faciles; tum ad
ostentandam hac quoque parte Prin-
cipatus sui magnificentiam.

246.

VIA in Silo, & Gabaon, de qua
Brocardus itin 6. b:

247.

Pasc. *d. 210.*

Hic Christus, secundum maiorū
traditionem, rursus sub cruce
corruit.

Hic

248.

Hic Iesus ad mulieres lamentan-
tantes conuersus, Filie, inquit,
Ierusalem, nolite flere super
me, sed super vosipsas flete, &
super filios vestros, quoniam ecce ve-
nient dies, & cæter. Vbi postea extru-
cta fuit ecclesia: cuius nunc ne quidẽ
vestigia apparent.

Luc. 23. d.
Breiden. 14
Iul. a.
Sal. 10. 8. c. 7
Pasc. d. 211.

249.

Hic Christum vltimò sub cru-
ce cecidisse antiquorum, tra-
ditio est. qui locus etiam num
lapide crucis figura insignito,
signatus, à peregrinis mira deuotione
exoscülatur.

Breiden. 13.
Iul.
Pasc. d. 181
& 212.

250.

Hic Christo vestimenta, quæ iã
faucio eius corpori & concre-
to sanguini inhærebant, non
sine vulnerum renouatione
(quæ maiorem quàm prima vulnera-
tio

Psal. 38. a.
& 68. f.
Isai. 63. a.
Mat. 27. d.
Mar. 15. b.

*Breiden. 12.**Iul. b.**Pasc. d. 213.*

tio solet inferre dolorem) extracta sunt. Atque ibidem, donec quæ ad erigendam crucem erant necessaria pararentur, nudus crudis vulneribus vincto & frigori expositus, super lapidem (ut tradunt) sedens, vino myrrhato felle mixto potatus est.

251.

*Psal. 21. c.**Zach. 13. c.**Ioan. 20. f.**Sal. 10. 764**Pasc. d. 214.*

Hic Christus supinus in crucem stratus & expansus est, eiusque manus & pedes ferreis clavis perforati, ac cruci adfixi: tene-raq; ipsius membra ea vi in cruce extensa, ut luxarentur artus eius, & dinumerarentur omnia ossa eius.

252.

*Mat. 27. e.**Mar. 15. c.**Luc. 23. e.**Ioan. 19. f.*

Hic locus ille est totius Orbis terrarum sacratissimus, atque æterna memoria dignus. ubi cunctis spectantibus Crux affixum sustinens Christum, cum ingenti omnium membrorum viscerumque eius concussione ac dolore, ipso meridie festi Paschæ in foramen rupis Calvariae posita est. In cuius suprema parte lignea alba tabula affixa fuit, quæ titulum

LOCI AD OCCIDENT. VRBIS. 207

tulum, mortis eius causam exprimentem manu Pilati exaratum, huiusmodi Hebraicis, Græcis, & Latinis verbis & literis continebat.

ישוע מלך היהודים
 Ihsōus ὁ Ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς
 τῶν Ἰουδαίων.

IESVS NAZARENVS
 REX IVDÆORVM.

Ea autem positione Crux Iudæorum studio fuit erecta, ut Christus dorsum suum contra Ierusalem haberet, faciem autem versus occidentem. Indignum enim eum reputabāt quem sanctæ vrbis aspectu dignarentur. Neque verò hoc fortuito factum esse, aut mysterio vacare putandum est. quin potius singulari Dei dispensatione suæ ipsius miserię, ac nostræ felicitatis hac ratione non falsi videntur fuisse prophete. eoque facto præ-nunciassse, quod fore Ieremias prædixerat: Sicut vêtus vrens dispergam eos coram inimico: dorsum, & non faciem ostendam eis in die perditionis eorum.

Nam

Hierony. in
 Marci ca. 15

Sedulius l. 4

Io. Damascenus lib. 4.

Orthodoxa
 fidei cap. 13.

Beda in Luc
 cap. 23.

Bre. 12. Iu. b

Sal. to. 7. c 5

Pasc. d 222

P. Mōtanus

in Passion.

Domini.

Io. Molanus

de pictur.

Ierem. 18. c.

*Hiero. in Ie-
remi. cap. 18*

Psal. 58. b. c.

Isai. 10. e.

*Rom. 9. f. &
11. c.*

Psal. 65. b.

Nam cū in toto Orbe coram inimi-
co diabolo sint disperſi, ait Hierony-
mus, & diebus ac noctibus in Sinagō-
gis Satanæ inuocent nomē Dei, dorsū
& non faciē suam ostendit eis Deus, vt
intelligant eum semper recedentem,
& nunquam ad se venientem. idque
in die perditionis eorum, hoc est, om-
ni tempore post passionem Saluatoris
vsque ad finem sæculi. vt postquā
subintrauerit plenitudo gentium, tū
reliqui populi Israël conuertantur, &
salui fiant. Nostræ verò fælicitatis sua
immanitate existimo fuisse prænun-
cios. quod pijsima Christi ad occasū
exporrecta facies non aliud mihi de-
notasse videatur, quam quod multo
antè tempore Regius Propheta fue-
rat vaticinatus, cū diceret: *Oculi eius
super gentes respiciunt.* Super nos enim
misericordiæ suæ oculos à passionis
suæ tempore apertos & fixos habens,
vsque in Mundi finem benigna nos fa-
cie adspicere non desinet. Quapro-
pter etiam meritò nos Christiani, vt hu-
ius rei non immemores nos esse osten-
damus, ferè ad orientem versi oramus
& cum beatissima virgine Maria, &
SSS. Apo-

SSS. Apostolis facie ad orientem conuerſi, Chriſtum mori, aſcendere, & iudicatum deſcendere, ac denique paradifum reddere contemplamur.

Hoc igitur ſitu Dei filius in crucem ſuffixus, tribus horis nudus, ſaucius cruentus, & ſpinis tempora redimitus, in grauiffimis tormentis medius inter duos latrones pependit, velut ſocius criminis, qui ſocius erat ſupplicij. quod futurum prædixerat Iſaias, cùm ait: Et cum ſcleratis reputatus eſt. Quem interim in tantis malis prætereuntes Iudæi, Principes ſacerdotũ vnà cum ſcribis & ſenioribus populi, nec non milites, atque ipſi etiam vtrinque ſuſpenſi latrones, pro conſolatione, quæ omni afflicto debetur, indignis modis deriſerunt, ac velut exprobrantes iam victo, ludibrii cauſa mortis capitibus dicebant: *Vah, qui deſtruis templum Dei, & in tribus diebus illud reædiſcas: ſalua te metipſum, ſi filius Dei es, deſcende de cruce. Alios ſaluos fecit, ſeipſum nõ poſteſt ſaluum facere, ſi Chriſtus Rex Iſrael eſt deſcendat nunc de cruce, & credimus ei. Conſidit in Deo: liberet nũc, eũ ſi vult, dixit enim, Quia filius Dei ſum. & multa alia. Ieſus*

O

autem

Gregor. Nazian. in Traga. Chriſtus Patiens.

Thren. 1. d.

Iſai. 53. d.

Mar. 15. c.

Luc. 22. d.

LOCI AD OCCIDENT. VRBIS 211

obsequium, cum acceptam spon-
giam aceto impleuisset, imposuit
arundini, dabatque ei ut biberet. ve-
hementer sitiebat Iesus hominum sa-
lutem, sed Iudæi præter fel & acetum
nihil offerunt. Simulatque verò ace-
tum Iesus gustasse, dixit: *Consumma-
tum est.* significans iuxta patris sui vo-
luntatem ritè sacrificium peractum
esse. Ac mox iterum voce magna cla-
mans, profusis lacrymis *Pater ait, in
manus tuas commendo spiritum meum.*
& inclinato capite vir florenti ætate
expirauit, hora nona diei vigesimi
quinti mensis Martij, annos à natiuita-
te emensus triginta tres, & menses tres,
incarnationis autem suæ anno trigesi-
mo quarto iam præcisè completo.

Tali sacrificio summus atque æ-
ternus ille Pontifex charitate, qua ma-
ior nulla esse poterat, ardens, pro hu-
mani generis redemptione semetip-
sum in holocaustum & hostiam paci-
ficam Deo Patri obtulit; suæque mor-
te mortem destruxit. Satam vicit

O 2 in-

Psal. 68.e.

6

Hebr. 5.c.

7

Rom. 5.b:

Hebr. 5.b.c.

9.c:d:g

1. Pet. 1.c3c

1 Ioan. 1: d.

Apocal 1. b.

autem hæc omnia longè ipsa cruce acerbiora ferens patientissimè, adeò ea ultus non est, vt pro ipsis etiam insultantibus deprecatus sit, dicens: *Pater, dimitte illis. non enim sciunt quid faciunt.* & alteri è latronibus misericordiam poscenti paradysum promittens dixit:

2 *Amen dico tibi, Hodie mecum eris in Paradiso.* Tum verò dilectā matrem suā, dilectumque discipulum intuens, virginemq; virgini commendans, dixit matri suæ: *Mulier, ecce filius tuus.*

3 Deinde discipulo: *Ecce mater tua.* qui ex illa hora accepit eam in sua. Dum hæc ita geruntur Sol, quæ fabricator Mundi in cruce patiebatur supplicia non sustinens, quasi lugens faciē suam obduxit, & ab hora sexta, cum maximè feruere solet, vniuersam terram vsque ad horam nouam caligine obtexit.

Tunc Iesus à Patre se derelictum cōquerens, magna voce clamauit, dicēs: *Deus meus, Deus meus, vt quid dereliquisti me?* Hoc peracto, quò omnia quę per Prophetas de ipso scripta erant, implerentur, dixit, *Sitio.* Cōtinuò accurrens quidam, vt ipsi videretur deferre ob-

ob-

10. Mande-
vyl.
Pasc. d. 222.

Psal. 73. 6.

infernum confregit, vitam reparauit, accipientibus cælum regnumque æternum aperuit. Quapropter & à maioribus nostris in circumferentia foraminis, cui Crux Christi infixæ fuit, hæc Psalmographi verba Græcis literis olim quidem argento, nunc autem cupro insculpta sunt.

Ὡς δὲ ὁ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος εἰρδὼν
μάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. hoc est,
Hic Deus Rex noster ante secula, operatus est
salutem in medio terra.

Pasc. d. 223.
Et 224.

Zach. 13. a.
Isai. 12. a.

Zach. 12. c.

Qua quidem vnica tam cruenta oblatiōe legitimè facta, noluit statim à morte à cruce deponi, sed vti viuus, sic quoque vita defunctus tribus ex cruce horis omnibus spectaculo suspensus, sicut vniuersa membra cruciatibus exposuerat, ita nobis omnē sanguinem ad nouissimam cordis vsque guttam effundere, & fontem in ablutionem peccatorum, de quo in gaudio haurire possemus, aperire voluit. Vnus ergo militum lancea latus & cor eius perfodiens atque aperiens, protinùs ex vulnere sanguis & aqua tanquā vberimus fons profluxit. ex quo sicuti ex cæteris quatuor vulnerum
riuis,

riuis, omnibus Sacramentis sua sancti-
ficandi virtus, & Ecclesiæ sua salus e-
manat. Interea verò omnia testata
sunt Domini sui mortem. Velum tē-
pli in duas partes scissum est, terra con-
cussa est, monumēta aperta sunt, mor-
tui surrexerunt, & petræ, Iudæis cor-
dis exprobrantes duritiem, ruptæ dif-
filiunt. Cuius rei etiam hoc præcla-
rum in petroso Caluariæ monte ad-
huc extat argumentum; ibi enim con-
spici etiam nūm potest illa, quæ sub
manu Christi læua, & à sinistris pen-
dentis latronis cruce, in mortē Domi-
ni facta est scissura, in qua Domnici
sanguinis colorem adhuc deprehen-
dere licet. Scribit Eusebius quod Lu-
cianus Antiochenus presbyter, vir mo-
ribus, continentia & eruditione præci-
puus, ad tribunal iudicis adductus,
coram Præside & populo insigni ora-
tione Christianæ religionis rationem
reddens, inter alia fidei, qua adduce-
bat testimonia, etiam hanc scissuram
testem adhibuerit, dicens: Ad stipula-
tur his ipse in Hierosolymis locus, &
Golgothana rupes sub patibuli on-
ere disrupta. Hæc Lucianus. Cuius

Euseb. histo.
eccl. lib. 9. c.
6.

Bro. iti 6. b.
Breiden. 12.
Iul. b.

Sal. 107. c. 4.
Pasc. d. 214.
c. 22.

Luc. 23. f.
Num. 16. e.
Hierony. in
Marci c. 15.

quidem scissuræ ea est latitudo, quod
 humani corporis crassitiem facile ca-
 pere possit. Profunditas verò tanta,
 quod ab huius rei curiosis dimissa bo-
 lide nequaquam potuerit inuestigari.
 ut verisimile sit, in infernum vsq. pa-
 tere. & quemadmodum latroni dex-
 tero via per Christi mortem in cælum
 reſerata est: ita per petræ huius scissu-
 ram latroni sinistro (ut olim rebelli
 Core) viam in infernum apertam esse.
 Ex quo patet quàm verum sit, quod
 de ipsis ait Hieronymus: Christus, in-
 quiens, vnum reliquit sinistrum, alte-
 rum assumit dexterum, sicut in die iu-
 dicij faciet. ex simili crimine, dissimi-
 les sortiuntur fines. alter antecedit Pe-
 trum in paradysum: alter Iudam in in-
 fernum. Confessio brevis, vitam ac-
 quisiuit longam: & blasphemia finita,
 plena plectitur æterna hucusque Hie-
 ronymus.

253.

Ioan. 19. e.
Luc. 2. e.

Hic B. Maria, cum Ioanne, Ma-
 gdalena, & alijs mulieribus, fir-
 ma, mentis fideique constantia stetit,
 quin.

LOCI AD OCCIDENT. VRBIS. 215

quindecim vlnis, quæ nunc octode-
cim gradibus metiuntur, à Cruce Do-
mini separata. vbi iuxta Simeonis va-
tici- nium animam eius doloris gladi-
us transiuit; & corporis doores, quo-
rum in partu & morte fuit expers, ani-
mi doloribus duplicauit. Ibidem ver-
bis Christi Ioanni est commendata: &
Ioannes in Mariæ filium adoptatus.
qui locus (vt cæteri) pia adhuc venera-
tione à fidelibus decoratur.

Breiden. 12.

Iul. b.

Sal. to. 7 c. 5

Pasc. d. 225

Beth. fer. 6.

254.

Hic milites Christi crucifixores
partiti sunt inter se vestimenta
Christi: & pro tunica eius, quæ sic erat
contexta vt dissui non posset (quæ Au-
gustæ Treuirorum etiamnum religio
se seruetur) sortiti sunt: vt perficeretur
quod dixerat prophetia. Diuise-
runt sibi vestimenta mea. & cæter.

Ioan. 19. d.

Breiden. 12

Iul. b.

Sal. to. 7 c. 5

Pasc. d. 214

Psal. 21. c.

255.

Hoc loco, tredecim à cruce Do-
mini gressibus distante, exanime
Christi corpus à cruce depositum, mox
quæ sepulture tradendum, in sinum B.
Mariæ collocatum esse, maiorum tra-
ditione accepimus.

Breiden. 12.

Iul. b.

Pasc. d. 225

Bethl. sabb.

Hic

256.

*Mat. 28. b.**Breiden. 12.**Iul. a.**Pasc. d. 181.**Breui. Rom.**in hymn. Tri**stes erant A**postoli.**Marc. 16. c.**Luc. 24. b.*

Hic Christus mulieribus ab eius sepulcro Hierosolymam regredientibus occurrit, easque salutauit: quæ amplex se & osculatae pedes eius, adorauerunt eum.

257.

Hic Christus, peregrini forma cum duobus discipulis Emanentem iuit: eisque inter eundem Moyfi & omnium Prophetarum scripturas in se impletas, interpretatus est.

LOCI AD SEPTENTRIONEM VRBIS.

258.

*4. Reg. 25. a.**Iere. 1. c. 39.**a. 52. a.*

ASTRA CHALDAEORVM. ab hac aquilonari vrbis parte Nabuchodonosor rex Babylonis & Chaldaei Hierosolymam oppugnauerunt & expugnauerunt.

CAS.

259.

CASTRAM ROMANO-

RV. quæ visitata erant inter
turres muliebres & Psephinam
turrim. Ab hac parte, eaque tri-

no muro circumdata, (qua sola urbs
expugnari poterat, cum aliàs per cir-
cuitum vnus licet validi muri ha-
bens ambitum, in petrosis ac prærup-
tis rupibus posita, vallibusque inuijs
cincta, inexpugnabilis esset) Titus &
Romani Hierosolymam oppugnarunt.

ac primò quidem expugnarunt mu-
rum primum, qui & exterior ac terti-
us urbis murus erat. deinde murum
secundum. Post murum tertium, qui
& antiquus dicebatur. Tum Antoni-
am arcem. Postea templum, quod in-
star castris munitum erat. Postremò
autem montem Sion, omnium muni-
tissimum. Ab eodem quoque latere

cum Christiani urbem oppugnarent,
Godefridus de Bullion iuxta Portam
Ephraim primum murum transcendit
& suis cum fratribus ac socijs mox por-
tam aperiens, urbem cepit. Quam eti-
am Seraceni eadem parte obfidentes, à

à Chri-

Iose. 6. bel. 2

3. 5. 6. 7. 8. 9

10. & 7. bel.

1. 2. 4. 9. 10.

15. 16.

Vuilh. Tyr.

bel. sacr. lib.

8. c. 5. & 18.

Cōtinuatio.

bell. sacri lib

1. cap. 7.

218 LOCI AD SEPTENT. VRBIS.

à Christianis extorserunt.

260.

*Ierem. 31. g.
Hier. in loc.
Hebr. lit. G.*

COLLIS GAREB: qui iuxta
Ierusalem ad boream situs est.

261.

Ios. 6. bel. 13

EREBINTHONICVS vicus
septentrionalis.

262.

*Ios. 6. bel. 2.
4. 7.*

HORTI & prædia, maceris ac
sepibus munita. vbi Titus vr-
bem exploraturus, periclitabatur.

263.

*Iose. 20 ant.
23 & 6 bel.
2. 5. 6.
Euse. 2. hist.
eccl. 12.
Hier. tom. I.
epist. 27. ad
Eustoch.*

MA VSOLEVM HELE-
NAE, Adiabenorum regine,
(que Hierosolymitanis famæ
laborantibus frumento suc-
currit) ab ipsa versus boream tertio ab
vrbe stadio, tribus pyramidibus mag-
nificè extructum. in quo sepulta est
cum Izate filio suo. quod tempore
Eusebij atque Hieronymi etiamnum
extabat.

264.

Ios. 6. bel. 13

MONS SEPTENTRIONA-
LIS.

LOCI AD SEPTENT. VRBIS ²¹⁹

LIS. vbi Pompeius castra posuit.

265.

MONUMENTVM HERO-

Act. 2.

DIS Agrippæ, qui ob animi *Ios. 19 ant 8*
elationem ab Angelo Domini percussus, à vermibus cōsumptus expirauit. *& 6. bell. 4. 13.*

266.

SAPHA, Græcè Scopos, id est, spe-

Ios. 11. an. 8.

scula Locus est versus septentrio-

& 2 bel. 24

nem septem à ciuitate stadijs distans;

& 6 bel 3. 4

sic nominatus, quòd ibi vrbs templū-
que conspici poterant. Hic Iaddus
pontifex pontificali, & sacerdotes sa-
cerdotali cultu, atque omnis populus
albis vestibus induti, occurrerunt
Alexandro Macedonum Regi ob mag-
nitudinem rerum gestarum Magnus
appellatur) occurrerunt cū ad de-
struendam Ierusalem cum exercitu
veniret. Quem sic ornatum videns A-
lexander, mox deposito furore sup-
plex Dei nomen, quod in rationali
pontificis aureis literis fulgebat, ado-
rauit; pontificēque veneratus est. De-
inde urbē ac templu ingressus, victi-
mas Deo immolauit, & magna Iudæis
priuilegia concessit. Ibidē etiā Cestius
& Titus prima sua fixerunt castra.

267.

Ios. 6. bel. 4. & 7.

SILVA frugifera, quam Titus excidit.

268.

Ios. 6. bel. 4.

STAGNUM serpentium, quod Solim Bethara, vocabatur.

269.

Bro. iti. 6. b.

VIA, per quam in Samariam & Galilæam iter erat.

270.

Neem. 3. c.

VCVS IERUSALEM. cuius in Neemia fit mentio.

OPERIS CONCLUSIO.

HAEC sunt, Christiane Lector præcipua & insigniora Hierosolymæ vrbiū quondā clarissimæ tēpli; augustissimi loca: ex quorum colloca-
tione reliquorum situm facile cognoscere poteris. Itaque si quid rectè delineatum aut descriptum à nobis est, Deo Opt. Max à quo bona

LOCI AD SEPTENT. VRBIS. 221

bona cuncta fluunt, tribuatur gloria:
si quid verò perperam, meæ hoc im-
putetur imperitiæ, non malitiæ; qui
cùm aurum, argentum, gemmas uē ad
templi ornatum dare non potui, sin-
cero corde ad Ecclesię illustrationem
parum olei offero, Confidēs gratum
id fore, tūm Christo, qui uiduam pecu-
perem duo minuta dantem pro-
bauit: tūm veris Christianis,
quos à Christo capite
non decet esse de-
generes.
Vale.

C A.

CATALOGVS AVTORVM. QVIBVS INCONCIN-

nanda delineatione & descriptione
Hierosolymitana sum vsus.

BIBLIA sacrosancta veteris ac noui testamenti. quae huius saltem rei causa ter ad verbū per legi, omniaq; eius huc spectantia loca diligentissime annotaui, annotata ponderaui, ponderata suo quaq; loco posui. per scrutato etiam originali textu Hebraico & Graeco; & adhibitis Ecclesiasticis eorum interpretibus; nec non doctorum virorum consilio.

FLAU. IOSEPHVS sacerdos Iudeus. qui anno Christi septuagesimo florens, Hierosolymitanae urbis situm, formam, & excidium exactissime descripsit. quem simili quoq; ratione ac studio ter ab initio ad finem vsque perlustraui; collatis etiam varijs eius translatoribus.

ILLustriſſimi Ecclesiae Doctoris D. Hieronymi Stridonensis diuersa exemplaria tam impressa quam manuscripta de locis Hebraicis & actuum Apostolorum; item de questionibus & traditionibus Hebraicis, & cetera eius opera ad hanc materiam spectantia. Claruit anno Christi 380.

Iacobi de Vitriaco Romana Ecclesia in terra sancta legati floruit anno Dnmini 1231. cuius manuscriptum exemplar ex insigni Crucigerorū Coloniensium Bibliotheca vsui nec exhibuit mihi M. Tilmannus Vosmer Delphus, eiusdem Canobij lector dignissimus.

Iacobi

Iacobi Pantaleonis Galli Patriarcha Hierosolymitani liber de terra sancta. qui claruit anno Christi 1247.

Descriptio vrbis Ierusalem & locorum terra sancta exactissima, autore Brocardo monacho, edita Basilea per Heruagium, & Antuerpia per Stelsium, & alibi. qui anno Christi 1283. post multam & diligentem eius vrbis & terra indaginem, ac antiquarum ruinarum inspectionem, eam accuratissime descripsit.

Descriptio de Ierusalem locorumque sacrorum Ioan. Mandeuille Angli alias monteuillani qui anno Domini 1322. suam peregrinationem perfecit & sedulo descripsit. Impress. Antuerp. per Nic. VuouVer. anno 1564.

Vrbis Hierosolymitanae tabula, totiusque terra sancta per antiqua descriptio, ante annos centum & ultra in membrana graphice delineata & conscripta. quam opera Ioan. Huls ex Bibliotheca Collegij S. Hieronymi Delphorum Hollandiae communicauit mihi D. Antonius Pelt eiusdem Collegij rector.

Hierosolymitana vrbis, templique in ea origo, & horum rursus excidium, anno 1476. per Rodolphum Langium Canonicum Monasteriensem descripta. impressa Colonia ab Euchaurio Ceruicorno anno 1517.

Peregrinatio Hierosolymitana & montis Sinai Bernhardi de Breidenbach Moguntinae Ecclesiae Decani, quam anno 1485. vnà cum Ioanne comite in Solms, & Philippo de Bicken milite peregit, & diligentissime descripsit, addita simul viua precipuorum totius terra sanctae &

et peregrinatione sua locorum imagine, quam insigni cuiusdam pictoris Vltraiectini manu vbique ex locorum intuitu depingi curauit. Impressa est Moguntia anno 1486.

Descriptio Hierosolymitani itineris anno 1520. per D. Gerardum Kuynretorff Campensem, & D. Petrum Aenholt Priorem in VVolzende, & Edo Rombes consulem in Sneeckperacti, impressa Campis.

Delineatio Ciuitatis Ierusalem, quam anno 1521. D. Ioan. Scorel Canonicus Vltraiectinus, idemque pictor solertissimus ex oculari inspectione sedens in monte Oliueti calamo ad viuum protraxit. quod ipsum exemplar mihi exhibuit eximia pietatis & eruditionis vir M. Ioannes Bollius Louaniensis, ecclesie D. Hippoliti Delphis Hollandia vice pastor.

Descriptio Ierusalem & sanctorum locorum Ioan. Heuteri Prætoris Delphensis, qui anno 1521. vna cum prædicto Schorel & M. Lamberto Varicle S. Theologiae Licentiatum & S. Hippolyti Delphensium pastore peregrinationem suam absoluit. cuius manuscriptum commentarium D. Ioan. Heuter prædicti Nepos mihi communicauit.

Itnerarij Hierosolymitani & terra sanctæ, inibique sacrorum locorum ac rerum clarissima descriptio per Bartholomeum à Saligniac, sedis Apostolicæ Protonotarium, equestris ordinis militem auratum, ac viriusque iuris professorem. quod anno 1522. expediuit ac descripsit. excusa Lugduni à Gilberto Villiers, anno 1525.

Pere-

Peregrinatio cum exacta descriptione Ierusalem & locorum sanctorum, autore S. Theologiae Doctore Ioan. Pascha Carmelita Mechliniensi, quam anno 1527. perfecit. impressa Louanij per Vellaeum anno 1563.

Historia belli sacri libri 23. quomodo anno salutis 1099. Hierosolyma totaq; promissionis terra à Christianis recuperata & per annos 84. possessa fuit: à VVilhelmo Tyrio seu Tyrensi Archiepiscopo regni Hierosolymitani Cancellario & scriba laterani Concilij quod anno Christi 1178. Romae à 300. patribus celebratum est, anno 1183 conscripti. Impress. Basileae apud Nic. Brylingerum, anno 1564.

De bello sacro cōtinuatæ historia libri sex, in quibus eadem historia ad nostra vsq; tempora extenditur. Basilio Ioan. Herold autore. Impres. Basil per Nic. Bryling. anno 1560.

Cuitatis Ierusalem & sacrorum locorum vniuersa Palaestina delineatio ac descriptio per Hermannū Borculoo, impressa Vltraiekti anno 1538.

Descriptio Hierusalē & sanctorum eius locorum Bona uetura de Mirica Louaniēsis Minoritæ, qui Hierosolyma anno 1538. 1539. 1539. continuò habitauit, & postea secundo, iamq; teriò eò profectus est, ex cuius etiam re multa excepi.

Cosmographia vniuersalis Sebastiani Munsteri.

VRbis Ierusalem & Palaestina delineatio Vuolfangi Veissenburch. impressa auno 1542.

Locorum veteris ac noui testamenti diligens descriptio Lex optimis quibuscq; autoribus, Ptolamæo, Plinio, Pomponio Mela, Strabone, Herodoto, Hieronimo, Iosepho Egesippo, Stephano, Raphaele Volaterrano, Lirano, Boca-

P tio:

tio: & recentioribus, Iacobo Zieglero, Vuolphango Vuesenbiergio, & Andrea Althamero, viris in hac re diligentissimis collecta impressa Parisiis.

Delineatio & descriptio Ierusalem & terræ promissionis accuratissimè per Bonauemuram Brocardum Bernanum elaborata excusa Parisiis, anno 1544.

Descriptio Hierusalem & locorum eius D. Gerardi Ioannis, Lugduni Batavorum Monasterij Abcon Cœnobiarchæ, qui iter suum peregit anno 1556.

Hierosolymitana vrbis totiusq; terræ promissionis tabula à Tilmāno Stella Sigencensi cōfecta, & anno 1557. dedicata Duci Saxoniæ. impressa Antuerpiæ per Bern. Puteanum.

Topographica delineatio ciuitatis Ierusalem autore Fabio Licinio Veneto. excusa Venetijs anno 1560.

Vrbis Ierusalem delineatio per Adamum Reysner in tabula protracta. & Augusta Vindelicorū anno 1559 Ferdinando Imperatori exhibita. excusa Francofurti ad Mœnum.

Ierusalem ciuitas ex sacris literis & approbatis historicis primū ab Adamo Reysnero Germanica lingua delineata & nunc Latine per Ioan. Heydenum fusius perscripta, & in septem libros digesta. impressa Francofurti ad Mœnum per Georgium Coruinum & ceter. anno 1563.

Via Caluarie D. Behlehem sacerdotis, à Laurentio Surio Latine conscripta. quā propria interpretis manu exaratam mihi exhibuit R. P. Adrianus Schys ab Oudevvater, Carthusianorū Coloniensium vicarius vigilantissimus

Via Crucis, à domo Pilati vsq; ad montem Caluarie. edita per Petrum Calentinum. impressa Louanijs à Vellao anno 1568.

I Tinerarium Ioan. Godscaldi Iserman Delphensis, quod Anno 1561. absoluit.

D Escriptio Ierusalem & locorum eius Isbrandi Goddefridi Delphensis sororis meae mariti, qui anno 1563 peregrinationem suam perfecit.

I Ter nobilis & aurati militis Baptista van der Muelen Mechliniensis, qui vnià voce Hierosolymam omniaq; eius loca anno 1567. exactè à se perlustrata, sapissimè mihi descripsit.

D Escriptio antiquae & nouae vrbis Hierosolymorum à Petro Lacksteyn confecta, & à Christiano Sgrotheno geographicè depicta, &c. excusa Calcariae Cluorum anno 1570.

T Opographica delineatio ciuitatis Hierusalem Antonij de Angelis Minoritæ, qui diu Hierosolymæ habitauit. anno 1578. Romæ in conuentu B. Mariæ in ara coeli ab eo in lucem edita. quam honorabilis viri Francisci à Cruce filius D. Gasparus à Cruce Antuerpiensis Iuris viriusque Doctor peritissimus iam pridem Roma reuersus, vnà cum varijs eiusdè vrbis antiquitatibus liberaliter mihi exhibuit.

B ina delineatio vrbis Ierusalem, quæ est in theatro præcipuarum vrbium totius Mundi, edito per Georgium Bruyn Coloniensem S. Georgij Cononicum, virum doctrinæ & eloquentia excellentissimum.

H ierosolymitana vrbis totiusq; terræ sanctæ Tabula, amplissima in membrana manu Bironij Galli graphice delineata, viuidis coloribus auroq; exornata, & Gallicè descripta, quam anno 1582. MICHAEL AITSINGERVS Austriacus, diligentissimus historiographus mihi communicauit.

HI ferè sunt præcipui autores ex eorum numero, qui hoc argumentum ex professo tractauerunt, & quorum specialem facio mentionem. Pluribus quidem usus sum quorum non memini, quòd eorum hoc calamitioso tempore perditis libris, loca citanda describere non potuerim. Scriptorum autem, qui quasi aliud agentes mihi scribendi materiam præbuerunt, longum foret catalogum texere, ex ijs quibus annotantur locis, poterunt intelligi. In delineando autem & sculpendo, usus sum opera & arte egregij pictoris Iohannis Verheyden Mechliniensis, & peritissimorum cælatorum Francisci Hogenbergij Mechliniensis, & Arnoldi de Loose Bruxellensis.

LOCO

LOCORVM INSIGNIORVM.
 QVE HISTORIARVM HVIVS COM-
 mentarij index. in quo ordinariè nomina propria
 aut rariora, quærenda sunt antè communia Li-
 tera N. numerum in descriptione locis præ-
 fixum. P. verò libelli huius pagi-
 nas designat.

- A.
A Aaronis virga serua-
 tur in arca n. 77.
 Romæ in triumphū
 portatur p. 97.
 Ibidem seruat p. 99.
 Abacuc ab angelo in Babylo-
 nem transfertur n. 215.
 Abibonis sepulcrum n. 23.
 Abraham filium suum im-
 molat n. 53.
 Absolonis monumentum
 n. 227.
 Acceldema ager n. 216.
 mons ibid.
 Achaz horologium n. 104.
 aquæ ductus n. 241.
 Idololatria p. 157.
 Acra mons n. 27.
 Adiabenorum regnum n. 73.
 Adoniæ conuiuium. n. 189.
 Adonidis simulacrum p. 192.
 Adulteræ absolutio n. 110.
 Adytum templi n. 76.
 Aelia p. 39.
 Aelii Adriani victoria p. 89.
 ædificia p. 38, 39.
 Aerarium templi n. 103.
 Ager figuli n. 216.
 fullonis. n. 217.
 regaliū sepulcrorū n. 22.
 sanguinis n. 216.
 Agrippæ palatium n. 56.
 catena p. 116.
 oratio n. 120.
 structura n. 150.
 Agrippium n. 5.
 Alexandri magni pietas n.
 266.
 Alexandri Pontificis crude-
 litas n. 46.
 monumentum n. 134.
 Altare æneum n. 88.
 aureum n. 81.
 holocausti n. 88.
 incensi n. 81, 77.
 thymiamatis n. 81.
 Amnis Ierusalem n. 63.
 Amon regis sepultura n. 15.
 Amor amorem allicit p. 25.
 difficilia reddit facilia p. 27.
 Amphitheatrum n. 28.
 Amygdalon stagnum n. 126.
 Ananias turris n. 168.
 Anani pontificis crudelitas
 n. 117.
 monumentum. n. 237.
 Ananiæ domus n. 36.
 Angelus occidit Assyrios n.
 220. P 5 trans-

I N D E X.

- transfert. Abacuc in Baby-
lonem n. 215.
flagellat Heliodorū n. 103.
mouet piscinam n. 62.
apparet Zachariæ n. 81.
confortat Iesum n. 188.
instruit Apostolos p. 164.
Apostolos è carcere educit
n. 42.
Petrum è carcere liberat.
n. 139.
Herodem punit n. 265.
SS. Angelorum templū n. 8.
Angularis lapis n. 154.
porta n. 155.
turris n. 169.
S. Annæ domus n. 37.
obuiatio viro n. 156.
obitus n. 37.
sepulcrum n. 198.
templum n. 37.
Annæ pontificis domus n. 8.
Antichristi ascensio p. 163.
mors ibid.
Antigoni cædes n. 116.
Antiochi Epiphanis arx n. 31.
crudelitas p. 46. 62.
Idololatria n. 31. p. 87.
Antonia arx n. 29.
Antrum Iacobi n. 218.
Petri n. 219.
Apostatarum opera p. 31. 49.
p. 90.
Apostolorum lotio pedum
n. 6.
fuga n. 212.
latibula 226.
incarceratio n. 32.
liberatio ibid.
flagellatio n. 35.
concilium p. 49.
symbolum ibid.
diuisio ibid.
Aqua è templo n. 178.
Aquaeductus n. 83. 233. 241. 228.
Aquarum porta n. 158.
Aquila anrea n. 102.
Arca fœderis qualis sit n. 77.
quæ contineat. ibid.
ponitur in mōte Siō n. 24.
collocatur in templo ibid.
absconditur p. 96.
secundum quosdam trans-
fertur in Babylonem p. 97.
è Babylone reducitur ibid.
Romæ in triumphum por-
tatur ibid.
ibidem seruatur p. 99.
Arca oblationis n. 103.
Archium n. 30.
Arcus Titi triumphalis p. 98.
Area Ornæ n. 53.
Armamentarium n. 42.
Armeni p. 55. 70. 201.
Arx Antiochi n. 31.
Dauid n. 3.
Sion ibid.
Afa rex cōburit idola p. 170.
Assyriorum castra n. 220.
cædes ibid.
castrum n. 149.
Astaroth idoli fanum p. 161.
Athaliæ occisio n. 119.
Atrium exterius n. 101.
gentium ibid.
interius n. 87.
Iudæorum ibid.

facer-

INDEX.

facerdotum, n. 80.
Aula regia n. 3. 29. 36. 137.
Auro legis, sanguis Evangelij
pretiosior est. p. 88.

B.

Baalpharasin, n. 230.
Balduinus de Bullio for-
tia agit. p. 5. 200. 217.
fit Rex Ierusalem p. 200.
eius sepultura. ibid.
epitaphium ibid.
Balthæus Pontificis p. 104.
Baris turris. n. 29.
Baruch legit prophetias Iere-
miæ. n. 94.
Basilica. n. 87.
Bauarorum heroum nobili-
tas p. 5.
Bel idoli templum. p. 97.
Benhennom. n. 386.
Beniamin porta. n. 155.
Bernices regia. n. 71.
Bethania n. 179.
Bethara. n. 268.
Bethesda n. 62.
Betphage n. 180.
Bethsabæe adulterium. n. 11.
Bethsaida. n. 62.
Betiso. n. 32.
Bezetha ciuitas. n. 147.
mons. n. 148.
Blasphemie punitio, n. 220.
Booz columna. 89.
Buccinatorum turres n. 109.

Bullioniorum heroum ma-
gnificentia. vide Godefridus.
Baiduinus. Eustachius.

C.

CAdauerū vallis n. 242.
Cæci illuminatio n.
200.
Cælum vbi sit p. 158.
Cælum credentibus apertum,
p. 212. 214. 64.
Canopolis n. 147.
Cæsareum n. 5.
Caiphæ palatium n. 17.
Caluaria mons n. 235.
scissura p. 213. 214.
templum p. 197.
Campanarum vsu Iudæi ca-
rebant n. 109.
Campus sanctus p. 179.
Cancellaria n. 30.
Candelabrum aureum n. 82.
Romæ in triumphum por-
tatur p. 97.
Ibidem reponitur. p. 99.
Cantorum suggesta n. 98.
Capheteta n. 13.
Capitolia p. 39.
Capitolium p. 45.
Carcer ciuitatis n. 23.
Herodis n. 139.
Regis n. 4.
Castellum contra vos n. 181.
Castra Affyriorum n. 220.
Chaldæorum n. 258.
Herodis n. 31.
Pompeij n. 264.

I N D E X

Romanorum. ii. 259.
 Castrum Assyriorum n. 149.
 Catena aurea in templo suspensa p. 16.
 Cedron torrens ne 202.
 vallis n. 117.
 vallis n. 204.
 Cemiterium publicū p. 171.
 Centurio confessor & martyr. d. 25.
 Cestij castrametatio n. 266.
 Chaldaeorum castra n. 258.
 Chamos idoli fanum n. 193.
 Charitatis exemplum p. 211.
 n 73.
 2. Cherubim n. 78.
 Christus offertur p. 88.
 sedet inter doctores. ibid.
 à diabolo tentatur. ibid.
 negotiatores templo eijcit n. 111.
 prædicat p. 88. 108. 114. 116. 153.
 curat languidum n. 62.
 Peccatrici peccata remittit n. 43.
 absoluit adulteram n. 110.
 illuminat cæcum n. 200.
 sanat hydropicum n. 41.
 lapidatur n. 100. 101.
 Lazarum mortuum suscitatur n. 179.
 ungitur p. 153.
 equitat super asinam n. 180. 156. 214.
 flet primò p. 153.
 secundò p. 154.
 tertiò p. 211.
 coram gentibus clarifica-

tur n. 101.
 ficui sterili maledicit n. 184.
 probat viduæ oblationem. p. 116.
 prædicat futura n. 213.
 à Iuda venditur n. 17.
 cum Apostolis agnum paschalem comedit n. 6.
 eorum pedes lauat. ibid.
 eucharistiā instituit: ibid.
 transit torrentem Cedron, n. 202.
 tristatur. n. 187.
 in horto ter orat. n. 188.
 anxius sudat sanguinem. ibid.
 ab Angelo cōfortatur ibi.
 à Iuda traditur n. 212.
 à Iudæis capitur & ligatur ibid.
 captus ducitur n. 207.
 corā Anna alapa percussus n. 8.
 coram Caipha accusatur n. 17.
 condemnatur ad mortem, ibid.
 conspuitur, ibid.
 velatur ibid.
 variè cæditur, ibid.
 tota nocte illuditur, ibid.
 coram Herode iterū accusatur n. 137.
 alba veste illuditur. ibid.
 coram Pilato rursus accusatur n. 57.
 condēnatur ad virgas ibid.
 nudatur

INDEX

- nudatur ibid:
 flagellatur. ibid.
 purpura induitur: ibid:
 spinis coronatur ibid,
 variè illudatur ibid:
 conspuatur ibid:
 genis vellitur ibid:
 varijs modis ceditur ibid:
 sic tractatus populo ostenditur n. 120:
 condemnatur ad crucem, n. 115:
 proprijs vestibus induitur ibid.
 crux ei imponitur, n. 121:
 crucē portans ducitur ad montem Caluarie n. 118:
 cōsolatur filias Ierusalem, n. 248:
 In monte Caluarie vestes ipsi extrahuntur n. 250:
 felle potatur, ibid.
 clavis cruci affigitur n. 251:
 in cruce expanditur, ibid.
 cum cruce exaltatur, n. 252:
 In cruce suffixus occidentem respicit, p. 207:
 Vestes eius diuiduntur, n. 254:
 Horas tres viuis pendet de cruce p. 209:
 à varijs variè deridetur ibid:
 pro insultantibus orat 210:
 latroni promittit paradysum ibid.
 matrem suam commēdat Ioanni ibid.
 à Deo se derelictum con-
 queritur. ibid.
 fitit. ibid.
 potatur aceto. ibid.
 implet prophetias. p. 212.
 Patri cōmendat spiritum. ibid.
 moritur ibid.
 prodigia in morte eius p. 25. 210. 213.
 horas tres mortuus pēdet in cruce p. 212.
 latus & cor eius perfoditur ibid.
 Cruce deponitur. n. 239. 255.
 sepelitur. n. 239.
 sepulcrū eius munitur. ib.
 Die 3 resurgit. ibid.
 apparet Magdalenæ. ibid.
 mulieribus. n. 256.
 Petro. n. 219.
 Iacobo. n. 218.
 Emauitis. n. 257.
 10. Apostolis n. 6.
 Thomæ ibid.
 ascendit in cœlum p. 162.
 vestigia pedum eius. ibid.
 Iudicium eius. p. 163. 171.
 Christus Iudæis dorsum, gētibus faciem ostendit. p. 207. 208.
 Christ⁹ caput Ecclesie p. 162.
 Christus fundamentum Ecclesie. n. 154.
 Christianorū crucisgressi ones. n. 123.
 processiones. ibid.
 mors orandi p. 203.
 mos sepeliendi. n. 239.
 P 5 Ci.

I N D E X.

- Cidaris pontificis p. 105.
 Cingulum pontificis p. 104.
 Circus oblongus n. 52.
 rotundus n. 28.
 Cisterna Bathaniæ n. 82.
 Ciuitas columba. Sophon 3,
 a. hæc est Ierusalem,
 Ciuitas Dauid. p. 43.
 inferior. n. 26.
 noua n. 147.
 sancta p. 33.
 secundum n. 125.
 superior p. 43.
 Clauui sanatio n. 108.
 Claudii domini reperiuntur,
 p. 196.
 Romam deferuntur p. 198.
 Ibidem seruantur ibid.
 Godsbarich p. 41.
 Cælum vide cælum
 Cæna Domini n. 6.
 Cænaculum anguli n. 33.
 Cænaculum Sion n. 6.
 Collis Oliueti n. 183.
 Colles reliquos quære in pro-
 prijs eorum nominibus.
 Columbarium n. 196.
 Coluna coronationis p. 199.
 flagellationis. p. 49.
 2. Columnæ aræ n. 196.
 Concha aræ n. 90.
 Conciliū Apostolorū p. 49.
 Concilium seniorum n. 35.
 Concisionis vallis p. 171.
 Consistorium Iudæorū n. 35.
 Contemplatio crucifixi p. 24.
 Corban n. 103.
 Corbana ibid.
 Core interitus p. 214.
 Corona Domini inuenitur,
 p. 197.
 Romam deferitur. p. 198.
 seruatur ibid.
 Coronam spineam Reges Ie-
 rusalem gestant p. 40.
 Creaturæ Christo morienti
 compatiuntur p. 25. 210 213.
 Crux Christi, unde ablata sit
 n. 197.
 eius longitudo n. 121.
 portatur n. 118.
 erigitur p. 205.
 abijcitur p. 191.
 sordibus operitur p. 192.
 annis 300. sub terra iacet
 ibid.
 Diuinitus seruatur p. 193.
 ab Helena inuenitur, p.
 195.
 miraculo sanatæ mulieris
 agnoscitur p. 196.
 Crucis glorificatio p. 188.
 Crucis supplicium prohibe-
 tur p. 197.
 Crucis inuentionis festum
 instituitur, ibid.
 Crucis pars in templo Cal-
 uariæ collocatur p. 198.
 à Persis asportatur p. 142.
 ab Heracio reducitur p.
 143.
 in templo Caluariæ repo-
 nitur p. 143.
 Crucis exaltationis festum
 instituitur p. 144.
 Crucis pars altera Romam
 defer-

INDEX.

- defertur. n. 178.
 Ibidem seruatur ibid.
 Crux lucida in aëre apparet. p. 92.
 Crucis notæ in vestibus Iudaorum. ibid.
 Crucis gressionum origo, n. 123.
 Crucigerorum ordinis institutio. p. 196.
 Crudele facinus n. 46.
 Crypta subterranea n. 34.
 Curia. n. 35.
 Cuzumobarech. p. 41.
 Czpressi Sion n. 7.
 Cyri pietas. 97.
- D.**
Danielis cibatio n. 215.
 Dauidis victoria. p. 37.
 42. 45. n. 230. 238.
 ædificia. p. 35. 43. 46. 53. n. 54.
 arx. n. 3.
 domus ibid.
 palatium. ibid.
 regia. ibid.
 sedes ibid.
 folium ibid.
 thronus. ibid.
 ciuitas p. 43.
 porta n. 162.
 turris n. 170.
 pietas. n. 24.
 adulterium n. 11.
 poenitentia. n. 24.
 fuga. n. 202.
 theolatria p. 161.
- sepultura n. 221.
 Decalogus in arca custoditur. p. 96.
 portatur Romæ in triumphum. p. 97.
 ibidem seruatur p. 99.
 Deuteronomij liber seruatur in arca n. 77.
 Diabolus Christum tentat. p. 88.
 7. Diaconi ordinantur. p. 49.
 Diabolum Christus vincit. p. 212.
 Diuisio Apostolorum pag. 49.
 Domata Palæstinæ, plana numero 42.
 Domus carceris n. 4.
 cedrina n. 3.
 concilij n. 91.
 Dauidis n. 3.
 diuitis epulonis, num. 38.
 Domini n. 75.
 epularum n. 42.
 exterior templi n. 80.
 fortium n. 9.
 interior templi n. 76.
 B. Mariæ virgin. 10.
 principis pharisæorum n. 41.
 Regis p. 46.
 saltus Libani n. 42.
 vulgi n. 45.
 Domos cæteras quære in proprijs earum nominibus.
 Draconis fons n. 185.
 Eccle-

INDEX

E.

- E**cclesia Catholica, pagi. 162.
 Ecclesia præfertur Syna gogæ p. 38.
 Ecclesia sponsa Christi n. 170
 Ecclesiæ salus unde p. 213.
 Ecclesia militans p. 34.
 triumphans p. 34.
 Ecclesia sepulcri dominici p. 197.
 Cæteras ecclesias materiales require in proprijs ipsarum nominibus.
 Ecclesiasticæ traditiones quatenus seruandæ p. 19.
 Electio negotiatorum è templo, num. III.
 Elæon mons, n. 192.
 Eliæ domus, n. 221.
 Eliasib domus n. 17.
 Emath turris n. 174.
 Ementium electio n. III.
 Ennom vallis n. 186.
 Ephebia n. 49.
 Ephod pontif. p. 104.
 Ephraim porta. n. 157.
 Epularum domus n. 42.
 Equites aurati ubi & quales creantur p. 203.
 Equorum curriculum n. 52.
 portan. n. 66.
 porta Orientalis n. 158.
 Etebinthonicus vicus n. 261.
 Eroge mons n. 222.
 Esaias vide Isaias.
 Esdras legit legem coram populo, n. 95.
 Essæorum origo, n. 49.
 Essenorum porta: n. 67.
 Euangelij sanguis, antro legis pretiosior est, pa. 88.
 Eucharistiæ institutio nu: 6:
 Euripi. n. 129:
 Eustachij de Bullion proitudo: p. 5: 217:
 Exaltatio S. Crucis p. 143. 144
 eius festum instituitur ibidem.
 Exedræ templi n. 92.
 Ezechiaæ structuræ. nu. 16. 61.
 136. 200. 228. 232. 233. 241.
 datur ei signum sanitatis. n. 104.
 eius pietas pa: 170:
 F.
 Facies Christi nu. 44.
 Fames magna pa. 69. n. 73:
 Fana idolorum, quære. in proprijs eorum nominibus.
 Ferrea porta n. 137.
 Fictilis porta n. 138.
 Ficus arida, n. 184.
 Figuli ager. n. 216.
 Filia Sion, n. 26.
 Flori crudelitas, num. 47. 71.
 pag. 122.
 fons draconis, n. 185.
 3. regum. n. 223.
 salutis p. 212.
 templi, n. 83.
 Fontis porta, n. 158.
 Fontes reliquos quære in proprijs ipsorum nominibus.
 Fornix

INDEX.

- Fornix triumphalis, p. 98.
 Forum lignarium, n. 130.
 magnum, n. 46.
 materiarum, n. 130.
 pecuarium, n. 70.
 Piscarium, n. 47.
 rerum venalium, ibid.
 scrutarium, n. 48.
 superius, n. 12.
 Fossa Ierusalem p. 35. n. 177.
 templi, n. 117.
 Fouca Ieremiæ, n. 224.
 Franciscinorum monasteri-
 um, p. 50.
 Franciscini custodiunt sepul-
 crum Domini, p. 201.
 Fullonis ager, n. 217.
 monumentum, n. 194.
 piscina, n. 228.
 Furnorum turris, n. 172.

G.

- G** Abaon collis, n. 24.
 Gabatha, n. 115.
 Gabrielis apparitio.
 n. 81.
 Gamalielis sepulcrum, n. 23.
 Gareb collis, n. 260.
 Gasith, n. 35.
 Gazophylacia, n. 92.
 Gazophylacium, n. 103.
 Gehenna, p. 158.
 Gehennom, n. 186.
 Genath porta, n. 159.
 Gentes Christus adspicit, p.
 208.
 Gethsemani, n. 187.
 Gigantum vallis, n. 244.

- Gion fons inferior, n. 232.
 fons superior, nu. 233.
 mons, n. 236.
 torrens, 241.
 vallis, n. 243.
 Goatha mons, n. 235.
 Godefridi de Bullion virtus
 & victoria, p. 3. 40. 93. 217.
 humilitas, p. 40.
 pietas, p. 93. 200. **199**
 sepultura, p. 200.
 Golgotha mons, n. 215.
 Gradus arcis, n. 13.
 domus Pilati, p. 77. 78.
 Sion, n. 14.
 Grapte regia, n. 72.
 Gregis porta, n. 165.
 Gressus spacium, p. 173.
 Gymnasium, n. 49.

H.

- H** Abitaculum Rechabi-
 tarum, n. 131.
 sacerdotum, n. 50.
 scaturiorum, n. 51.
 Haceldema ager, n. 216.
 mons, ibid.
 Hanancel turris, n. 168.
 Helenæ Adiabenum regi-
 næ regia, n. 73.
 pietas, ibid.
 mausoleum, n. 263.
 S. Helena Constantini Impe-
 ratoris mater religionis
 ergo Hierosolymam it p.
 193.
 idola destruit, ibid.

Cru-

I N D E X.

- Crucem Domini quærit. Hiebus p. 34.
 ibid. Hiebusæi p. 34 42 45.
 inuenit p. 195. Hiebusæum p. 34.
 miraculo eam agnoscit Hieremias, vide Ieremias.
 p. 196. Hierosolyma n. 1.
 supra 30. templa in terra Hierusalem, vide Ierusalem.
 sancta erigit p. 197 Hippicus turris n. 137. 141. p.
 insignia eius ædificia p. 49 38. n. 143.
 55. 129. 153. 162 n. 197. 198. Hippodromus n. 512.
 200. 216. 224. p. 197. 198. Historiæ veritas, fundamen-
 Helia p. 39. tum est intelligentiæ spiri-
 Hæliæ domus, n. 221. talis p. 17.
 Heliodorus ab Angelis flagel Holdæ domus n. 128.
 latur n. 103. Hollandiæ comes, est Rex Ie-
 Hennom vallis n. 186. rusalem p. 201.
 Henrogel, id est, fons Rogel. Holocaustum salutis p. 212.
 n. 189. Horologium Achaz n. 201.
 Heraclius crucem portat n. Horti suburbani n. 262.
 156. Hortus conclusus n. 189.
 eius humilitas, ibidem. Herodis n. 144.
 Herodis Ascalonitæ castra n. Oliueti n. 188.
 231. Oza n. 1.
 prælium, n. 46. regis ibid.
 palatium n. 137. regius, n. 189.
 viuarium n. 144. sepulcri Domini, n. 230.
 carcer n. 139. Hospitale publicum n. 145.
 ædificia n. 5. 22. 28. 29. 34. 32 Hostia pacifica p. 211.
 p. 88. n. 102. 112. 129. 137. 139. Humilitatis exemplum: p. 48
 141. 142. 143. 144. 146. 40 143
 auaritia n. 22. Hydropici sanatio n. 41.
 crudelitas n. 52. Hyrcani arx, n. 29.
 Herodis Antipæ impietas p. hospitale, n. 145.
 124. sepulcrum: n. 135.
 Herodis Agrippæ crudelitas, I A-
 n. 47. 139. mors n. 265.
 monumentum ibid.

I N D E X.

I.

I Achin columna n. 89.
 S. Iacobi maioris marty-
 rium n. 47.
 templum ibid.
 S. Iacobi minoris antrum, n.
 218.
 ieiunium ibid.
 ordinatio p. 49.
 martyrium n. 117.
 sepultura ibid.
 templum n. 218.
 Iaddi pontificis insigne factū
 n. 266.
 Iason Apostata n. 49.
 Idolum primum n. 186.
 Idolatria pessima ibid. & n.
 190.
 Idolorum fanum n. 191.
 Idola gentium p. 192.
 Idola confinguntur & com-
 buruntur p. 157. 160. 162. n.
 193. p. 170. 93.
 Idola cætera eorumque fana
 quere in proprijs ipsorum
 nominibus.
 Iebus p. 34.
 Iebusæi p. 34. 42. 45.
 Iebusæum p. 34.
 Iebus porta n. 166.
 Iebus salem p. 35.
 Iehenna p. 158.
 Iehennom n. 186.
 Ieremias prophetat n. 131 p.
 157.
 capitur n. 94. 155.
 incarceration n. 4.

liberatur ibid.
 arcam abscondit p. 96.
 eius fouea n. 224.
 threni, ibid.
 Ierosolyma n. 1.
 Ierusalem, n. 1.
 conditur p. 34.
 floret p. 36.
 exertitur p. 36.
 restauratur ibid.
 iterum claret p. 37.
 rursus destruitur p. 38.
 penud extinguitur p. 38. 39.
 Inhabitata à Christianis
 rursus floret p. 39.
 occupatur à Saracenis,
 ibid.
 iterum à Christianis p. 40.
 rursus à Saracenis p. 41. à
 Turcis ibid.
 eius antiquitas ibid.
 Hierosolymæ encomion
 p. 3. 4. 17. 29. 30. 31. 33. 34.
 Hierosolymam religionis
 ergo vndiq; ex toto Orbe
 concurrunt p. 4. 202.
 Iesus, vide Christus.
 Ignis perpetuus cælitus de-
 missus in altari seruetur.
 n. 88.
 absconditur ibid.
 inuenitur ibi.
 Ignis è cælo sacrificium ab-
 sumit n. 43. p. 85.
 Iudæos comburit p. 91.
 Imago Christi n. 44.
 Imaginū & picturæ vsus, n.
 44. 53. 70. 78. 86. 90. 93. 113.
 Indi;

I N D E X.

- Indi n. 24. p. 202.
 Infantes cātant ofanna. p. 176
 Infernus vbi sit. p. 158.
 eius tormenta. ibid.
 Infernus Christi morte fran-
 gitur. p. 212.
 Infirmary: n. 62. 145.
 Inuentio S. Crucis. p. 195.
 eius festū instituitur. p. 197.
 Ioachimi domus. n. 37.
 occursus vxori suæ. n. 156.
 ohitus. n. 37.
 sepulcrum. n. 198.
 Ioannis Baptistæ conceptio
 annunciatur. n. 81.
 Ioannis Apostoli crucis gres-
 sio. n. 123.
 statio sub cruce. n. 253.
 contempsatio. p. 24.
 hablatio. n. 10.
 Ioannis pontific. monumen-
 tum n. 135.
 Ioas regis Israel triumphus,
 n. 157.
 Ioas reg. Iuda structa. n. 103.
 cædes. n. 16.
 Ioathæ structura. n. 55. 108.
 Ioiadæ sepulcrum. n. 22.
 Ionathæ Machabæi structu-
 ra. 135.
 Ipsadhat vallis. n. 204.
 Ioseph nutritij Christi sepul-
 crum n. 198.
 Ioseph ab Arimathæa pietas
 n. 2319.
 Iosias rex idola destruit. p.
 157. 160. 162. n. 193. p. 170.
 Iouis idolum p. 192.
 Isaac à patre suo immolatur.
 n. 53.
 Isaia prophetia n. 206.
 martyrium n. 225.
 sepultura ibid.
 Iudæ Machabæi pietas, pag:
 87.
 ædificia p. 87.
 Iudas Iscariotes Christum
 vendit. n. 17.
 tradit n. 212.
 seipsum suspendit n. 234.
 crepuit medius. ibid.
 Iudas, aliàs Quiriacus in pu-
 teum siccum demittitur.
 p. 194.
 inedia cruciatur ibid.
 extractus crucem querit &
 inuenit 194.
 fit Christianus. p. 196.
 Crucigeros instituit.
 fit martyr. ibid.
 Iudæorum mos orandi p. 66.
 mos sepeliendi p. 171.
 crucifixio. n. 46.
 cædes. n. 115. 47. p. 37. 89.
 Iudæis Christus dorsum, &
 non faciem ostēdit. p. 207
 Iudæi templum Hierosoly-
 mis reædificare conantes,
 Diuinitus tribus prodigijs
 impediuntur. p. 90. 91.
 eorum vestes crucibus sig-
 nanrur. p. 92.
 Iudæorum reliquiæ in fine
 mundi saluandæ. p. 208.
 70. Iudices ordinarij n. 35.
 Iudiciaria porta n. 166.

Indi-

I N D E X.

Iudicij locus n. 66. 113. 115. 166
Iudicium extremū p. 163. 171.
Iuliani Apostatae impietas, p. 90.
Izatae regis sepulcrum n. 263.

L.

L Abium æneum. n. 93.
Labrum æneum. ibid.
Lactentes canunt osan-
na. p. 176.
Lacus inter 2. muros n. 132.
Lamina aurea Pontifi. p. 105.
Lancea Domini Romam de-
fertur. p. 189.
Languidi sanatio. n. 62.
2. Lapides Onychini. p. 104.
106.
Lapides Angularis n. 154.
Lapis Zoeleth n. 189.
Lateranensis ecclesia p. 78.
99.
Latibula Apostolorum. n.
226.
Latro dexter. martyr. p. 24.
Latronum dispar exitus. p.
215.
crurifragium. p. 191.
sepultura. ibid.
eorum cruces abijciuntur.
ibid.
inueniuntur. p. 195.
Lauacrum pecorum. n. 62. 90
sacerdotum. n. 93.
Lazarus hulcecosus. n. 38.
Lazarus frater Marthæ susci-
tatur. r. 179.

mensæ accumbit p. 153.
eius sepulcrum ibid.
Lex decem præceptorum ser-
uatur in arca p. 96.
Romæ in triumphum
portatur p. 99.
Ibidem seruatur p. 99.
Liber omnium virtutum p.
23.
Lignum crucis, vide Crux.
Lithostrotos n. 115.
Locus sacrificij p. 85.
Luciani Antiocheni apolo-
gia p. 213
Lucus Moloch n. 190.
Lunæ forma in templis Sara-
cenorum p. 93.
Lurer æreus n. 90.
Lyfimachi cædes p. 116

M.

M Acarius Hierosoly-
mæ episcopus p. 195.
Macellum n. 70.
Machabæorū ædificatio p. 43
arx n. 29.
habitatio ibid.
palatium n. 56.
castrum n. 193.
Machtes n. 117.
Magdalena vide Maria Mag-
dalena.
Mala punica seu granata p.
104.
Malchi multitatio n. 212.
sanatio ibid.

Q

Mana

I N D E X.

- Manahemi cædes n. 55.
 Manassis structura n. 55
 crudelitas n. 225.
 Idolatria p. 157.
 sepultura n. 15.
 Manna seruatur in arca n. 77
 Manus Absalom n. 227
 Mare æneum n. 93.
 B. Mariæ Deiparæ virginis
 conceptio n. 37
 præsentatio p. 108.
 obuiatio filio n. 123
 crucisgressio ibid.
 statio sub cruce n. 253
 fidei constãtia p. 24. n. 253.
 contemplatio p. 24
 dolores n. 253
 sepelitio filij n. 255. 239.
 habitatio n. 37. 10.
 obitus n. 10
 sepultura n. 198.
 assumptio in cælum ibid.
 templum n. 10 123 198.
 Mariæ Magdalenaæ castellū
 n. 179.
 domus ibid.
 Christi pedes rigat & vn-
 git 43:
 Ipsius caput vngit. p. 153
 stat sub cruce n. 153
 plorat ad monument. 190
 Christū prima videt ibid.
 Mariæ matris Ioannis Mar-
 ci domus n. 127.
 Maria Aegyptiaca peccatrix
 conuertitur p. 202.
 in desertopœnitentiam a-
 git ibidem.
 eius sacellum ibidem.
 Mariamme turris n. 137 142.
 d. 38. n. 143.
 Marthaæ castellum n. 179.
 domus ibid.
 hospitalitas ibid.
 Matthiæ electio n. 6
 Mausoleum Helenæ n. 263.
 Meah turris n. 174
 Media porta n. 138.
 turris n. 133
 Mechisedech Hierosolymæ
 conditor p. 34
 Melchom idoli fanum n. 191
 Melisendis Regina p. 171
 Mello vorago n. 16
 Mensa aurea propositionis
 84 77
 Romæ in triumphū por-
 tatur p. 97
 Ibidem reponitur p. 99
 Meridionalis mons n. 222
 Messa domus n. 39
 Messiam Iudæi inaugurant
 177
 Milites aurati vbi & quales
 creentur 203.
 Moloch idolum n. 186
 Molochidoli lucus n. 190
 Monasterium Franciscano-
 rum p. 50
 Monobazi regia n. 74
 Mons Caluarie n. 235
 Domini n. 2
 filie Sion 53.
 inclutus n. 192

I N D E X

meridionalis n. 222
 offensionis n. 191
 Oliuarum n. 192
 Oliueti ibid.
 sanctus n. 2 n. 192
 scandali n. 193
 septentrionalis n. 264
 templi n. 35.
 Montes ceteros quære in pro-
 prijs eorum nominibus.
 Monumentū Absalon n. 227.
 Christi n. 239
 Davidis n. 22
 fullonis n. 194
 Helenæ n. 263
 Monumenta reliqua,
 quære in proprijs ipsorū
 nominibus.
 Moria mons n. 53
 Mors, Christi morte destitui-
 pag. 212
 Moyſi virga portatur Romæ
 in triumphum p. 97
 Ibidem ſeruatur p. 99
 Muliebres turres n. 164
 Mulier moriens crucis tactu
 ſanatur p. 196
 Murus 1. & antiquus n. 54
 Murus 2. & medius n. 136
 Murus 3. & exterior n. 150.

N.

N Abuchodonosor, Dei
 flagellum p. 36.
 eius victoria n. 258.

p. 36. 86
 Natatoria Siloë n. 200.
 Nathinæorum domus n. 40
 habitio n. 55
 officium n. 40 62 90.
 Nebloſa turris n. 175
 Neemiæ ædificium p. 37
 Negotiatorum electio n. 111.
 porta n. 162
 Nero Iudeis gratificatur n. 56
 Nicodemi pietas n. 239.
 ſepulcrum n. 23.
 Noua Ciuitas 147

O

O Bedientiæ exemplum
 n. 53 131.
 Offensionis mōs n. 191
 Oldæ prophetiſſe dom⁹ n. 121
 Oliuarum mons n. 191
 Oliueti mons ibid.
 Hortus n. 188 collis 183.
 Ophelia 55
 Nphlas ibid.
 Oraculum templi n. 76. 79
 Orandi verſus orientē origo
 p. 208
 Ornæ area n. 53
 Ouaria n. 70
 Oza hortus n. 15:
 Ozæ ſtructuræ n. 157 169 171.
 præſumptio n. 222

Q

Pa-

INDEX.

E.

- P** Acis templum. p. 98. 99
 Pænitiæ exemplum. S. Pelagiæ tugurium nu. 203.
 n. 14. 43. 203. pa. 103.
 Palæstinae recta, plana. n. 42.
 Palæstra. n. 9. 18. 49. 52. 146.
 Palatium Agrippæ n. 56.
 Caiphæ. n. 17.
 Davidis. n. 3.
 Herodis. n. 137.
 Machabæorum. n. 56.
 Pilati. n. 57.
 Pontificum n. 17.
 Præsidū Romanorū n. 57.
 Salomonis. n. 59.
 Turcæ, pag. 50. 78.
 Regine. n. 58.
 Palatia cætera require in pro
 prijs eorum nominibus.
 Palmæ. n. 195.
 πλῆρες & id est, omniū
 virtutum liber. pag. 23.
 12. panes propositionis,
 84. pa. 97. 99.
 Pantheon n. 191.
 paries à Iudeis erectus n. 56
 Parlamentum Iudæorū n. 35.
 Pars sacra sacra p. 43.
 Pascha ultimum n. 6 (p. 20
 passionis Christi epitome
 eius meditatio gravior reddit
 facilia p. 26.
 pastophoria n. 92.
 S. Paulus Christianos perse-
 cutur n. 201.
 pro se causam dicit n. 13
 Peccata remittendi potestas
 datur n. 6
 Pecuarria n. 70
 Pedis longitudo p. 126
 S. Pelagiæ tugurium nu. 203.
 pænitiæ ibid.
 sepulcrum ibid.
 Penetræ templi n. 76
 Peplum Veroniæ n. 44.
 Peregrinorū hospitale n. 145.
 sepulcra n. 216.
 Peristèreon n. 196.
 Petra columbarum ibid.
 S. Petri pro domino Zelus. n.
 212.
 negatio n. 17
 antrum n. 219.
 pænitiæ ibid.
 concio p. 49. 108
 claudi sanatio n. 108
 incarceration n. 139.
 liberatio ibidem
 templum p. 55 n. 219. 44.
 Phantum, quære sanum.
 Pharaonis filie palatium n. 5
 Pharis turris n. 143.
 Phariseorum origo n. 49.
 Phaseli cædes n. 143.
 Phaselus turris n. 137. 143 p. 38
 2. Phialæ aureæ n. 84.
 Philistæorū cædes n. 230. 231
 Pila n. 117.
 Pilati palatium, n. 57
 Pisanum castrum n. 60.
 Piscaria n. 47.
 Piscina fulionis n. 228.
 inferior n. 200
 interior n. 61.
 probatica n. 62.
 Siloc n. 200.

INDEX.

Sion n. 18.
 Superior n. 228.
 Vetus n. 63.
 Piscium forum n. 74.
 dorta n. 162.
 Platea lata n. 151.
 portæ aquarum, n. 16
 portæ Ephraim n. 151
 Pœnitentiæ exemplum, n. 43
 Polyandriion p. 158
 Pompei castra n. 264
 pietas p. 87
 Pons Antonia, n. 64
 Cedron n. 197.
 Sion n. 19
 Pontificis palatium n. 17.
 stola n. 29,
 Vestes n. 85
 Pontifex semel in anno ingre
 ditur Sancta sanctorum, n.
 76.
 Poppea pia vxor Neronis
 pro Iudæis inierced. num.
 56.
 Porta ærea n. 95.
 anguli n. 155.
 antiqua n. 166
 aquarum n. 158
 aquilonaris templi n. 105
 aurea n. 156.
 australis templi n. 106.
 Benjamin n. 155.
 custodiæ n. 65.
 David n. 162.
 Ephraim n. 157.
 equorum n. 66
 equorum orientalis n. 158.
 Essenorum n. 67.

excelsa templi, nu. 108.
 ferrea n. 137.
 fictilis n. 158
 fontis ibid.
 fundamenti n. 107.
 Genath 159
 gregis n. 165
 horti Herodis n. 159
 horti regis n. 160
 Iebus n. 166
 iudicialis n. 166
 iudiciaria ibid.
 media n. 138.
 negociatorum, n. 162.
 noua n. 94
 occidentalis templi n. 107.
 orientalis n. 156
 orientalis templi n. 108
 palatii pontific. n. 161.
 piscium n. 162
 prior n. 68
 regis nu. 108
 sacra n. 95.
 Seir n. 108 *siloe*
 spectiosa n. 108.
 S. stephani n. 157 165
 stercoris n. 163.
 sterquilini ibid.
 sublimissimæ templi n. 108
 superior n. 21
 Sur n. 108
 turrium muliebrium nu.
 164 vallis n. 165.
 vetus n. 166.
 Portæ Sion n. 20.
 Porticus columnarum, n. 69.
 Salomonis n. 87
 Q 3 tem-

templi n. 96.
 Prædia suburbana n. 262.
 Præsidium Sion n. 3
 Præsidium Romanorum
 n. 57
 Præsumptionis punitio n. 222.
 Prætorium n. 57
 Principis phariseorū domus
 n. 41.
 Probatica n. 70.
 Probatica piscina n. 62
 Processionum origo n. 123.
 Propitiatorium n. 79.
 Propositionis mensa n. 84. 77
 p. 97 99.
 Prostibulum n. 49
 7. psal. pænitentiales n. 24
 Psephina turris n. 175:
 Pueri cantant osanna p. 177
 Pyretum n. 238
 Pyrgus Stratonis n. 116
 Pyri n. 238

Rechabitarū habitatio n. 131
 religio ibid.
 Regia Agrippæ n. 35. 9
 Bernices n. 71
 Davidis n. 3
 Grapte n. 72
 Helenæ n. 72.
 Herodis n. 137
 Machabæorum n. 36
 Monabozi n. 47.
 regum Iuda n. 3
 Regia vallis n. 227
 Reginæ palatium n. 58
 Regis domus n. 3
 hortus n. 15 & 189
 carcer n. 4
 Regius hortus n. 189
 Regnum cœlorum credent
 bus apertum n. 212
 Regum Iuda cædes p. 35 46
 sepulcra n. 22
 8. Regum Christianorum
 pulcra p. 200 201.
 Religiosorū exemplar n. 13
 Riuis in medio terræ n. 24
 Riui salutis p. 212 213.
 Rogel fons n. 189.
 quercus n. 225.
 Romanorum castra n. 259
 Romanorū præsidū palat.
 Rupes eminens n. 197.

Q Vercus Rogel n. 225.
 Quiriacus, vide Iudas
 Quiriacus.

R Aphaim vallis n. 244
 Rationale ponti. p. 105
 106.

Rebelliōis vīdicta p. 89. n. 227

S Acedotum habitaculū
 lauacrum n. 93.
 vestes in templo p.

INDEX.

- Sacerdotū in veteri lege mul-
 titudo ibid.
 Sacramentorum virtus vnde
 p. 213
 Sacrificij locus p. 85.
 Scificium salutis p. 211
 Sacrilegij punitio n. 103
 Sadducæorum origo, n. 49
 Salahadinus capit Hierosoly-
 mam p. 41
 Salem p. 34
 Salomonis vñctio n. 230
 ædificia p. 53 n. 16 42 45 58
 59 62 69 75 76 78 80 83 87 88
 89 90 92 93 96 97 101 113 114
 245.
 palatium n. 59
 Thronus n. 112
 stagnum n. 62
 porticus n. 87.
 templum n. 75
 theolatria n. 75 76 &c.
 Idolatria n. 191 p. 162 n. 193.
 sepultura n. 22
 Saltus libani domus n. 42
 S. Saluatoris templum p. 55
 Sancta templi n. 80
 Sancta Sanctorum n. 76.
 Sanctuarium n. 75 80
 sanctum n. 80
 Sanctum Sanctorum n. 76
 id pontifex semel in anno
 ingreditur n. 76
 Pomdeius id intrat p. 87 i-
 tem & Titus p. 89
 Sanctum seculare n. 87
 Sanguinis ager n. 216.
 Sanguis Euangelij, auro legis
 pretiosior est p. 88
 Sanhedrim n. 53
 Sapha n. 266
 Saraceni corpore fetēt n. 200
 eorum victoria p. 218 9239
 92 ecclesia p. 57.
 Satanam Christus vicit, 211.
 Scalæ sanctæ p. 78
 Schola gentilitatis n. 49
 infidelium p. 134
 Scissio montis Eroge n. 222.
 Scissura rupis Caluarie pag.
 213 214.
 Scopos n. 266
 Sentuniorū habitaculū n. 51.
 Sectæ inter Iudæos orræ nu.
 49.
 Secunda Ciuitas n. 125
 Sedechie fuga n. 160.
 David n. 3
 Sedes Dei loquentis n. 79
 regis in templo n. 97
 Regum Iuda p. 35 46.
 Seir portta n. 108
 Sela descensus n. 16
 Selimus capit Hierosolymā.
 p. 41.
 70. Senatores n. 35.
 Seniores populi ibid.
 Seniorum concilium ibid.
 Sentētia in Christum prima
 mortis n. 17
 secunda flagellationis n. 57
 tertia crucifixionis n. 115.

Q 4

Sep-

I N D E X.

- Septentrionalis mons n. 264 153.
 Sepulcrum Daudis n. 22 eius domus ibid.
 Sepulcrum Domini n. 239. Simonis Machabæi victoria,
 à Iudæis munitur ibid. p. 46 62.
 aggere operitur p. 192. opus n. 27.
 annis 300. sub terra abstru- Simois Pharifæi dom⁹ n. 43.
 sum iacet ibid. Sion arx n. 3.
 Diuinitus seruat^r p. 193. filia n. 26
 ab Helena in lucem profer mons n. 2
 tur p. 196 piscina n. 18
 Templo magnifico inclu- Solis retrogressio n. 104
 ditur p. 197 Solium Daud n. 3
 Eius gloria. 199. 200 201 regum Iuda ibid.
 202 203. Salomonis n. 113
 Sepulcrum B Mariæ, n. 198 Solyma p. 34
 Sepulcra Iudæorum n. 205 Spcula n. 7
 peregrinorum n. 216 Specula n. 266
 Regum Iuda n. 22 Speluncæ regiæ n. 152
 8. regum Christianorum, Spiculatoris martyriū n. 47
 p. 199 200 201 Spinea Corona Domini inue
 Turcarum pag. 171. nitur p. 197
 vulgi n. 199 & p. 171. Romam defertur p. 198
 Sepulcra reliqua, quere in seruat^r ibid.
 proprijs ipsorū nominibus Spineam coronam Reges Ie-
 Serpens à Moyse erectus, figu rusalem gestant p. 40
 ra Christi p. 22 Spiritus S. aduentus n. 6
 Serpentum stagnum n. 268. Spongia Domini seruat^r
 p. 198
 Siloe fons, n. 200. Stagnum Salomonis n. 62.
 natatoria ibid. serpenrum n. 268.
 piscina ibid. Stella Magis reapparet n. 223.
 turris n. 176. S. Stephanus ordinatur dia-
 vallis n. 205 conus p. 49.
 Silua fletus n. 238. vidit cœlum apertum n. 35
 frugifera n. 267. lapidatur n. 201.
 suburbana n. 240. eius porta n. 157 165
 Simon Cyrenæus fert crucē sepulcrum n. 23.
 n. 124. Stercoris porta n. 163
 Simon cur dictus leprosus p.

Ster-

INDEX.

- Sterquilini porta ibid.
 Stola pontificis n. 29.
 Stratonis Pyrgus n. 116.
 turris ibidem.
 Stratopedon n. 139.
 Struthium stagnum n. 140.
 Subucula pontificis n. 85.
 Sudarium Christi n. 44.
 Suggesta Cantorum n. 98.
 Superbiæ punitio n. 222 265.
 Superhumeralis ponti. p. 104.
 Sur porta. n. 108.
 Synagoga mater & nouerca,
 p. 22.
 Synagogæ præfertur Eccle-
 sia p. 88.
 Sylua. vide Silua.
 Synedrium n. 35.
 Symbolum Apostolor. p. 49.
 Syri n. 127.
 T.
TAbernaculum Mo-
 loch n. 186.
 Sion n. 24.
 2. Tabulæ Decalogi in arca
 seruantur p. 96.
 Romæ in triumphum por-
 tantur p. 97.
 Ibidem seruantur p. 99.
 Tabularium n. 30.
 Tecta Palæstinæ, plana n. 42.
 Tempe p. 156.
 Tempestas magna p. 91.
 Templariorum origo n. 59.
 Templum Domini n. 53.
 ædificatur n. 75.
 destruitur p. 86.
 restauratur ibid.
 munitur p. 87 88.
 demolitur p. 90.
 Iudæi id reædificare nitun-
 tur p. 90.
 Diuinitus tribus prodigijs
 impediuntur pa. 91 92.
 à Christianis reædificatur
 pag. 92.
 occupatur à Saracenis ibi.
 iterum à Christianis p. 93.
 rursum à Saracenis ibid. rã-
 dem à Turcis ibid.
 Templum Caluariæ p. 198.
 Templum sepul. Domini ibi.
 Templum pacis p. 197.
 Templa cætera quære in pro-
 prijs eorum nominibus.
 Terra visionis n. 53.
 Terræ motus magnus p. 91.
 n. 222 p. 213.
 Testudo trans fossam Ierusa-
 lem n. 162.
 Theatrum n. 112.
 Theatrum passionis Christi
 p. 198.
 Theatrum salutis p. 37.
 Theodoricus 6. Hollandiæ
 comes, Rex Ierusalē p. 201.
 Thomas Christi vulnera vi-
 det & palpat p. 25 48.
 Thopheth p. 157.
 Threni Ieremiæ n. 224.
 Thronus Davidis n. 3.
 Salomonis n. 113.
 Thuribulum pontific. p. 105.
 Tiara pontific. ibid.

Tin

I N D E X.

- Tintinnabula** p. 104.
Titi prima castra n. 266.
 periclitatio n. 262
 castrametatio n. 259
 commiseratio p. 69
 Victoria p. 27 43 37 38.
 intrat sactū sanctorū p. 89
 ingreditur mōtē Siō p. 44
 eius triumphus p. 97 98.
 arcus triumphalis p. 98
Titulus Dominicæ Crucis.
 Hebraicè Græcè, & Latī-
 nè scriptus p. 207.
 cruci affigitur ibid.
 à militib. abijcitur p. 191.
 annis 300. sub terra iacet
 p. 192.
 Divinitus servatur p. 193
 ab Helena reperitur p. 195
 Romam defertur p. 198
 ibidē adhuc servatur ibid.
Tophet vallis p. 157
Torcularia regis n. 25
Torrens Cedron n. 202
 Gion n. 241
Traditiōes ecclesiasticæ qua-
 tenus servandæ p. 19
Transitus Salomonis n. 114.
 subterraneus n. 34:
Tribunal n. 115.
Triumphus Christi in die pal-
 marum n. 214
Triumphus Ioas regis Israel,
 n. 157
Triumphus Titi & Vespasia-
 ni p. 97
 Triumphalis arcus Titi p. 98.
Tugurium S. Pelagiæ n. 203
Tunica Pontificis p. 104.
- Tunica** Domini inconsulti-
 n. 254.
Turcæ victoria p. 41.
 Palatium p. 50 78
Turcarum sepulcra p. 171
Turris angularis n. 169
 Baris n. 29
 buccinatorum n. 109
 centum cubitorum n. 174
 David n. 170
 excelsa n. 171
 furnorum n. 172
 magna n. 173
 neblosa n. 175
 regia n. 4
 Silor n. 176
 Stratonis n. 116
 Turres muliebres n. 164
 Turres reliquas, quere in pro-
 prijs earum nominibus.
Tyropæon vallis n. 16
 V.
- V** Aleudinarium n. 61
 145
 Vallis cadaverū n. 242
Cedron n. 117
Cedron n. 204
 concisionis p. 171
 filiorum Ennom n. 186
 fontis n. 243.
 gigantum n. 244.
 Iosaphat n. 204
 montium ibid.
 porta n. 165
 profunda n. 177
Raphaim n. 244

regia

INDEX

- regia n. 227
 Valles reliquas quere in pro-
 prijs ipsarum nominibus
 Vasa templi p. 97. 99
 Vaticanus mons n. 44
 Velum templi quale n. 86
 in morte Christi scinditur
 ibidem.
 Romæ seruatur p. 99
 Vendentium eiectio n. 111.
 Veneris statua p. 192
 Veronicæ domus n. 44
 Peplum ibidem
 Vespasiani triumphus p. 97.
 Vestes pontificis n. 85
 sacerdotum p. 101.
 Vestes Christi diuiduntur. n.
 254.
 Vestibulū exterius tēpli n. 101
 interius templi n. 87
 Vestigia pedū Chrī p. 162
 Vetus porta n. 166
 Via agri fullonis n. 206
 Anathot n. 208
 Bethel idem
 Bethleem n. 245
 captiuitatis Christi n. 207.
 Crucis n. 118
 deserti n. 208
 Emaus n. 245
 Engaddi n. 209
 Gabaon n. 246
 Galileg n. 269
 Gaza n. 245.
 Iericho n. 209
 introitus equorum n. 119
 Ioppe n. 245.
 publica n. 222
 Samariæ n. 269
 Silo n. 246
 Viæ Ierusalem silice stra-
 ta n. 245
 Victimæ pacifica p. 211
 Vicus Ierusalem n. 270
 Viduæ oblatio p. 116.
 Virga Aaron seruatur in arca
 p. 96.
 Romæ in triumphum por-
 tatur p. 97.
 ibidem seruatur p. 99.
 Virga Moyſi portatur Romæ
 in triumphum p. 97.
 ibidem seruatur p. 99.
 Ex virgine Christus nascitu-
 rus prædicatur n. 206.
 Virtutum omniū liber p. 23.
 Vita per Christum reparata.
 p. 211. 212.
 Viuarium Herodis n. 144.
 Salomonis n. 42.
 Vorago profunda n. 177
 Virbs sacra p. 41
 Vriæ domus n. 11
 Vena aurea n. 77
 Vulgi domus n. 45.
 sepulcra n. 199. 204
 Vultus Domini n. 44
 X.
 Enodochium n. 145.
 Xystum n. 146.
 Xystus n. 120 Z
 Zachariæ lapidatio n. 99.
 sepulcrum n. 229
 Zachariæ sacerdoti angelus
 apparet n. 81.
 Zoeleth lapis n. 189.
 Zona pontificis p. 104
 Zorobabelis ædificium, p. 86

Corrigenda, quæ inter imprimendum
irreperunt.

Pagina 12. versu 2. expunge (a) 15. 13. Suppliciumq, 26.
i. adamas ibid. 20. Omnis 35. 9. dele (eam) ibid. 20. ἱερὸν
42. ver. vlt. expulisset. 43. 3. montisq, 44. vers. vlt. erat
46. 16. ἑκατόμυαυς 40. 14. imperatoris 55. 6. vinctūq, 58.
i. dicitur Gabaon. ibid. 4. a fin. veluti 70. 14. ibi. 80. 20. pe-
cudes 85. 24. Quin & deus 91. 24. secures ferras. 94. 6. 76
ibidē 29. quæ 96. 11. sanctorū 986. sacra. 101. 8. spectatores
ibi. 17. statutū 115. 22. multū. 115. 12. arariū 18. ver. vlt. pro-
sequemur. 121. 9. educite. 122. 4. à suis. 123. 16. dele (funis)
128. 12. Maria 157. 3 a fine. vaticinium. 168. i. de huius 173
7. quo 176. 12. videtur 188. 12. & nathan. 192. 6. altè sepul.
197. 20 excellit 200. 18. mortuus 2129. εἰργάσασθαι 213. 23
εἰργάσασθαι quæ 216. 4. amplexæ. 217. 3. posita 291. 16. dele
(occurrerunt) 220. 11. vicus 221. 8. pauperē 224. i. peregre-
nationis 224. 17. varick.

Ad marginem.

64. 5. breid. 26. Iul. 74. vers. vlt. c. 8. 79. 5. Reg. 7. Ibi. vers.
vlt. c. i. 81. 2. 5 & 6. 92. 7. ant. 13. 98. i. Marcus Attilius Ser-
vanus de septē vrbis ecclesijs. 107. 9. 6. bell. 6. 109. infine.
adde (2 mach i. d.) 111. 2. 23. d. 119. 3. pag. 125. versu. 6. lege
208. 209. 210. pag. 148. ver. 10. tom. 8. pag. 155. ad § primū
adiungatur (10. an. ii. c. Breid itin. 6. a. pag. 159. ver. 11. to. 9
ca. pag. 160. ver. 3. & 32. 162. 9. Ezech. 11. d. 213. 9. & 222
pag. 219. ver. 1. act. 12.

Librer Societatis Iuv Paderbornæ
Cætera candidus lector per se animad-
uertet & corrigit.

deserto

amen

in ymnis unum

etna

ionatha facior

um. quæ erat

Quod cum au

feri. su. cecina

mm terra dicit

popul
neras
Porro
fuerat
Nunc
idm
dm

nam. Porro

Im remissit unum

bernardus

- ionatha facior

um. quia erat

Quod cum au

feri. Su. cecina

mm terra dicit

Qua

popul

netas

Porro

fuere

Nuno

admi

dni

nam. Porro

Im transiit unum
bernabud.

ionatha facione

um. quæ erat

Quod cum audis

facti. su. cecinit

mm terra dicens

sem. uiri israhel

sios amuerunt

enim pp. abscon

ne inspeluncis et

in petris quoq. et

et incisteris. In

transierunt ior dan

qad. et qalad

Th
4923